

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Fakulta tělesné kultury

**BEZPEČNOST A MÍRA KRIMINALITY BĚHEM ZÁPASŮ VE
VYBRANÝCH SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍCH
V OLOMOUCKÉM KRAJI**

Diplomová práce

(magisterská)

Autor: Bc. Josef Kaštil
Rekreologie, magisterské studium

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Skoumal, Ph.D.

Rok odevzdání práce: 2020

Olomouc 2020

Jméno a příjmení autora: Bc. Josef Kaštil

Název diplomové práce: Bezpečnost a míra kriminality během zápasů ve vybraných sportovních zařízeních v Olomouckém kraji

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jiří Skoumal, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2020

Abstrakt:

Diplomová práce nejprve mapuje současné sportovní prostředí Olomouckého kraje, zejména postavení jednotlivých sportovních organizací s ohledem na úroveň hrané soutěže, dosahované výsledky a výši jejich členské základny. Následně představuje analýzy bezpečnosti a míry kriminality (divácké násilí) ve sportovních zařízeních Olomouckého kraje. Výsledky uvádí sportovní kluby, které se s kriminalitou a nebezpečným jednáním potýkají, formy a množství případů ohrožujících bezpečnost, vyčíslení škod a pokut disciplinárních komisí a rizikovost soupeřů během jejichž utkání k takovým případům došlo.

Klíčová slova: Sport, bezpečnost, divácké násilí, sportovní zařízení, sportovní organizace, Olomoucký kraj, kriminalita

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovnických služeb.

Author's first name and surname: Bc. Josef Kaštil

Title of the master's thesis: Safety and crime rate during matches in selected sports facilities in the Olomouc region

Department: Department of Rekreology

Supervisor: Mgr. Jiří Skoumal, Ph.D.

The year of presentation: 2020

Abstract:

The thesis paper maps the current sports environment of Olomouc region. Mainly, the position of individual sports organizations with regards to the level of the competition, the achieved results and the amount of their membership base. Subsequently, in terms of spectator violence it presents the analysis of safety and crime rates in sports facilities in Olomouc region. The results indicate sports clubs that faced the crime and dangerous behaviour, forms of threatening security, quantification of damages and disciplinary commissions fines and the riskiness of opponents during whose matches such cases occurred.

Key words: Sport, safety, spectator violence, sports facilities, sports organizations, Olomouc region, crime

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Jiřího Skoumala, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržel zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 5.5.2020

Josef Kaštil

Rád bych tímto poděkoval vedoucímu diplomové práce Mgr. Jiřímu Skoumalovi, Ph.D. za odborné vedení a rady, které mi pomohly při zpracování této práce. Děkuji také bezpečnostnímu manažerovi Sportovního klubu Sigma Olomouc Bc. Milanu Zapletalovi za ochotu a spolupráci a mým rodičům za jejich dlouhodobou podporu.

OBSAH

1	ÚVOD.....	8
2	SYNTÉZA POZNATKŮ	9
2.1	POJMY	9
2.2	SPORT A BEZPEČÍ V HISTORICKÝCH PROMĚNÁCH	12
2.2.1	Pravěk	12
2.2.2	Starověk.....	12
2.2.3	Středověk.....	14
2.2.4	Novověk včetně moderních dějin až po První světovou válku	14
2.2.5	Meziválečné období.....	15
2.2.6	Poválečné období, olympijské hry, mezinárodní utkání a teroristické útoky....	16
2.2.7	Příklady dalšího násilí v rámci sportovních utkání v moderních dějinách.....	18
2.3	LEGISLATIVA	21
2.3.1	Mezinárodní a unijní právo.....	21
2.3.2	Legislativa České republiky	28
2.3.3	Dokumenty sportovních organizací, jejich pravidla a rozhodnutí.....	29
2.4	SOCIOLOGICKÉ POJETÍ BEZPEČNOSTI VE SPORTU.....	36
2.4.1	Skladba diváků	36
2.4.2	Typy násilí	39
2.4.3	Příčiny násilí ve sportu	41
2.4.4	Divácké konflikty a agrese	42
2.5	FOTBALOVÉ A HOKEJOVÉ KLUBY V NEJVYŠŠÍ SOUTĚŽI	44
2.5.1	Sportovní klub SIGMA Olomouc.....	44
2.5.2	Hokejový klub Olomouc	47
3	CÍLE A ÚKOLY DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	49
3.1	HLAVNÍ CÍL.....	49
3.2	DÍLČÍ CÍLE A ÚKOLY	49
4	METODIKA.....	50
5	VÝSLEDKY A DISKUSE.....	52
5.1	SITUAČNÍ ANALÝZA SPORTŮ V OLOMOUCKÉM KRAJI.....	52
5.1.1	Sporty a jejich obliba.....	52
5.1.2	Instituce podporující sport v Olomouckém kraji.....	54
5.1.3	Česká unie sportu.....	55
5.1.4	Přehled sportovních organizací Olomouckého kraje.....	57
5.2	VÝSLEDKY ANKETNÍHO ŠETŘENÍ SONDÁŽNÍHO CHARAKTERU	68

5.3	POČET PŘÍPADŮ PORUŠOVÁNÍ PRAVIDEL SPOJENÝCH S OHROŽENÍM BEZPEČNOSTI.....	68
5.3.1	Rozhodnutí disciplinární komise	68
5.3.2	Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.3.1	70
5.3.3	Případy porušení pravidel nad rámec rozhodnutí disciplinární komise	72
5.3.4	Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.3 a srovnání	73
5.4	TRESTY A VÝŠE ULOŽENÝCH POKUT DISCIPLINÁRNÍMI KOMISEMI	74
5.4.1	Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.4 a srovnání	76
5.5	RIZIKOVOST SOUPEŘŮ PODLE POČTU PŘÍPADŮ PORUŠENÍ PRAVIDEL	78
5.5.1	Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.5 a srovnání	81
5.6	RIZIKOVOST SOUPEŘŮ PODLE VZNIKLÝCH ŠKOD A POKUT	82
5.6.1	Vzniklé škody	82
5.6.2	Stanovené pokuty	83
5.6.3	Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.6 a srovnání	85
5.7	KRIMINALITA VE SPORTU PODLE POLICIE ČR.....	85
5.8	FORMY PORUŠOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍCH PRAVIDEL.....	86
6	ZÁVĚR.....	88
7	SOUHRN.....	91
8	SUMMARY.....	93
9	REFERENČNÍ SEZNAM	95
9.1	Tištěné zdroje.....	95
9.2	Právní předpisy	97
9.3	Rozhovory.....	98
10	PŘÍLOHY	99

1 ÚVOD

V Olomouckém kraji působí několik set sportovních organizací napříč jednotlivými druhy sportů. Mnohdy se jedná o kluby, jejichž struktura obsahuje samostatné oddíly, které se věnují konkrétnímu sportovnímu odvětví. Nad těmito sportovními organizacemi bývají obvykle okresní a krajské články sportovní organizační soustavy, nad kterými působí celorepublikové zastřešující organizace. Tyto bývají mnohdy součástí ještě vyššího celku.

S rozuzlením takovéto organizační struktury a správným zařazením konkrétního sportovního oddílu do správné organizační linie má mnohdy komplikace i vysokoškolský student sportovního oboru. Olomoucký kraj postrádá veřejný ucelený seznam sportovních organizací zahrnující organizační strukturu od základních sportovních článků (oddílů, klubů, tělovýchovných jednot) přes jejich přiřazení k oblastním a krajským svazům/ výborům až po zastřešující úroveň organizace (svazy, federace apod.). Česká unie sportu na svých internetových stránkách poskytuje souhrn sportovních organizací, které sdružuje, tento však neobsahuje všechny sportovní organizace působící na území Olomouckého kraje.

Neexistuje ani hromadný souhrn výsledků a úspěchů jednotlivých organizací. Ty lze nalézt buď na internetových stránkách jednotlivých klubů nebo ve výsledkových tabulkách zastřešujících organizací pro daný sport. Z tohoto důvodu diplomová práce cílí nejprve na zmapování sportovního prostředí v Olomouckém kraji a podání uceleného seznamu sportovních organizací včetně organizačního zařazení, uvedení významných soutěží, ve kterých je Olomoucký kraj reprezentován a případně počtu jejich členů nebo hráčů.

V souvislosti se sportovními utkáními se celosvětově mluví o výskytu ohrožení bezpečnosti, kriminality a diváckého násilí. V Olomouckém kraji neexistuje žádná veřejně dostupná evidence, která by poskytovala ucelené informace o bezpečnosti a míře kriminality ve sportovních zařízeních během utkání. Přitom zdraví své a svých nejbližších člověk většinou v žebříčku priorit řadí na první místo. Proto cílení diplomové práce směřuje také na zmapování a porovnání sportovních organizací v souvislosti s porušováním preventivních bezpečnostních norem a s kriminalitou, která je páchána ve sportovních zařízeních.

2 SYNTÉZA POZNATKŮ

Aby mohlo dojít ke správnému pochopení zkoumaných dat a zjištěných výsledků, je vhodné nejprve se seznámit se základními používanými pojmy, historickým vývojem sportu se zaměřením na bezpečnost, s legislativou, která určuje základní pravidla chování a se sociologickým pohledem na tuto oblast.

2.1 POJMY

Jelikož se diplomová práce zabývá tématem, který prochází napříč odvětvími sportu, bezpečnosti a práva, je zapotřebí, aby byly pojmy jasně specifikovány pro jejich terminologickou obsáhlost, diverzifikaci a různorodost.

Definici **Sportu** podává například Evropská charta sportu, která ve článku 2 rozumí sportem *“Všechny formy tělesné činnosti, které at' již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“*. Z této definice vychází také profesor Hodaň (2006), který sport definuje jako *„tělesné cvičení propojené se soutěživostí a podáváním výkonů, kdy však již nejde pouze o snahu podat výkon, ale také o záměrný rozvoj.“*

V diplomové práci se velmi často používá pojem **„sportovní organizace“**, kterým se pro účely tohoto výzkumu rozumí obecně sportovní subjekt, který působí na území Olomouckého kraje. Zejména jde o sportovní oddíly, sportovní kluby, tělovýchovné jednoty, ale také se tímto pojmem myslí sportovní svazy, federace apod.

Fair play neboli v překladu čestná hra. Profesor Hodaň uvádí, že jde o *„Jednání v souladu se zásadami slušného sportovního chování, o způsob myšlení (životní postoj), a nikoliv o pouhé chování. Týká se to nejen nedodržování pravidel, dopingu, fyzického i verbálního násilí a korupce.“* (Hodaň, 2000)

O **sportovní etice** se hovoří v kapitole o sociologickém pojetí a pojednává o ní Coakley v roce 2001, který ji definuje *„Uskupením norem obecně přijímaných ve vrcholovém výkonnostním sportu jako prostředek k dosažení maximálního úspěchu a jako výraz identifikace vrcholového sportovce plně oddaného hodnotám výkonu, vítězství a odměny.“*

Mareš **sportovního diváka** definuje jako *„Pasivního pozorovatele hry, který je povznesen nad týmovou rivalitu a ve sportovním klání se soustřeďuje na akci a výsledek*

podívané. Nebývá jednostranně zaměřený na jediný sport (například fotbal) a nebývá spjat s konkrétním klubem a jeho symboly. Je schopen nezaujatého přístupu ke sportovní podívané, kterou zpravidla sleduje zprostředkovaně prostřednictvím masových médií nebo vyhledává klidné místo na stadionu. Sport vnímá jako divadelní představení, kde se oceňuje děj a prožitek z předvedeného výkonu.“ (Mareš et al., 2004, s.12)

Mareš dále definuje **fanouška** tím, že „bývá ke svému sportu vázán prostřednictvím oblíbeného mužstva či konkrétního hráče. Je silně orientován na výhru „svého“ klubu a díky identifikaci s mužstvem prožívá jeho úspěchy i neúspěchy. Většinou se orientuje pouze na jeden oblíbený sport. Tuto svoji identifikaci vyjadřuje oděvními doplňky (replikami dresů, klubovým šálami, čepicemi, tričky, vlajkami, odznaky apod.). V průběhu zápasu vzniká postupně druh rivality odvozovaný i obranou proti obdobné sebeidentifikaci fanoušků soupeře. Fanoušci tak silně pociťují kategorii „my“ (podporovatelský klub) a „oni“ (fanoušci jiných klubů).“ (Mareš et al., 2004, s.12). Scholz o fanoušcích tvrdí, „že se vyznačují vysokou mírou skupinové stability a integrace, sympatizují a jsou úzce spjati s klubem. Mívají nacionalistické projevy. Početně jde o skupiny střední velikosti, jsou relativně stálí a průměrní v míře intimity a propustnosti. Fotbalově orientovaní fanoušci se účastní každého zápasu v barvách svého týmu a vyskytují se převážně na hlavních tribunách. V některých případech hlasitě povzbuzují a podporují, někdy také s rasistickým podtónem. Jiných projevů diváckého násilí se však většinou neúčastní, vyjma házení náhodných předmětů na hrací plochu.“ (Scholz, 2016)

Sekot (2008) ze skupiny fanoušků ještě vyčleňuje příslušníky ultras a hooligans. Příznivci **ultras** podle něj patří mezi stejnorodé fanoušky, kteří tvoří skalní jádro diváků. Usilují o co nejzajímavější podívanou v průběhu utkání, vytváří choreografie utkání, k fandění používají transparenty, zpěv a pyrotechniku. Ve velké míře se zajímají o klubový život, stejně tak prožívají průběh zápasů, které pozorují většinou ve stoje za brankami. Vyhýbají se přímým konfliktům, násilí a vandalismu. To potvrdil v průběhu rozhovoru dne 27.4.2020 i Dominik Králík, který dlouhou dobu působil jako jeden z čelních představitelů olomouckých fotbalových příznivců ultras.

Příznivci **Hooligans/ hoolifans/ rowdies** se podle Sekota vyznačují vysokou mírou skupinového sjednocení, stejnorodosti, stability, vzájemné důvěry, respektu a porozumění, smyslu pro tým. Stejně tak ale ve vysokém měřítku vykazují známky agresivity, násilného chování, projevů nacionalismu a xenofobie. Skupinová propustnost je zde na nízké úrovni a hodnocení zápasů krajně subjektivní. Primárním cílem není, jak u příznivců ultras, co nejzajímavější podívaná, ale vyvolání konfliktu a boj s obdobnými skupinami druhého týmu.

Jejich zapojení do skupiny prezentují především streetwearovým oblečením oblíbených značek, vlajkami, šálami a pro veřejnost také i vydáváním fanzinů (časopisů sportovních fanoušků) či prostřednictvím internetu. Zejména v průběhu utkání, ale i mimo něj, bývají původci rasistických, antisemitských a šovinistických projevů. V některých případech se fotbalové chuligánství dokonce propojilo s organizovaným zločinem. Jde většinou o malé skupiny složené převážně z mladých vojenských příznivců. Na rozdíl od fanoušků se jich klubový život netýká. Příslušníci hooligans většinou stávají při utkáních v předních řadách.

Agresivitu Sekot označuje jako „*Verbální či fyzické chování založené na záměru ovládat, řídit či zranit jinou osobu*“ a **násilí** z pohledu sociologie sportu podle něj vyjadřuje „Užití nepřiměřené fyzické síly, které může být možným zdrojem či příčinou ublížení na zdraví nebo ničení.“ (Sekot, 2008, s.131)

Pojem **diváckého násilí** není obecně definován, běžně je chápáno jako násilné nebo jiné nebezpečné chování diváků v souvislosti se sportovním utkáním. Zahrnuje rasistické projevy, vandalismus, chování ohrožující ostatní osoby na stadionu i mimo něj (rvačky, vrhání předmětů na hrací plochu, vstup na hrací plochu apod.).

Během výzkumu se velmi často zmiňuje porušování **pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti**. Těmito pravidly se myslí sportovními organizacemi stanovená pravidla, směřující k zamezení nebezpečného jednání spojeného s diváckým násilím.

Profesor Weyr již v roce 1936 publikoval, že „*Norma jest výraz něčeho, co býti má.*“ V prvním ročníku na právnické fakultě se v předmětu Teorie práva studenti učí, že „*Právní normy jsou obecně závazná pravidla lidského chování, stanovená nebo uznaná státem (mezinárodním společenstvím států), jejichž porušení stát (mezinárodní instituce) sankcionují.*“ (Gerloch, 2009, s.34) Tedy důležitými prvky této specifické normy jsou závaznost, formální účinnost, obecnost a vynutitelnost. **Zákonom** se rozumí obecně platné pravidlo chování, které člověk musí dodržovat. Právníci by zákon definovali jako obecně závazný právní předpis, který přijal parlament.

2.2 SPORT A BEZPEČÍ V HISTORICKÝCH PROMĚNÁCH

Pro zodpovědné hodnocení a správné pochopení současných jevů je zapotřebí vycházet z historického vývoje událostí a hledat jejich vzájemné souvislosti. Bezpečnost, násilí, zranění a smrt jsou prvky, které se pojí s pohybovou aktivitou a sportem od pravěku, přes starověk, středověk až do současnosti. V každém období lze vnímat lehce odlišný způsob a míru nebezpečí jednak pro sportovce samotné, ale také pro publikum. Proto v této kapitole popisují stav pohybových aktivit v souvislosti s bezpečností a násilím v jednotlivých historických obdobích, jak jsou známy již z výuky základní školy.

2.2.1 Pravěk

V období pravěku, v nejstarším historickém období vývoje člověka, se lidstvo věnovalo zcela přirozeně pohybové aktivitě, která byla přizpůsobena tehdejšímu stylu života. Život pravěkého člověka byl spojen s každodenním existenčním zápasem o přežití. Musel být schopen ulovit zvířata pro svoji obživu a bránit se před napadením jinou tlupou. V této době nešlo ještě o zabíjení pro zábavu, ale skutečně pouze za účelem obstarání potravy.

Grexa a Strachová (2018) uvádí, že v období mezolitu, střední době kamenné, datované okolo 10 000 až 8 000 let př.n.l., pravěcí lidé cvičili s vrhacími nástroji a zbraněmi typu sekera, luk nebo oštěp.

V období neolitu, mladší době kamenné, datované okolo 8 000 až 5 000 let př.n.l., člověk začal obdělávat pole, usídlil se na jednom místě, chránil svoji osadu před jinými útočníky a domestikoval zvířata. I proto se zde lidé začali zabývat jízdou na zvířatech nebo vojenskou tělesnou přípravou, se kterou se pojily bojové hry jako například šerm holí, zápas nebo pěstní boj. Z kyje, který sloužil jako nástroj k boji, si v rámci zábavy člověk vytvořil hokejku pro hru pozemního hokeje (Grexa & Strachová, 2018).

2.2.2 Starověk

Starověk je typický rozdělením společnosti, jejíž běžnou součástí bylo otroctví, které vyvěralo z téměř permanentních expanzivních výbojů a válek jednotlivých územních celků, států v tehdejší pojetí. S expanzemi, neustálými boji a válkami souvisela systematická tělesná příprava a tomu přizpůsobený volný čas a sportovní aktivity obyvatel.

Na rozdíl od pravěku se zábavy (tělesná cvičení, soutěže, hry) neúčastnili všichni lidé. Z těchto činností byli vyjmuti otroci, neplnoprávní občané a mnohdy i ženy. Za nejstarší sport lze pravděpodobně označit zápas, který je vyobrazen na bronzové sošce zápasníka z Mezopotámie z 26. století př.n.l. Písemné záznamy máme o obdobných sportech také z Číny, kde se bojovníci zdokonalovali ve sportu zvaném Kung-Fu, z Japonska, kde se provozovalo sumo a z Indie, kde byla typická jóga (Grexa & Strachová, 2018).

Také v případě Starověkého Řecka se tělesná kultura, hry, cvičení, soutěže a rituály odvíjely od vojenské výchovy a přípravy na válečná tažení či obranu jednotlivých měst a území. Cíl nejslavnějších sportovních řeckých her, Panhelénských her, z nichž v dnešní době jsou nejznámější hry olympijské, původně směřoval k harmonickému rozvoji člověka v intencích kalokagathie. Posléze ale začal postupně dominovat podaný výkon spojený s vítězstvím, což s sebou dle Grexy a Strachové (2018) přinášelo na tehdejší dobu do sportu nezvyklou brutalitu, především v boxu a pankraitu, kde nebyla ojedinělá vážná zranění či dokonce úmrtí. Tehdejší pravidla připouštěla v porovnání s dnešními sporty mnohem větší míru násilí. Nebezpečné byly i soutěže a závody koňských spřežení na hypodromu, kde jako důkaz nebezpečnosti může posloužit fakt, že spřežení mnohdy neřídili majitelé. Tuto nebezpečnou aktivitu přenášeli na své sluhý nebo otroky. Na druhou stranu, co prospívalo zmírnění násilí ve spojení se sportem, byla tak zvaná ekecheiriá. Což bylo období klidu zbraní v době konání olympijských her, kdy armády přestaly bojovat, což pomáhalo bezpečnému transportu sportovců na místo konání her, ale také se umožnilo nadechnout válkami vysíleným řeckým městským státům. Ekecheiriá měla jednoznačný a nezpochybnitelný pozitivní dopad na bezpečí a násilí ve Starověkém Řecku, alespoň po dobu vyhlášení klidu zbraní. Byla to zároveň doba pro vyjednávání příměří, ale i obchodů a dalších státních dohod.

Tělesná kultura Starověkého Říma byla velmi silně militaristická. Navíc z pohřebních obřadů, kdy pro usmíření ducha zesnulého a získání přízně boha smrti bojovali na život a na smrt ozbrojení váleční zajatci, se staly později velmi oblíbené gladiátorské hry. Gladiátorské hry, ze kterých se stala jedna z největších atrakcí Starověkého Říma, byly příčinou úmrtí mnohdy i několika set gladiátorů za jediný den, což působí ještě děsivěji při zjištění délky konání takovýchto her. Jedno z nejvýznamnějších míst pro tuto Římany vyhledávanou zábavu bylo Colosseum s kapacitou pro 50 000 až 80 000 diváků. Dalším místem pro gladiátorské zápasy, ale i závody koňských spřežení byl Circus Maximus, kam se mohlo přijít bavit až 150 000 diváků. Olivová poznamenává, že již ve starověkém Řecku i Římě byly zaznamenány i formy diváckého násilí během tehdejších her (Olivová, 1979).

2.2.3 Středověk

V raném středověku, datovaném v rozmezí 6. až 11. století, to byla pouze šlechta, která procházela jednak vojenskou přípravou a pro zábavu se účastnila lovů. Ve vrcholném středověku, datovaném od 11. až 14. století, se šlechta začíná bavit rytířskými turnaji. Vzniká nová společenská vrstva, zbohatlé měšťanstvo, která se oproti běžné lidové zábavě věnuje ve volném čase šermu, střelbě a dalším pohybovým aktivitám. Sport obecně v této době, s ohledem na negativní pohled na lidské tělo, zažíval relativní úpadek. Zůstala pouze cvičení určená pro výcvik rytířů a vojáků (Grexa & Strachová, 2018).

Rytířská výchova byla zaměřena na přípravu vojáků, takzvaných těžkooděnců. Součástí rytířského ideálu byly vedle hrdinství také soutěživost, ctnost a šlechtický původ. Zajímavý je i samotný vývoj turnajů, kdy podle Grexy a Strachové (2018) se na počátku jejich zrodu okolo 9. století používaly skutečné zbraně. Až později ve 13. století se začaly používat zbraně s tupým ostřím, přesto se v některých případech ostré zbraně nepřestaly používat, což mělo za následek například v roce 1240 na turnaji v Neusse smrt 60 rytířů nebo roku 1403 jich v Darmstadtu zemřelo 26. Například i český král Jan Lucemburský v turnaji, který se konal v Praze, spadl z koně a málem při tom přišel o život.

Další zajímavé poznatky o hrách tehdejší doby přináší opět ve své publikaci Grexa a Strachová (2018), kdy například v Anglii někteří králové zakazovali hru fotbalu jako neprospěšnou a naproti tomu doporučovali raději aktivity a hry spojené se střelbou z luku, což se mohlo následně využít ve válce. Nebo také přináší poznatek spojený s Olomoucí, kdy je dochován záznam o hře v šachy mezi manželkou uherského panovníka Matyáše Korvína, Beatrix, která zde zápasila s králem Vladislavem II. Během této hry nebyl v Olomouci nikdo zraněn ani zabit.

2.2.4 Novověk včetně moderních dějin až po První světovou válku

S ohledem na neustálé válečné konflikty v Evropě byly sport a tělesná výchova přizpůsobovány tendencím jednotlivých států mít silnou armádu. Proto také vznikaly tělovýchovné systémy jako francouzský, německý a švédský, které zpočátku hodně využívaly náradí a náčiní pro cvičení. V Anglii, která díky jejímu ostrovnímu rozpoložení a námořní převaze nemusela těmto politicko-válečnickým tendencím příliš podléhat, se sport vyvíjel více otevřeněji.

V 60. až 70. letech 19. století pronikala anglická sportovní ideologie, která v sobě obnášela principy fair play, samostatnosti, demokratičnosti, amatérského pojetí sportu, i do dalších zemí Evropy a Ameriky. Tělesná výchova se postupně stávala povinnou školní součástí (poprvé v Dánsku v roce 1827), nicméně i ve školách se dle válečných potřeb přizpůsobovala výuka militaristickým potřebám.

V Německu se v turnerském hnutí postupem času zesílila militarizace a nacionalismus přešel až k šovinismu (vyhrocenému nacionalismu). V roce 1889 se od Deutsche Turnshaft odtrhl Deutsche Turnverbundt (Německý tělocvičný svaz), který po první světové válce začal uplatňovat vedle šovinismu už i antisemitismus. V Olomouci, ve které žilo mnoho německých obyvatel, bylo turnerské hnutí také vcelku významně zastoupeno, pozůstatkem je bývalá turnerská tělocvična u Zimního stadionu na Hynaisově ulici. Švédský styl byl podroben na přelomu 19. a 20. století ostré vědecké kritice, hlavně z lékařsko-zdravotního hlediska. Kritizované, lidskému zdraví ne příliš prospěšné, napjaté hrudní záklony, nadbytečná dechová cvičení a státnost byly proto nahrazovány rytmičností, větší emocionálností, sportovními prvky a hrami. Začaly vznikat autonomní mládežnické organizace, kde se pěstoval sport a tělesná výchova. Například sir Robert Baden Powel, coby důstojník anglické armády, používal v rámci výchovy skautů nabyté vojenské zkušenosti z Búrských válek a udělal ze skautského hnutí téměř polovojenskou organizaci. Také v Německu byli vedoucími ve skautském hnutí (Pfadfinder) pouze vojáci z povolání (Grexa & Strachová, 2018).

Sportovní soutěžení začalo nabývat mezinárodního rázu. Například první mezinárodní fotbalový zápas mezi Anglií a Skotskem se odehrál v roce 1872, tenisový Wimbledon jakožto mezinárodní turnaj v roce 1877, uskutečnila se i mezinárodní vzpěračská soutěž. Nelze opomenout aktivitu Pierra de Coubertina, která vyústila v konání prvních novodobých Olympijských her v roce 1896 v Athénách. Obnovené olympijské hry urychlily vznik pravidel jednotlivých sportů, dopomohly k vytvoření národních a mezinárodních sportovních federací, přispěly k budování moderních sportovišť a stadionů. Dopomohly k utváření tréninkových metod, které byly vědecky podloženy a došlo k zvýšení vědeckého výzkumu v oblasti sportu (Grexa & Strachová, 2018).

2.2.5 Meziválečné období

Meziválečné období s sebou přinášelo bohužel opět ve sportu prvek militarizace, protože vzrůstala nespokojenost států s politickým územním rozdělením Evropy po první

světové válce. Dalším negativním prvkem v moderním sportu byl nárůst zapojování politiky do sportovního odvětví, především v totalitních státech, kde docházelo k úplnému podřízení sportu vládnoucí politické moci. Německá říše (Výmarská republika) byla donucena po první světové válce držet početně svoji armádu na maximálně 100 000 vojácích, což bylo důvodem, že sportovní a tělovýchovné spolky de facto suplovaly vojenský výcvik. V Ruské sovětské federativní socialistické republice (od roku 30.12.1922 Svaz sovětských socialistických republik) taktéž sportovní spolky připravovaly zálohy pro Rudou armádu. Obdobné prvky lze v tehdejší době nalézt také u Itálie, Japonska, Maďarska, Polska a Rakouska (Grexa & Strachová, 2018).

2.2.6 Poválečné období, olympijské hry, mezinárodní utkání a teroristické útoky

Po druhé světové válce a po skončení studené války je lidstvo postaveno před nové problémy a bezpečnostní hrozby. K vážným úskalím patří zejména etnická, náboženská a politická intolerance na všech kontinentech, terorismus a náboženský fundamentalismus. Svět sportu lze v této době rozdělit na „buržoazní“, který existuje v kapitalistických, převážně demokratických státech a „socialistický“, který je spojen s totalitními režimy. Následné soupeření těchto dvou odlišných přístupů a sportovních režimů se projevilo v neúměrném politizování a ideologizaci sportu. Takovéto soupeření v sobě neslo pozitivní posuny vpřed a zdokonalování, které bylo podloženo vědeckým bádáním a technickým pokrokem. S tímto vším přichází také čím dál tím větší komercializace a profesionalizace sportu. V rámci vývoje sportu v „buržoazních“ zemích začalo docházet v rozdělení sportu na dvě státem podporované větve. První byl profesionální vrcholový sport zaměřený na podávání nejlepších výkonů v tamních i mezinárodních soutěžích. Druhou větví byl sport a pohybová aktivita zaměřená na zdravý vývoj populace. V „socialistických“ zemích měl sport i nadále militantní nádechy s vyšší ideou obrany vlasti před světovým imperialismem. Až druhotně se sportovní činnost chápala jako prostředek seberealizace jedince (Grexa & Strachová, 2018).

Nový fenomén teroristických útoků, ohrožující životy lidí a vyvolávající neustálý pocit strachu, začal pronikat do sportu prostřednictvím útoků v rámci konání olympijských her. Pro teroristy byly, a i nadále jsou, velké sportovní události ideálním prostředkem k dosažení jejich cílů. Velké množství lidí shromážděných na jednom místě, jedinečná a nebyvalá mediální pozornost těchto událostí spojená s možností obtížného vypátrání pachatele vmíseného do davu

se jeví jako ideální příležitostí pro uskutečnění útoku. Miller a Giddings (2012) v rámci výzkumu teroristických útoků shrnuli jednotlivé útoky a jejich následky.

První útok se uskutečnil během Olympijských her v Mnichově v roce 1972, během kterých 8 útočníků palestinské organizace „Black September“ (Černé září) usmrtilo dva členy izraelského olympijského týmu a dalších devět zajalo jako rukojmí. Únosci požadovali propuštění více jak 200 palestinských vězňů. Při policejním zásahu došlo k přestřelce a jeden z únosců nakonec odpálil v helikoptěře granát, čímž zabil nejen únosce, ale také všech devět sportovních rukojmí.

Druhý příklad, tentokrát nepřímého útoku, proběhl v roce 1983, kdy byl v San Salvadoru, hlavním městě Salvadoru zavražděn bývalý šéf tamního olympijského výboru neidentifikovanými ozbrojenci.

Třetí příklad, taktéž nepřímý, byl zaznamenán v roce 1986 v Amsterdamu v Nizozemí. Revoluční skupina „Into the Blue Commando od the Revolutionary Cells“, se přihlásila k bombovému útoku na centrálu výboru pro kandidaturu Amsterdamu pro olympijské hry pro rok 1992, protože nesouhlasila s konáním her na tomto místě.

Čtvrtý případ, opět nepřímý, proběhl v roce 1992 v Barceloně ve Španělsku, kdy baskická separatistická teroristická organizace Baskicko a svoboda (ETA) byla podezřelá ze žhářského útoku na pětilhvězdičkový hotel poblíž olympijské vesnice. Pár týdnů před zahájením olympijských her nabídla vládě dvouměsíční příměří výměnou za rozhovory.

Pátý teroristický útok se uskutečnil v roce 1996 v Atlantě v olympijském parku, kde vybuchla bomba plná hřebíků a šroubů schovaná v batohu v davu diváků, kteří se shromáždili na koncert. Výbuch zabil jednu osobu a zranil více jak 100 lidí.

Šestý útok, nepřímý, se uskutečnil také v roce 1996, kdy byl v Kolumbii unesen a zabit ultralevicovou povstaleckou organizací „Revoluční ozbrojené síly Kolumbie“ (FARC) ruský cyklista, který cestoval do Atlanty na letní olympijské hry. Jeho tělo bylo nalezeno o rok později v blízkosti hranice s Panamou.

Sedmý útok, nepřímý, byl uskutečněn v průběhu roku 2006 v podobě řadových únosů předsedy irácké olympijské komise a dalších cca 30 členů komise a sportovců. Někteří byli zabití zbytek je stále nezvěstný.

Osmý útok se uskutečnil v roce 2008 během Olympijských her v Pekingu v Číně, kdy pachatel zabil nožem Američana a zranil jeho ženu a průvodce. Poté spáchal sebevraždu

skokem z 2. patra věže, kde byl čin spáchán. Dcera napadených byla bývalá olympijská volejbalistka a jejich zeť byl trenérem amerického volejbalového týmu. 4 dny poté došlo k výbuchu v ekonomické zóně poblíž Pekingu. Dva lidé byli výbuchem zabiti. Pachatel byl v tomto případě neznámý a spekuluje se, že souvislost výbuchu mohla být spojena s výrobními činnostmi.

V roce 2000 přijalo Valné shromáždění OSN Deklaraci tisíciletí, která v období olympijského příměří žádala všechny státy o respektování požadavku příměří.

Závěrem k bezpečnosti v průběhu olympijských her autoři studie shrnují následující informace: Největší počet útoků (7) v průběhu novodobých olympijských her měla Čína v roce 2008. Největší počet obětí (16) si vyžádaly hry v Mnichově v roce 1972 a největší počet raněných (110) zanechaly hry ve Spojených státech roku 1996 (Miller & Giddings, 2012).

Dále jsou uvedena významná mezinárodní fotbalová utkání, při kterých došlo také k teroristickému útoku. V roce 1994 byli během mistrovství světa ve fotbale zabiti 4 diváci a 15 jich bylo zraněno při útoku granátem v Džibuti. Ve stejném roce se ulsterská lojalistická polovojenská skupina v Severním Irsku „Sbor ulsterských dobrovolníků“ (UVF) přihlásila ke střelbě v severoirské hospodě, během které bylo zabito 6 diváků světového šampionátu a pět dalších diváků bylo zraněno. V roce 2010 opět během světového šampionátu v Jihoafrické republice došlo k dalším smrtícím útokům na diváky. Dva bombovní sebevrazi se odpálili v davu diváků sledujících utkání na venkovních obrazovkách v Kampale v Ugandě. Nejméně 75 lidí bylo zabito a více jak 70 jich bylo zraněno. Další útoky se uskutečnily v Afgoye a Mogadišu v Somálsku, kde byli zabiti nejméně 2 diváci a další odvedeni jako rukojmí (Miller & Giddings, 2012).

2.2.7 Příklady dalšího násilí v rámci sportovních utkání v moderních dějinách

O násilí a agresi v rámci sportovních utkání se pojednává v samostatné kapitole, proto v tomto výčtu není šířeji pojednáváno o fenoménu diváckého násilí, ale pouze je zde dán bodový souhrn problematických sportovních utkání, které Suchánek (2015) shrnul následovně:

První příklad je z roku 1984 z Bruselu, kde během nepokojů před finálovým pohárovým utkáním Unie evropských fotbalových asociací byl zastřelen fanoušek anglického klubu. Belgická policie poté zadržela na 200 fotbalových výtržníků.

Druhým příkladem je rok 1985, kdy opět v Bruselu před finále Poháru mistrů evropských zemí během rvaček mezi fanoušky a přitlačením na zeď, která se tlakem zřítíla přišlo o život 39 lidí z toho 32 Italů (fanoušci Juventusu) a na 600 diváků bylo zraněno.

Třetí neštěstí se přihodilo v roce 1989 v Sheffieldu před pohárovým semifinálovým utkáním, kdy se část diváků pokoušela probít na tribunu. V nastalé tlačenici bylo umačkáno 96 lidí, dalších 200 bylo zraněno.

Čtvrté neštěstí se stalo v roce 1990 na stadionu Maksimir v Záhřebu, v tehdejší Jugoslávii, při zápasu mezi Dynamo Záhřeb a Červenou hvězdou Bělehrad (Chorvatsko vs Srbsko). Fanoušci po sobě začali házet kameny, reklamní poutače, vytrhávali sedačky a postupně se dostali na hrací plochu. Boj trval přes hodinu, výsledkem bylo pobodání a otrávení slzným plynem více jak 100 lidí.

Pátým případem je považováno utkání v roce 1991 v Řecku, kdy během řecké ligy byl zabit při srážce mezi fanoušky 16letý chlapec.

Šestý příklad se týká Itálie v roce 1995, kdy byl před utkáním ubodán 23letý janovský fanoušek.

Sedmá smutná událost v témže roce se stala v tureckém Istanbulu, kde přišel při bitce fanoušků o život 17letý chlapec. V Turecku zemřel v průběhu zápasu další mladý chlapec po zásahu kamenem do hlavy.

Osmý případ je z roku 1997, kdy v Nizozemí byl smrtelně zraněn fanoušek v předem dohodnuté bitce mezi fanoušky.

Devátý smrtelný případ je z roku 2000 z tureckého Istanbulu, kde došlo k ubodání dvou fanoušků před semifinálovým utkáním Unie evropských fotbalových asociací.

Desátým příkladem je rok 2001 a Německo, kde podlehl zraněním fanoušek, který se snažil uniknout z dosahu běsnících chuligánů při přátelském utkání.

Jedenáctý příklad se stal v roce 2002 v Moskvě, kde byl ubodán mladík při potyčce opilých fotbalových fanoušků zdivočelých porážkou Ruska na mistrovství světa v Japonsku. Dále byly rozbité výlohy, poničená auta a došlo k napadení japonských studentů hudby nebo vietnamských dělníků na jejich ubytovně. Celkové statistiky mluví o 2 mrtvých, 73 zraněných včetně 18 policistů. Do výtržností bylo zapojeno zhruba 8 000 lidí z nichž 113 bylo zatčeno.

Dvanáctý případ z roku 2003 z polské Vratislavi připomíná zabití jednoho fanouška při pouličních bitkách během druholigového utkání a zatčení 120 fotbalových výtržníků.

Třináctý případ z roku 2006 v Paříži ukazuje, jak po prohraném zápasu zaútočili fanoušci na pařížského policistu, který se snažil zachránit napadeného židovského fanouška, kterého napadli, policista zastřelil jednoho fanouška a druhého postřelil.

Čtrnáctý případ z roku 2007 ze Sicílie upozorňuje na smrt policisty během derby.

Patnáctý případ z roku 2008 v Srbsku poukazuje na zastřelení jednoho fanouška a pobodání druhého. Desítky fanoušků skončily na policejní stanici.

Mimo Evropu popisuje Suchánek (2015) obdobné případy, které se staly například v roce 1964 v Limě v Peru, kdy zemřelo 318 a raněných bylo více jak 500 nebo v Argentině v Buenos Aires v roce 1968, kde zahynulo 71 fanoušků a 150 jich bylo zraněno, kdy došlo k hození zapálených vlajek do spodních pater. V Egyptě v roce 2012 zemřelo 74 lidí a stovky jich bylo zraněno. V Turecku v roce 2015 dokonce došlo k útoku na autobus sportovního klubu Fenerbahce, který se vracel po utkání s hráči s cílem, aby spadl z útesu, což se naštěstí nepodařilo (Gumusgul at Acet, 2016).

Mezi další prvky násilí a agrese ve sportu se řadí rasismus, který se v důsledku migrace černošského obyvatelstva do Evropy od 70. let 20. století začal výrazněji projevoval. S tím začaly posilovat, jak uvádí Suchánek (2015), ultrapravicové politické strany a další extremistické skupiny, které agitovaly ve sportovním prostředí a zapojovaly se do skupin hooligans. V 70. a 80. letech ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku byli hráči černé pleti vítáni diváky opičímí zvuky a gesty. V důsledku těchto projevů začaly vznikat v Evropě iniciativy, které se snažily snížit rasistické projevy chování na stadionech. Vznikaly například iniciativy v Nizozemí „When Racism Wins“, v Itálii „No al Razzismo“, v Anglii „Kick it out“ nebo „Show Racism the Red Card“, ale také celoevropské iniciativy „All Different-All Equal“. Jak vyplývá ze druhého reportu sezóny 2012-13 Racism in Football (2012), který si nechala zpracovat Dolní komora Parlamentu Spojeného království, vyskytuje se rasismus ve fotbale ve Velké Británii výrazně méně oproti srovnání se situací před 40 lety. Za vděk se dává především širším společenským změnám, osvětovým kampaním, kodexům chování a výše zmíněným organizacím a iniciativám. Nicméně v reportu silně zaznívá, že rasismus nevyzvěl a stále se v průběhu sportovních utkání vyskytuje.

V rámci sportovně bezpečnostní studie zmiňuje Suchánek (2015), že od roku 2001, konkrétně od 11. září, se pohled na problematiku teroristických útoků pronikavě změnil. Zmiňuje dále také, že mezinárodní spolupráce při pořádání a zabezpečování mezinárodních sportovních událostí byla po tomto zásahu ještě více umocněna, a že mezinárodní terorismus

disponuje potenciálem ohrozit jakoukoliv sportovní akci na světě. Stejně tak i „obyčejné“ divácké násilí je v některých zemích Evropy a světa stále poměrně frekventovaným jevem, stejně jako rasismus. Proto mezinárodní organizace začaly přijímat legislativní opatření, kterými vyvíjely tlak na členské státy s cílem vymýtit tako patogenní jednání ze sportovního prostředí.

2.3 LEGISLATIVA

Rozebíráme-li téma bezpečnosti, míry kriminality a odpovědnosti za dodržování pravidel v oblasti diváckého násilí a kriminalitu spojenou s organizováním sportovních událostí, vychází se z legislativy, kterou můžeme rozdělit pro přehlednost do několika úrovní/kategorií.

V první řadě jde o tvorbu pravidel a norem, která vzniká na poli pro nás nejvzdálenějším, tedy spojenou s činností mezinárodních organizací a společenství. Zejména Rady Evropy, Evropské unie, ale i mezinárodních sportovních organizací. Do druhé kategorie bychom mohli zařadit legislativu, která vzniká na úrovni České republiky, kde můžeme zmínit jednak úroveň nad zákonnou neboli ústavní, zákonnou a pod zákonnou. Třetí kategorie tvorby pravidel již zahrnuje systém pravidel a jejich vymáhání na úrovni sportovních organizací.

2.3.1 Mezinárodní a unijní právo

Na poli mezinárodním se v souvislosti s úpravou bezpečnosti ve sportu zabývají především dokumenty Rady Evropy a rozhodnutí orgánů Evropské unie.

Rada Evropy je mezinárodní organizací se 47 členskými zeměmi a se sídlem ve Štrasburku. Ustavena byla 5. května 1949. Jde o organizaci odlišnou od Evropské unie, přesto však všechny členské státy Evropské unie jsou zároveň členskými zeměmi Rady Evropy. Pod tuto organizaci spadá Evropský soud pro lidská práva, který řeší právě lidskoprávní spory. Od počátku 80. let se Rada Evropy také zabývá sportovními otázkami. Mezi důležité dokumenty z oblasti sportu patří:

Evropská charta sportu je mezinárodním dokumentem doporučujícího charakteru pro vlády členských států. Charta byla přijata v roce 1992, revidována poté byla v roce 2001. Hned v prvním článku je doporučeno jednotlivým vládám členských států stanovit provozování sportu jako jedno ze základních práv každého jednotlivce. To znamená zejména umožnit

každému využívání tělesných programů k rozvoji základních sportovních dovedností, umožnit každému sportovat a účastnit se rekreačních tělovýchovných činností v bezpečném a zdravotně nezávadném prostředí ve spolupráci se sportovními orgány a umožnit zdokonalování úrovně výkonnosti, rozvoj potenciálu a osobního růstu.

Článek 1 odstavec 2. charty zmiňuje za cíl ochranu a rozvoj morálních a etických základů sportu a stejně tak i lidskou důstojnost a bezpečnost těch, kteří se sportovních činností účastní. Ve článku 2 písmene a) nalezneme definici sportu, kde se sportem rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.

Článek 4 odstavec 1. charty se týká zajištění přístupu ke sportovním zařízením a činnostem bez jakékoliv diskriminace, která se týká pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství, politických či jakýchkoliv jiných názorů, národnostního či sociálního původu, příslušnosti k nějaké národnostní menšině, majetku, rodu či jakékoliv jiné okolnosti. Jeho druhou část tvoří kodex sportovní etiky, který v sobě nese myšlenku fair play.

Evropská úmluva o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech, a zvláště při fotbalových zápasech byla přijata Radou Evropy 19. srpna 1985 v důsledku závažných násilných případů v souvislosti s fotbalovými zápasy, zejména rozhodujícím momentem bylo fotbalové utkání při finále Poháru mistrů na stadionu Heysel v Bruselu, při kterém bylo zabito 39 lidí a na několik set diváků zraněno, jak také plyne z důvodové zprávy. Pro Českou republiku vstoupil v platnost 1. června 1995. Není proto překvapivé, že se úmluva zaměřuje na prevenci, potírání a reakci na násilné incidenty a nevhodné chování na stadionech nebo v jejich těsné blízkosti.

Podle Předkládací zprávy pro Parlament České republiky pro ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích je tato původní úmluva zastaralá, obsah již nereflektuje příklady dobré praxe a odráží dobu svého vzniku. Proto došlo k přípravě nové úmluvy, která již odráží skutečnost a moderní trendy.

Úmluva Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích známá také jako Úmluva ze Saint-Denis vstoupila v platnost 1. listopadu 2017 a Parlament České republiky ji schválil v roce 2018 s platností od roku 2019. Podle Předkládací zprávy pro Parlament České

republiky pro ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích jde o rámcový dokument, který stanoví základní principy bezpečného a přívětivého prostředí při sportovních akcích a ponechává na jednotlivých členských státech, aby je přizpůsobily vnitrostátním podmínkám a svému právnímu řádu.

V článku 1. je stanovena obligatornost (povinnost) učinit potřebná opatření k zajištění provádění ustanovení úmluvy ve vztahu k fotbalovým zápasům nebo soutěžím, které hrají profesionální fotbalové kluby nebo národní reprezentační týmy. Fakultativnost neboli možnost učinit takováto opatření je zakotvena ve vztahu k jiným sportům nebo sportovním akcím.

Článek 2. a 3. zakotvují principy spolupráce a partnerství na místní, celostátní, ale i mezinárodní úrovni, které mají zajistit již zmíněné bezpečné a přívětivé prostředí při sportovních akcích. Je kladen důraz na vyváženost přístupu což znamená, že se ochrana, bezpečnost a poskytování služeb neustále prolínají a ovlivňují se navzájem a nelze je přijímat izolovaně.

V článku 4. je koordinace více rozpracována stanovením jednotlivých povinností pro státy: Vypracovat celostátní i místní ujednání za účelem vytvoření a realizace interinstitucionálního komplexního přístupu k ochraně a bezpečnosti, sdílet aktuální informace týkající se hodnocení rizik, definovat strategie na místní i celostátní úrovni, které budou pravidelně vyhodnocovány a revidovány s ohledem na zkušenosti získané ve vlastní zemi i v jiných státech.

Článek 5. stanoví povinnosti pro organizátory akce jako například zajistit bezpečné prostředí pro všechny účastníky a diváky, sladit architektonická řešení stadionů, infrastruktury a souvisejících opatření pro zvládnutí davu s národními i mezinárodními standardy, nastavit postupy pro zvládnutí davu a související bezpečnostní rizika, a to zejména v souvislosti s užitím pyrotechniky, užití násilí nebo rasistických projevů a jiného diskriminačního chování nebo proškolení a vybavení všech personál tak, aby mohl efektivně a odpovídajícím způsobem vykonávat své funkce.

Článkem 6. se stát zavazuje podporovat spolupráci subjektů (sportovních klubů, policie, fanoušků) ve spolupráci zejména při hodnocení rizik a při vytváření bezpečného prostředí.

V článku 8. se po České republice požaduje zajištění uplatňování proaktivní politiky a pravidelné komunikace zúčastněných subjektů včetně zástupců fanoušků a místních

společensví založenou na dialogu s cílem vyvolat atmosféru partnerství a hledat řešení možných problémů.

Článkem 9. požaduje definování policejních strategií a jejich pravidelné vyhodnocování a jejich případné revize a zajištění spolupráce policejních složek se zúčastněnými stranami.

Článek 10. upravuje spolupráci v souladu s mezinárodním právem při projednávání podezřelých, kteří se dopustili trestné činnosti v zahraničí (případně vydávání osob k trestnímu stíhání). Pojednává se také o možnosti omezení cestovat na fotbalové zápasy konající se v zahraničí pachatelům, kteří se dopustili násilí či rušení veřejného pořádku v souvislosti s diváckým násilím.

Článek 11 ukládá České republice povinnost zřídit Národní fotbalový informační středisko, které bude výhradním prostředníkem pro výměnu všech informací a poznatků týkajících se fotbalových zápasů mezinárodního rozměru a pro řešení otázek mezinárodní policejní spolupráce. (citace předkládací zprávy)

Článek 13 zřizuje Výbor pro ochranu a bezpečnost na sportovních akcích, který nese odpovědnost za dodržování úmluvy. Vydává doporučení pro přijímání potřebných opatření. Česká republika je v tomto výboru zastoupena obdobně jako do vzniku výboru ve Stálém výboru Úmluvy o diváckém násilí. Na republikové úrovni je zakotvena koordinační komise k problematice diváckého násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních. Komise má 8 členů z nichž 6 zastupuje resort Ministerstva vnitra a Policii České republiky, 2 členové zastupují resort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Evropská unie je uskupení 27 členských států, které vzniklo oficiálně 1. listopadu 1993, integrace států však započala po 2. světové válce. Soudní instancí, která spadá do soustavy institucí Evropské unie je Evropský soudní dvůr, který řeší spory mezi členskými státy a institucemi případně dalšími subjekty v souvislosti s legislativou přijímanou institucemi Evropské unie.

Rada Evropské unie neboli zkráceně Rada patří k základním institucím Evropské unie. Společně s Evropskou komisí a Evropským parlamentem mají zákonodárnou pravomoc. Tato instituce přijímá zásadní rozhodnutí, které se týkají unie. Dle jednotlivých oblastí se schází Rada ve složení jednotlivých ministrů členských států. Pro sport a bezpečnost je důležitá oblast spravedlnosti a vnitřních věcí, kde zasedají ministři spravedlnosti a vnitra a oblast vzdělání,

mládež, kultura a sport, kde zasedají ministři z této oblasti. Mezi důležité dokumenty, které se věnují oblasti sportu patří:

Smlouva o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy podepsané v roce 2007, která je jednou ze základních smluv, které řadíme do primárního práva Evropské unie. V této smlouvě po podepsání Lisabonské smlouvy v roce 2007 došlo mimo jiné k doplnění závazků unie vzhledem ke sportu. Konkrétně ve článku 165 je dán závazek, že Evropská unie přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci. Tentýž článek je také doplněn Lisabonskou smlouvou o odstavec, který mluví o zaměření činnosti unie na rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.

Rozhodnutí Rady Evropské unie 2002/348/SVV o bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru bylo přijato s ohledem na fakt, že fotbal nabyl mezinárodních rozměrů přesahující hranice jednotlivých států, které vyžadují přeshraniční spolupráci. Zájmem Evropské unie bylo a stále je předcházet násilí. Významnou roli při tomto hraje výměna informací tak, aby se jednotlivé policejní orgány mohli vhodně připravit a zajistit přiměřenou reakci. Pro zajištění takovéto výměny informací je vyžadováno zřízení národního fotbalového informačního střediska policejní povahy v každém členském státě. Jednotlivá střediska pak mezi sebou komunikují. Toto rozhodnutí Rady Evropské unie bylo následně dalším rozhodnutím v roce 2007 (2007/412/SVV) doplněno o povinnost pravidelně hodnotit fotbalové výtržnosti.

Usnesení Rady Evropské unie o zákazu vstupu na místa konání mezinárodních fotbalových zápasů a jeho využívání členskými státy bylo Radou Evropské unie přijato 17. listopadu 2003 a dle Výběru dokumentů EU 10/2003 zpracovaného Parlamentním institutem jsou členské státy tímto usnesením vyzvány k těsnější spolupráci při zavádění zákazu vstupu na fotbalové zápasy osobám, které byly trestány v souvislosti s násilným chováním při fotbalových zápasech, a ke vzájemné spolupráci při identifikaci těchto osob při mezinárodních fotbalových zápasech. Především jde o stanovení stejné formy zákazu a jednotného zákazu pro mezinárodní fotbalová utkání v členských zemích. V případech, že zákazy jsou stanoveny nikoliv státními orgány, ale sportovními organizacemi, je třeba tak učinit ve spolupráci s těmito organizacemi. Výměna osobních dat osob, na které se vztahuje zákaz vstupu, musí být v souladu s příslušnými právními normami. Tato data mohou být použita pouze za účelem

udržení pořádku a bezpečnosti při konání mezinárodního fotbalového zápasu. Policii členského státu, který pořádá takovýto zápas, se doporučuje spolupracovat s organizátory zápasu.

Usnesení Rady Evropské unie 2016/C 444/01 o aktualizované příručce s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci a opatřeními k předcházení násilí a výtržnostem a jejich zvládnutí při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu („fotbalová příručka EU“) přijala v roce 1999 Rada Evropské unie a následně došlo k následným aktualizacím a doplnění v letech 2001, 2006, 2010 a 2016. Tato příručka opět cílí na mezinárodní policejní spolupráci a popisuje, jak efektivně postupovat při spolupráci, aby se předešlo násilí a výtržnostem při sportovních akcích, kterých se účastní týmy a fanoušci z různých států. Tato poslední aktualizace příručky z roku 2016 vychází, jak je uvedeno v bodě (5) tohoto usnesení Rady Evropské unie, především i ze zkušeností, které policejní složky získaly při konání Mistrovství Evropy v roce 2012 a Mistrovství světa v roce 2014.

Evropská unie tímto usnesením vyzývá členské státy v dalším posilování policejní spolupráce při mezinárodních fotbalových zápasech a jiných sportovních akcích. Nejde pouze o spolupráci mezi policejními složkami, ale také o součinnost policejních sil a fanoušky a pořadatelem akce. Hlavním smyslem je poskytnutí pomoci ve vhodných případech, a to zejména formou výměny přesných informací, analýzou a vyhodnocováním získaných informací a poskytováním od příslušných orgánů návrhů nebo doporučení pro zlepšení stavu a také koordinací a výcvikem agentů a spotterů zpravodajských služeb.

Policejní orgány mají vytvářet sítě určených strážníků, jejichž úkolem je shromažďování dat a jejich dodávání národnímu fotbalovému informačnímu středisku. Toto středisko pak následně vypracovává analýzu rizik týkající se klubů a reprezentačního mužstva země. Středisko by mělo mít přístup do příslušných policejních databází. Konkrétně to znamená, že se vypracovává profil jednotlivých fanoušků včetně rizikových skupin a jejich vztahů k ostatním fanouškům doma i v zahraničí. Stejně tak popisují také další specifické okolnosti, jež mohou potenciální riziko zvýšit.

Poskytují se informace jednak všeobecné povahy, které zahrnují strategické a taktické informace pro účely příprav akcí a operací, ale také povahy osobní, jimiž se rozumí informace o osobách, které byly policií vyhodnoceny jako osoby představující možné ohrožení veřejné bezpečnosti. Výměna informací probíhá před, v průběhu a po akci. Jednak jsou v kontaktu národní fotbalová informační střediska obou dotčených zemí, tedy hostující a hostitelské země.

Před akcí je zaslána analýza rizik fanoušků hostujícího mužstva, další důležité informace například o dopravě fanoušků a možnosti ohrožení veřejného pořádku. Hostitelské středisko naopak poskytuje informace o platné legislativě, o bezpečnostních pracovnících a o politice místních orgánů, například co se týká tolerance k alkoholu.

V průběhu akce se přenáší informace o vzniklých incidentech, o tom, zda někomu byl zamezen vstup či byl vykázán z prostoru, kde se sportovní akce uskutečňuje. Po ukončení akce do pěti pracovních dní se poskytnou informace o chování fanoušků, aby mohlo dojít k aktualizaci analýzy rizik, popis všech incidentů a další důležité informace.

Příručka se v kapitole 3 věnuje spolupráci policejních složek hostující a hostitelské země. Spolupráce v tomto případě znamená kromě výměny informací také účast hostující policie na místě hostujícího týmu. Vedle nároků na jednotlivé policisty a případného hrazení výdajů je zde také více rozebírána tematika spotterů. Ti jsou takto vhodně využíváni jako prostředek interakce s fanoušky hostů a pomáhají ve vypjatých situacích zvládat dav. Nápomocni jsou také při snižování anonymity rizikových fanoušků v davu a omezení jejich schopnosti bez dalších následků podněcovat násilné jednání či narušení pořádku nebo se takového jednání účastnit. Mohou také shromažďovat informace a důkazní materiály, souhlasili s tím hostitelská země, které následně mohou být použity v rámci trestního řízení v jejich vlastní zemi.

Kapitola 4 popisuje spolupráci mezi policií a pořadatelem. Doporučuje se uzavřít písemnou dohodu mezi těmito subjekty, kde bude stanovena úloha policie. V dalších kapitolách se ještě lze dočíst o spolupráci s justičními orgány a také přímo s fanoušky.

Za zmínku rozhodně ještě stojí dodatek 4 a dodatek 5 této příručky, který umožnil policejním složkám čerpat příklady přístupů a návody pro jednotlivé situace, dynamická posuzování rizik a jak zvládat dav. Je zde také zakotvena kategorizace fanoušků, a to na rizikové a nerizikové, u kterých je opět návod, jak v rozhodných situacích postupovat.

Rozhodnutí Rady Evropské unie, kterým se členské státy v zájmu Evropské unie opravňují k tomu, aby se staly smluvní stranou Úmluvy Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích (CETS č. 218) přijala Evropská unie, která sama o sobě není členem Rady Evropy, to byly z povahy věci jednotlivé státy, tudíž se nemohla stát smluvní stranou aktů, které vydává Rada Evropy. Naproti tomu členské státy Evropské unie, které byly zároveň členskými státy Rady Evropy se mohly stát smluvní stranou pouze tehdy, zmocnila-li je

k tomuto Evropská unie, což vyplývá ze článku 2 odstavce 1 Smlouvy o fungování Evropské unie. Proto bylo vydáno toto opravňující stanovisko Rady Evropské unie.

2.3.2 Legislativa České republiky

Česká republika se řadí k většině států Evropy, které nemají sport a práva s ním spojená uvedeny v ústavním zákoně č.1/1993 Sb., o Ústavě České republiky ani v ústavním zákoně č.2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Stejně tak se v těchto nad zákonných normách nemluví o zajištění bezpečnosti při sportovních utkáních. Králík (2001) uvedl, že „*Sport sám o sobě ingerenci práva vcelku úspěšně odolává a funguje na základě svých vlastních zákonitostí a pravidel.*“ V míře zásahů legislativy do sportu Českou republiku zařazuje do tzv. liberálního modelu, a to do subsystému, kde stát přijal zákon o sportu.

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu nalezneme v rámci zákonné úpravy v České republice jako jediný stěžejní zákon, který se týká sportu. Tento zákon hned v §1 vymezuje postavení sportu jakožto veřejně prospěšné činnosti, která je poskytována v celospolečenském zájmu. V §2 zmiňuje zákon definici sportu coby každou formu tělesné činnosti, která si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti klade za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů rekreačně nebo v soutěžích všech úrovní, a to individuálně nebo společně.

Tímto zákonem je zřízena Národní sportovní agentura, jakožto ústřední správní úřad ve věcech podpory sportu. Agentura vytváří podmínky pro sport a zajišťuje financování sportu z rozpočtu státu. Národní sportovní agentura dále zřizuje Národní radu pro sport. Dále zákon svěřuje některé pravomoci jednotlivým ministerstvům, zejména Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Tvorbou podmínek pro sport jsou pověřeny zákonem také kraje a obce.

Pro téma této práce, ale obecně pro bezpečnost v rámci sportovních utkání je velmi důležitý paragraf 7a tohoto zákona, který ukládá povinnost vlastníkovu nebo provozovateli sportovního zařízení přijmout potřebná opatření k zajištění pořádku v průběhu sportovního podniku a taktéž vydat návštěvní řád, kde stanoví zejména pravidla pro vstup návštěvníků a osob vykonávajících pořadatelskou službu ve sportovním zařízení. Není-li možno udržet či rychle navrátit pokojný stav, jsou vlastníci a provozovatel povinni přerušit nebo ukončit zápas a požádat o spolupráci Policii České republiky. Tato důležitá ustanovení se do českého právního řádu dostala v roce 2010 **novelou zákona o podpoře sportu**. Milan Zapletal, bezpečnostní manažer Sportovního klubu SIGMA Olomouc v rámci rozhovoru, který se

uskutečnil dne 3. února 2020, uvádí, že zpočátku nebyly zcela jasně vymezeny vztahy mezi kluby a bezpečnostními složkami, nebylo zcela jasné, zda příslušníci Policie České republiky smí nebo nesmí být přítomni během utkání přímo na stadionu. Panovala nejistota, zda v případě policejního zásahu na stadionu bude muset vlastník či organizátor akce takovýto zásah hradit či nikoliv a v jaké výši. Jeden takový příklad se stal například v Brně, kdy po zákroku policistů během fotbalového utkání byla účtována částka 80 000,-Kč Fotbalovému klubu Zbrojovka Brno za policejní zásah.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník se využívá v případech, kdy nelze účinně postihnout protiprávní jednání jinak, tzv. ultima ratio (prostředek poslední instance). Musí být splněna nejenom podmínka porušení právní normy, ale také čin musí splňovat znak zvláštní nebezpečnosti pro společnost. Český zákonodárce neupravil v trestním zákoníku specifické skutkové podstaty trestných činů spojených se sportem. Francová (2017) ve své magisterské práci poznamenává, že právě proto dochází k aplikaci celé řady obecných institutů trestního práva, které postihují trestné činy, ke kterým ve sportu dojde. Trestní zákoník však zmiňuje v §358, který pojednává o trestném činu výtržnictví, jednání, kdy někdo hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání. V §76 a 77 zákonodárce stanovil jako jeden z druhů trestů zákaz vstupu na sportovní akce u pachatelů úmyslných trestných činů sportovních akcí a nastavil spolupráci pachatele s probační službou a případnou povinnost dostavit se v průběhu sportovní akce na Policii České republiky. V §48 zakotvuje možnost soudu uložit pachateli u podmíněného upuštění od potrestání s dohledem povinnost zdržet se návštěv sportovních akcí. V §337 je stanovený další trestný čin, a to maření úředního rozhodnutí, kterého se dopustí i ten, který přes zákaz vstupu na sportovní akci tuto navštíví.

Mezi nejznámější formy protiprávního jednání patří dopingové aféry, uplácení s cílem ovlivnit výsledek utkání, ublížení na zdraví (odpovědnost za úraz při sportovním utkání) a divácké násilí.

2.3.3 Dokumenty sportovních organizací, jejich pravidla a rozhodnutí

Až postupem času došlo k nastavení konkrétních podmínek spolupráce mezi sportovními organizacemi a bezpečnostními složkami (Policíí České republiky a městskými policiemi), které pomohly nejasnou situaci stabilizovat. Mezi Policií České republiky a Fotbalovou asociací České republiky byla v roce 2013 podepsána **Dohoda o spolupráci k zajišťování bezpečnosti a pořádku při fotbalových utkáních**, která svůj vznik mimo jiné

opírá o usnesení Rady Evropy o aktualizované příručce s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci a opatřeními k předcházení násilí a výtržnostem a jejich zvládnání při mezinárodních fotbalových utkáních. V této dohodě se Fotbalová asociace zavázala, že stadiony fotbalových klubů první a druhé ligy budou disponovat:

- Řídící místností pro štáb velitele opatření a bezpečnostního pracovníka klubu s odpovídajícím výhledem na divácké sektory a s monitory pro vyhodnocování kamerového systému a záznam bude použit pro další činnost orgánů činných v trestním řízení a také přístup do rozhlasového zařízení k přímému oslovení přítomných diváků,
- dostatečnou infrastrukturou pro oddělení fanoušků jednotlivých klubů před vstupem i na stadionu, aby byla schopna odolat tlaku případných výtržníků,
- bezpečnostním monitorovacím systémem schopným záznamu všech diváckých sektorů,
- zabezpečení stadionu proti nekontrolovatelnému vnikání osob a vnášení předmětů (přes zdi, ploty apod.),
- odpovídajícím počtem nouzových východů pro případ evakuace,
- viditelně umístěným návštěvním řádem stadionu,
- prostory se sociálním zázemím pro policejní jednotku (není-li dohodnuto jinak).

Pro vzájemnou spolupráci mezi Policií České republiky a kluby byl stanoven bezpečnostní pracovník klubu (bezpečnostní pracovník asociace pro mezinárodní utkání), který je začleněn do štábu velitele opatření a svolává před každým rizikovým utkáním koordinační jednání s Policií České republiky za účelem získání a předání nezbytných informací o zvláštních okolnostech rizikového utkání a o způsobech spolupráce a komunikace s ostatními zúčastněnými subjekty. Policie České republiky předává bezpečnostnímu pracovníkovi před utkáním a v jeho průběhu informace a předkládá mu požadavky potřebné pro předcházení a případné řešení diváckého násilí pořadatelskou službou. Dohoda také stanovuje transparentní označení a jasnou identifikovatelnost členů pořadatelské a bezpečnostní služby vhodným oblečením.

Policie se zavázala, že zajistí přítomnost policejního pozorovatele, tzv. spottera během fotbalových utkání I. a II. ligy, mezinárodních a případně dalších rizikových utkáních. Dále dohoda v souvislosti se zahraničními zápasy stanovuje povinnost předávat informace Fotbalové asociaci České republiky a jednotlivým klubům směrem k národnímu fotbalovému informačnímu středisku, kterým je Úřad služby kriminální policie a vyšetřování policejního prezidia Policie České republiky. Vznik tohoto úřadu je vyžadován Rozhodnutím Rady

2002/348/SVV ze dne 25.4.2002 o bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými utkáními mezinárodního rozměru, ve znění Rozhodnutí Rady 2007/412/SVV.

Milan Zapletal potvrdil, že s ohledem na lokální potřeby a odlišnosti uzavírají kluby s Policií České republiky místní ujednání o spolupráci na zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku. Uvedl také, že v dnešní době platí dohoda o neúčtování policejního zákroku na stadionu, dodrží-li klub všechna na koordinačním jednání sjednaná opatření a postupy.

Návštěvní řád Androva stadionu, který klub přijal v roce 2017 za účelem zejména zajištění ochrany a bezpečnosti zdraví a majetku a ochrany pořádku na stadionu, určuje základní pravidla pro návštěvníky stadionu. Následně jsou uvedeny příklady bezpečnostních opatření a pravidel stanovených v řádu, které mají zamezit ohrožení bezpečnosti během utkání.

- Povinnost pro fanoušky hostujícího týmu se zdržovat pouze v pro ně vyhrazeném sektoru.
- Právo pořadatelské/bezpečnostní služby vyvést z prostoru stadionu osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, anebo ty osoby, které ohrožují bezpečnost osob nebo majetku.
- Povinnost diváka být schopen prokázat svoji totožnost při vstupu nebo i později během utkání.
- Právo provést při vstupu nebo během utkání v odůvodněných případech prohlídku zaměřenou na vnášení zakázaných nebezpečných předmětů.
- Zákaz vnášení zejména:
  - o Rasistických, hanlivých, vulgárních nebo dobrým mravům odporujících propagandistických materiálů,
  - o zbraní,
  - o sprejů, hořlavých, barvicích a leptavých a jinak zdraví ohrožujících látek,
  - o láhví, plechovek apod.,
  - o ohňostrojů, rachejtlí, světlic, dýmovnic a zbylé pyrotechniky,
  - o alkoholických nápojů a jiných drog,
  - o zvířat.
- Právo neumožnit vstup těm, kterým byl vstup zakázán ze strany orgánů veřejné moci nebo pořadatelů obdobných akcí.
- Povinnost návštěvníků zdržet se jakýchkoliv projevů mezilidské, rasové, náboženské nebo politické nesnášenlivosti.

- Souhlas návštěvníků s pořizováním a využitím obrazu a záznamu z průběhu utkání včetně zpracování osobních dat, které mohou být poskytnuty jak Fotbalové asociaci České republiky, Ligové fotbalové asociaci, tak také dalším klubům.

Prováděný výzkum vychází z případů porušování pravidel spojených se zajištěním bezpečnosti a s odvrácením kriminálního jednání, která jsou v tomto řádu výslovně zakázána. Jedná se zejména o:

- Veřejný rasistický, hanlivý, vulgární nebo dobrým mravům odporující projev,
- vstupování do oblastí, které nejsou návštěvníkům povoleny (hrací plocha apod.),
- házení předmětů na hrací plochu nebo do prostoru pro návštěvníky,
- zakládání ohně, odpalování ohňostrojů a světlic,
- poškozování zařízení a vybavení stadionu.

Řád také stanovuje smluvní pokutu při porušení povinností ve výši 5 000,-Kč nebo možnost klubu zakázat pachateli vstup na stadion.

Návštěvní řád Zimního stadionu Olomouc, který je účinný od roku 2017 za účelem zejména zajištění ochrany a bezpečnosti zdraví a majetku a zabezpečení ideálních podmínek na stadionu, určuje základní pravidla pro návštěvníky stadionu. Následně jsou uvedeny příklady bezpečnostních opatření stanovené v řádu.

- Fanoušci a příznivci hostujícího týmu jsou povinni zdržovat se na stadionu pouze v sektoru určeném pořadatelem pro příznivce hostujícího týmu.
- Osoby, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, stejně tak osoby, které ohrožují bezpečnost jiných osob a majetku mohou být vyvedeny z prostoru areálu.
- Zákaz vnášení předmětů, kterými by mohla být ohrožena bezpečnost osob a majetku v areálu stadionu, zejména:
  - o Rasistické, vulgární nebo dobrým mravům odporující propagandistické materiály,
  - o zbraně,
  - o spreje, leptavé, hořlavé a barvicí látky nebo jiné zdraví ohrožující látky,
  - o láhve, plechovky apod.,
  - o ohňostroje, rachejtle, světlice, dýmovnice a zbylé pyrotechnické předměty,
  - o alkoholické nápoje a drogy jakéhokoli druhu,
  - o zvířata.
- Osoby s více jak jedním promile alkoholu nebudou vpuštěny do areálu.

- Zákaz vstupu osobám, kterým byl v České republice zakázán vstup na pořádanou akci z důvodu jejich závadného chování na obdobných akcích.
- Pořadatel má právo požadovat po divákovi, aby se při vstupu na stadion legitimoval.
- Povinnost udržovat vchody a východy volné jako únikové cesty.
- Zákaz zejména:
  - o Veřejně jakkoliv projevovat rasistické, hanlivé, vulgární nebo dobrým mravům odporující slogany,
  - o vstupovat do oblastí, které nejsou návštěvníkům povoleny (hrací plocha)
  - o házení předmětů na hrací plochu nebo do prostoru pro návštěvníky,
  - o zakládání ohně, odpalování ohňostrojů a světlic,
  - o ničit zařízení a vybavení stadionu,
  - o zakrývat si tvář s cílem ztížit svoji identifikaci.

Řád také umožňuje klubu požadovat při porušení stanovených povinností pokutu ve výši 1 000,-Kč až 50 000,-Kč nebo zakázat takovému fanouškovi vstup na stadion.

Soutěžní a disciplinární řád Českého svazu ledního hokeje upravuje disciplinární řízení, jehož předmětem jsou provinění jednotlivců (hráčů, trenérů, rozhodčích a funkcionářů) nebo kolektivů (družstva nebo kluby). Disciplinární komise může uložit tresty jako napomenutí, finanční pokutu, zastavení činnosti nebo vyloučení z činnosti v ledním hokeji. U kolektivů lze navíc uložit odehrání utkání bez přítomnosti diváků a uzavření hřiště. Napomenutí lze uložit, pokud od posledního trestu uplynul jeden rok. V článku 529 Soutěžního a disciplinárního řádu je zakotvena evidence trestů, kdy každý osobní trest u jednotlivce má hodnotu 10 bodů, a když dosáhne hráč v téže soutěži nebo turnaji 40 bodů a jeho násobek, automaticky se hráči zastavuje činnost na jedno následující utkání.

Přestupky jsou uvedeny v příloze č. 2 Soutěžního a disciplinárního řádu, dělí se na přestupky jednotlivce a kolektivu. Jsou zde uvedeny příklady přestupků, které ohrožují bezpečnost přítomných diváků a hráčů. U jednotlivce jde verbální projevy jako urážení, hrubé napadání vulgárními výrazy a výrazy mající charakter osobního hanobení. Dále jde o fyzické projevy jako vražení, strčení, podrážení, bitka, udeření rukou, holí, rány pěstí, chvaty, kopnutí, pokus o zranění, úmyslné zranění). Jak bylo zmíněno již výše, u hráčů tyto přestupky nejsou v tomto výzkumu započítávány do případů porušení bezpečnostních pravidel.

U kolektivních přestupků jsou v řádu uvedeny zejména přestupky jako nespportovní chování, vyhazování předmětů na ledovou plochu, hráčskou nebo trestnou lavici. Takovéto přestupky diváků, případně funkcionářů jsou započítány do údajů v rámci výzkumu.

Dalšími přestupky bývají výtržnosti, fyzické napadení hráče, funkcionáře, rozhodčího, vstup diváků na ledovou plochu a do dalších prostor s omezeným přístupem (např. šatny) nebo ničení majetku v prostorách stadionu. Dopustí-li se takového jednání divák případně funkcionář, pak je případ započítán v tomto výzkumu.

Pyrotechnika není speciálně označena jako přestupek, pokud dojde k zapálení světlice nebo použití dělobuchu, pak jde podle disciplinárního řádu o nespportovní chování. Pokud světlice jsou následně odhozeny na hrací plochu, pak jde o nespportovní chování s vyhazováním předmětů na hrací plochu.

Klub odpovídá také za činy svých fanoušků, kteří se nedovoleného jednání dopustili i na utkání hraném mimo domácí stadion, což vyplývá ze článku 312 Soutěžního a disciplinárního řádu, který stanovuje klubu povinnost zajistit, aby se jeho příznivci na stadionu, kde se hraje utkání, nedopouštěli zakázaného jednání.

Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky upravuje disciplinární řízení, jehož předmětem jsou provinění nazvané disciplinární přečiny jednotlivců (hráčů, trenérů, rozhodčích a funkcionářů) nebo kolektivů (kluby). Disciplinární komise může uložit zejména tresty jako důtku, peněžitou pokutu, zákaz vstupu diváka na stadion, vyloučení z fotbalové asociace, zákaz závodní činnosti nebo výkonu funkce, výkon fotbalově prospěšné činnosti (pokud s tím pachatel souhlasí), odehrání zápasu bez přítomnosti diváků apod. Důtku jakožto nejmírnější trest lze uložit jedné osobě maximálně jedenkrát v rámci probíhajícího soutěžního ročníku.

Řád zakazuje například surovou hru, narušení řádného průběhu hry, pohoršující, urážlivé nebo ponižující chování, tělesné napadení, veřejné hanobení, diskriminace nebo ponížení. V §49 je zakotveno úplatkářství a v §52 jednání spojené s dopingem. Takováto jednání směřují především k hráčům a fotbalovým funkcionářům. Nedodržení povinností klubu, který organizuje utkání plynou z §65, když klub:

- nepřijme dostatečná opatření k zabránění nespportovního chování jednotlivců či skupin osob, zejména hanlivým, pohoršujícím, urážlivým, provokujícím, zesměšňujícím nebo ponižujícím posunkům, gestům či pokřikům vůči hráčům, členům realizačních týmů, funkcionářům, pořadatelům, delegovaným osobám či jiným osobám či skupinám osob,

- nezajistí, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob pod vlivem alkoholu či jiných omamných látek, osob vnášejících střelné zbraně, pyrotechniku či jiné předměty ohrožující život a zdraví.
- nezajistí, aby bylo neoprávněným osobám zamezeno ve vstupu na hrací plochu nebo do prostor vyhrazených družstvům nebo delegovaným osobám,
- nepřijme taková opatření, aby v areálu stadionu nedošlo k výtržnostem, poškození zařízení stadionu, potyčkám, fyzickým napadením nebo o pokus takového jednání,
- nezajistí, aby nedošlo k hromadnému vniku diváků na hrací plochu,
- dopustí, aby došlo k fyzickému napadení rozhodčích, funkcionářů řídicího orgánu, hráče, realizačního týmu, funkcionáře klubu nebo člena pořadatelské služby divákem,
- nepřijme opatření k zabránění verbálním projevům hanobícím příslušnost k rase, etnický původ, barvu pleti, sexuální orientaci či národnost.

Klub odpovídá, stejně jako v hokeji, za jednání fanoušků také na cizím stadionu, navíc je v tomto případě odpovědný za vhazování předmětů fanoušky na hrací plochu. Klub se z těchto povinností může vyvinut, pokud prokáže, že přijal veškerá opatření, která po něm lze spravedlivě požadovat, aby nedošlo k disciplinárnímu přečinu.

2.4 SOCIOLOGICKÉ POJETÍ BEZPEČNOSTI VE SPORTU

2.4.1 Skladba diváků

V předchozí kapitole došlo k definování diváků, fanoušků, příznivců ultras a hooligans. Tato kapitola podrobněji pojednává o složení publika při sportovních událostech a rozpracovává různorodý vztah jednotlivých návštěvníků sportovního utkání ke klubu a týmu, míru začlenění se do zmíněné specifické skupiny, motiv pro účast na sportovním utkání a případná typická jednání jednotlivců a skupin. Součástí kapitoly je také výčet vybraných výzkumů, které se zabývaly jednotlivými diváckými skupinami, jejich názory na problematiku spojené se sportovními utkáními a případným násilím.

Petr Scholz skupinu sportovních diváků dělí dále na 4 podskupiny:

- Nepravidelný návštěvník, často bývá zvláštním typem módy a snobství,
- fanoušek jiného klubu, nikoliv týmu, které právě hrají zápas,
- pozorovatelé, trenéři nebo jiní fotbalisté z jiných klubů,
- ženy, které se účastní zápasu jako doprovod jejich partnerů. (Scholz, 2016)

Na celém světě bylo provedeno velké množství výzkumů, které zjišťují podrobnosti o divácích, jednotlivých diváckých skupinách, jak tyto skupiny vnímají závažnosti jednotlivých činů, násilí, agresivity, a která z bezpečnostních opatření vnímají diváci pozitivně či negativně.

Jedním z takových výzkumů byl i ten Marivoetův z roku 2005, kde vyšlo najevo, že největší skupina násilníků se ze 33 % sestávala z nekvalifikovaných, manuálních a kvalifikovaných dělníků. Naopak nejméně delikventního jednání se dopouštěli studenti. Složení diváků na stadionech a dalších sportovištích při sportovních událostech, není však ze společenského hlediska nikterak specifikováno. Divák se tak během sportovních soutěží, utkání a zápasů potká s různorodou směsicí návštěvníků bez ohledu na věk, pohlaví, dosažené vzdělání, profesi nebo sociální postavení.

Sekot (2008) tvrdí, že společenství sportovních fanoušků, zejména v přímém diváckém kontaktu, má identifikovatelný demografický profil. Týká se to zejména vyznavačů elitních mediálně populárních kolektivních sportů (hlavně na půdě fotbalu, ledního hokeje, baseballu či basketbalu). Fanoušci fotbalu v Evropě se zpravidla rekrutují mezi muži, dělníky a mládeží, lední hokej obecně přitahuje ve větší míře i nemanuální lépe placené zaměstnance (včetně žen) a basketbal kupř. v USA je atraktivní zejména pro barevnou minoritu. Dominik Králík k tomu dodává, že z příznivců ultras, hooligans a aktivnějších fanoušků bývá 20–40 % žen, 60–80 %

mužů a většina z nich vychází z rozvedených rodin, kde mezi ostatními fanoušky hledají a získávají otcovský vzor. Sekot (2008) dále dodává, že různé typy společnosti generují odlišné typy fanoušků. Což doplňuje za příznivce ultras Dominik Králík konstatováním, že současný fotbal a fotbaloví fanoušci jsou přesným odrazem společnosti.

I na půdě tak zdánlivě monolitní sportovní kultury, jakou je fotbal, se můžeme setkat s kulturně, politicky a sociálně odlišitelnými fanoušky typu dánští roligans, italské ultras či skotské militantní tartans. Italští fanoušci tak reflektují primárně politické postoje, zatímco skotské vyznavače fotbalu vyjadřují zejména svoji nacionální nezávislost na Anglii. Dánští fotbaloví příznivci jsou zpravidla prezentováni svojí mírumilovností jako protipól anglických fanoušků (Sekot, 2008, s. 152, 153).

Ve starší literatuře, a dokonce i v médiích se doslýcháme, že skupinu fanoušků včetně ultras a hooligans tvoří převážně lidé nevzdělaní, bez práce, pocházející z rozvrácených rodin a případně z kriminálního prostředí. Pod záštitou občanského sdružení ProFotbalFans, které vzniklo v roce 2004, bylo provedeno na podzim a v zimě roku 2005 dotazníkové šetření mezi fotbalovými fanoušky napříč nejvýznamnějšími českými fotbalovými kluby, jehož výsledky rozpracovali Bever a Smolík (2007). Toto šetření dokázalo odpovědět na otázky sociálního statusu fanoušků, včetně jejich rodinného zázemí a ukázalo pohled fanoušků na učiněná opatření na stadionech. Byl například potvrzen předpoklad slábnutí fanouškovství s přibývajícím věkem, kdy 35,7 % respondentů spadalo do věkové kategorie mladších 20 let a 51,3 % respondentů spadalo do věkové kategorie 20 a 29 let. Což potvrdil i Dominik Králík, který potvrdil, že fanoušky tvoří převážně mladí lidé do jejich 23 let. Na základě výsledků 42,4 % respondentů složilo maturitní zkoušku a pouze 7,3 % respondentů uvedlo, že jsou nezaměstnanými. Těmito zjištěními lze zcela jednoznačně vyvrátit tvrzení o fanouškovské nevzdělanosti a jejich majoritní nezaměstnanosti. Studentů z celkového počtu bylo 42,4 % a zaměstnanců 39,7 %. Polovina respondentů se pravidelně účastní domácích utkání, zatímco na hřištích soupeře uvádí jejich účast spíše jako nepravděpodobnou. Podle stanovených kritérií se ke skupině ultras přihlásilo 38,5 % respondentů, 25,9 % ke skupině sportovních fanoušků a pouze 19,3 % ke skupině hooligans. V systematickou komunikaci představitelů fotbalových klubů s fanoušky vkládá 81,1 % respondentů největší očekávání, 80,8 % respondentů uvedla jako největší očekávání také v souvislosti s používáním bezpečné pyrotechniky při zápasech. Podporu sezónních vstupenek hodnotí kladně 50 % dotázaných, naopak negativně vnímá 46,9 % respondentů zakazy vstupů problémovým fanouškům na utkání a 44,6 % dotázaných

negativně vnímá vyhrazování nejhorších sektorů pro hostující fanoušky. Zde Dominik Králík uvádí, že fanoušci Sportovního klubu SIGMA Olomouc vnímali velmi pozitivně, že jim tehdejší manažer klubu Jiří Kubíček vyčlenil prostor na východní tribuně téměř uprostřed, což jsou jedny z nejlepších míst.

Z projektu Divácká reflexe sportovních utkání–dotazníkové šetření–Fotbal vs Basketbal, které zpracoval Landa (2007) při porovnávání českého basketbalového a fotbalového publika vyplývá, že fotbalová utkání jsou spojována s projevy divácké agrese, zatímco u basketbalových utkáních se divácké násilí téměř nevyskytuje. Z porovnání dále plyne, že diváci ženského pohlaví v basketbalu tvoří více jak jednu třetinu, zatímco ve fotbale najdeme ženských diváků necelou jednu pětinu. Šetření zkoumalo také množství vysokoškolsky vzdělaných diváků, které dosahuje u basketbalu 20 %, zatímco u fotbalu se dostáváme pod 10 %. Tento projekt potvrdil, již jinými šetřeními tvrzenou skutečnost, že nejpočetnější skupinu diváků tvoří studenti, a to jak ve fotbale, tak v basketbalu. U fotbalu jsou na druhém místě zastoupeny dělnické profese, zatímco u basketbalu profese střední odbornosti, která je velmi těsně následovaná odborností vysokou a managementem.

Podle Scholzovy studie publikované v roce 2016, která hodnotila divácké násilí na stupnici 1-5 od nejméně závažného po nejvíce závažné, vnímá skupina diváků v rámci verbálních projevů rasismus jako nejzávažnější projev diváckého násilí, a to z 80 % dotazovaných. Jako nejzávažnější projev to vnímají také další dvě skupiny, a to fanoušci v 52,48 % a ultras u 26,67 % dotázaných. Jako nejzávažnější projev vnímá 70,3 % diváků poškozování stadionu, a to společně se 70,3 % fanoušků a 42,22 % ultras. Dominik Králík za fanoušky k tomuto poznamenal, že se rasistické projevy mnohdy zveličují. Fanoušci prý například „hučí“ nejen na hráče jiné pleti. Ale ve chvíli, kdy se fanoušci projeví u hráče jiné pleti, je to bráno jako projev rasismu. Stejný poznatek byl zaznamenán i ve Scholzově výzkumu, kdy 93,75 % hooligans bučelo na stadionu, nicméně nikoliv jako projev rasismu, ale jako nespokojenost s rozhodnutím rozhodčího nebo jednáním hráče bez ohledu na plet' (Scholz, 2016).

Co se vzdělání týče, tak tato studie zjistila, že fotbaloví diváci mají ve 40 % vystudovanou střední školu, základní školu 26,67 % a univerzitu absolvovalo pouze 13,3 % dotazovaných. Ze skupiny hooligans pouze základní školu dokončilo 36,36 % respondentů, ale vysokou školu dokončilo téměř 20 % ze skupiny hooligans. Na základě tohoto výzkumu lze vyvrátit domněnky o původu hooligans z nižší společenské třídy, o nedostatečném vzdělání nebo o jejich nezaměstnanosti.

Při používání pyrotechniky a pískání studie odhalila náhled jednotlivých skupin diváků. Zatímco největší množství diváků, a to 40 %, vnímá pyrotechniku jako jednání nejvíce závažné, u ostatních tří skupin je pyrotechnika vnímána přesně opačně, a to jako nejméně závažná, konkrétně u fanoušků 41,58 %, u ultras 71,11 % a u hooligans 90,91 %. U pískání se všechny skupiny shodly, že jde o jednání nejméně závažné, diváci 53,33 %, fanoušci 77,23 %, ultras 86,67 % a hooligans 100 %. Dominik Králík za fanoušky dodává, že pyrotechniku vnímají jako nástroj k choreografiím, jako zvýšení zážitku, nikoliv jako zbraň.

Vulgární skandování, vyjma skupiny diváků, která jej ve 40 % vnímá jako nejvíce závažné jednání, vnímají zbylé skupiny naopak jako jednání nejméně závažné, a to u fanoušků ve 38,61 % a u ultras dokonce v 57,78 % a u hooligans 90,91 %. Což jen potvrzuje fakt, že vulgární skandování je typické právě pro tyto dvě skupiny.

Studie také zjišťovala postoj jednotlivých skupin k fyzickému násilí proti fanouškům druhého týmu a případně proti příslušníkům policie. V případě fyzického násilí proti fanouškům jiného týmu všechny skupiny, vyjma hooligans, v největší míře odpověděly, že je takové jednání považováno za nejvíce závažné, a to u diváků v 66,67 %, u fanoušků v 56,44 % a u ultras ve 28,89 %. Naopak ze skupiny hooligans odpovědělo 81,82 %, což odpovídalo i odpovědi na fyzické násilí proti příslušníkům policie, že jde pro ně o nejméně závažné jednání. Takto vysoké číslo je dáno proto, že záměrem hooligans je vyhledávat fotbalové zápasy, jako vhodného místa k získání důvodu k boji.

Zajímavé je, že více fanoušků, 43,56 %, považuje vhazování předmětů na hrací plochu za nejzávažnější, oproti divákům, kteří takovéto jednání za nejzávažnější považují pouze v 26,67 %. Nutno dodat, že tito diváci v počtu 46,67 % považují toto jednání jako druhé nejzávažnější. Spouští pro násilná chování bývají většinou alkohol, jiné návykové látky nebo chyba rozhodčího. Stadiony proto prodávají během riskantních zápasu nealkoholické pivo.

2.4.2 Typy násilí

Srovnává-li se moderní sport s pohybovými aktivitami, které byly popsány v rámci historického sportovního exkurzu lidské existence, dojde se k závěru, že pravidla současných her a sportovních aktivit nepovolují zdaleka tolik násilí, na které bylo obecnstvo i sportovci dříve zvyklí. Dochází tak k potlačování těch nejviditelnější forem násilí. Celosvětový proces komercializace a profesionalizace sportu však podle Sekota (2008) přináší nové formy násilí zaměřeného na pobavení diváků. Dnešní mediální sport je totiž orientován spíše na napětí než

na úlevné zklidnění. Young (2000) v tomto smyslu shrnuje čtyři základní typy násilí na moderním sportovním poli:

1. Surovost, ke které dochází například formou srážky, narážení, strkání, obírání o míč, bránění v pohybu a jiný kontakt, při kterém hrozí zranění. Trenéři či spoluhráči v některých případech dokonce povzbuzují své svěřence a spoluhráče k takovému násilnému chování.
2. Hraniční násilí, které obnáší jednání porušující herní pravidla. Takovéto jednání je ale hráči i trenéry tolerováno. Jde například o strkání loktem v kopané nebo boj o kotouč při vhazování v ledním hokeji.
3. Polokriminální násilí, které již zahrnuje jednání, které hrubě porušuje nejen pravidla hry, ale i právní normy a základy morálky. Jde například o kopance, údery do obličeje, zjevné fauly, které ohrožují fyzicky hráče.
4. Kriminální násilí s sebou přináší zjevně protizákonné, mezi hráči odsuzované a trestně stíhatelné činy, například pokusy během či po ukončení hry vážně zranit hráče.

Polokriminální a kriminální násilí zůstává jako odsouzeníhodné stranou, ale podle Sekota (2008) se stává brutální fyzický kontakt na hranici násilí součástí herních pravidel. Za příklady silně kontaktních sportů uvádí box, americký fotbal, lední hokej, ragby a wrestling, kde běžně dochází k zastrašování soupeře a násilí. Takovéto jednání slouží nejen jako prostředek k dosažení vítězství, ale také jako umocnění dramatickosti diváckého zážitku a zvýšení komerčního přínosu. V profesionálním ledním hokeji jsou údajně někteří hráči určeni právě k tomu, aby chránili své spoluhráče, ale na druhé straně asistovali svému týmu provokováním, zastrašováním, a dokonce vyřazovali ze hry vybrané protihráče. Při těchto situacích je třeba nahlížet na sportovní etiku s vědomím dlouhodobých zvyklostí v konkrétním sportu a s ohledem na to, co umožňují pravidla.

Na příkladu ledního hokeje Sekot (2008) dále ilustruje téma násilí prezentací Flemingovy vznikající typologie násilí ve sportu, kterou Fleming zmiňuje ve svém výzkumu z roku 2006. Je zapotřebí zdůraznit, že lední hokej je ve zvýšené míře charakterizován nároky na vysokou úroveň herních dovedností a agresivních konfrontací a s tímto vědomím je diváky na hokej i nahlíženo. Fleming upozorňuje, že ona konfrontační linka a větší míra tvrdosti až násilí s ledním hokejem spojená se tak odráží v literárních, filmových a internetových produktech masové kultury. Dodává dále, že již v sedmdesátých letech 20. století 40 % britských občanů pozitivně oceňovalo projevy tvrdosti a násilí v rámci hokejových utkání, která jsou dodnes pro mnohé hokejové diváky tím pravým lákadlem. Násilí je přitom v hokeji

přehlíženo zcela záměrně, jelikož bývá využíváno také z taktických, symbolických a věcných důvodů. **Taktického násilí** je jedním z instrumentů hráčů a trenérů. Většinou jde o jednání, které zvýší pravděpodobnost dosáhnout vítězství. **Symbolické násilí** je ukázkou rituální agrese jako formy kulturně formalizovaného chování, když asociuje zejména divácky atraktivní modely chování. **Věcné násilí** lze vnímat jako výraz nezvládnutí pravidel hry, nepřiměřené reakce na chování a jednání soupeře. V případě sportu jde již o porušení herních pravidel.

Mezi nejčastější formy sportovního násilí diváků na stadionech řadíme podle Milana Zapletala zejména užívání verbálního násilí a agrese, zejména rasistického, antisemitského, šovinistického a vulgárního zaměření vůči divákům, hráčům, rozhodčím, pořadatelské službě, policistům, organizátorům a managementu sportovního klubu. Dále zmiňuje využívání pyrotechniky, házení předmětů na hrací plochu, výtržnosti a potyčky s policií nebo pořadatelskou službou, vandalismus (především ničení toalet, vytrhávání sedaček, reklamních cedulí apod.), užití fyzického násilí vůči fanouškům soupeřícího týmu, pořadatelské službě a policii nebo vniknutí na hrací plochu.

Postupem času dochází i k vývoji vnímání závažnosti jednotlivých forem diváckého násilí. Zatímco v 80. letech 20. století vlády, bezpečnostní složky a organizátoři sportovních událostí primárně bojovali proti střetům skupin hooligans a velké míře vandalismu, přecházelo se postupem času na potírání verbálních projevů, zejména těch rasistických, což pokračuje dodnes. V posledních letech je preventivní aktivita zaměřena podle Milana Zapletala proti používání nebezpečné pyrotechniky.

2.4.3 Příčiny násilí ve sportu

Násilí ve sportu a na stadionech, konkrétně mezi diváky vyvolává v mnohých lidech řadu otázek. Sekot (2008) vnímá jako nejzásadnější následující otázku, na kterou si hned odpovídá. Podněcuje sport násilí mezi diváky? Odpovídá si uvedením skutečnosti, že sportovní události k sobě přitahují celosvětově stamiliony až miliardy účastníků, diváků na stadionech a dalších příznivců, kteří mohou sledovat přenos i z jiných míst než pouze ze stadionů. Zde je zapotřebí rozlišovat mezi publikem přímo přítomným na dějišti sportovní události a televizními diváky. Většina diváků sleduje sportovní události prostřednictvím televize nebo internetu. Televizní diváci projevují v průběhu sledování sportovních události své pocity rozčarování a naštvanosti formou emočně zabarvených slovních projevů či gest. Neexistují však žádné validní údaje, o které bychom mohli opřít hypotézu, že může jít i o násilí zaměřené vůči

přítomným přátelům či rodině. Je však běžnou realitou, že se v hospodách či barech fanoušci soupeřících týmů projevují vůči sobě navzájem mnohdy verbálně silně agresivně a čas od času dojde i na fyzické násilí.

Na druhé straně, v případě pozitivní nálady a úspěchu, jsou známy případy společného sdílení radosti a nadšení sportovních diváků a fanoušků sledujících událost doma v televizi, kteří se následně po úspěchu shromažďují k pouliční oslavě a sdílení tak společně svých pocitů. Prohra a neúspěch může naopak, zejména kolem veřejně přístupných projekcí na náměstích, znamenat hluboké zklamání, vztek a následné řádění davu včetně ničení majetku nebo dokonce násilí s výsledkem ublížení na zdraví nebo ztráty života. Pro takovou situaci jako příklad poslouží jednání rozběsněných hokejových fanoušků v roce 2002 v Moskvě, jak o ní bylo více pojednáno v kapitole o historii sportu. S násilím ve sportu se lze setkat především u kontaktních sportů. Je běžné, že diváci v průběhu takovýchto sportovních utkání bývají hluční a silně emotivní, nebývá však u nich zvykem chovat se násilně. Davové násilí vyústěné v ničení věcí, ublížení na zdraví a ztrátě životů se však v některých sportech pravidelně projevuje.

Jednotlivé koncepce napříč různými odvětvími nejsou zcela v souladu. Mnohdy vnímají rozdílné příčiny násilí ve sportu. Sekot (2008) jako příklad uvádí obecný pohled na biologickou koncepci násilí, kde se hledají jeho kořeny ve vrozeném instinktu agresivity. Naproti tomu psychologické teorie vnímají původ násilí až v existenci frustrací, sociologové k tomuto navíc nahlíží i s ohledem na sociální nerovnosti jednotlivců. Násilí ve sportu je nepochybně ovlivněno a spjata se sférou konfliktů zájmů ve společnosti, kompenzací domácího násilí, hledáním kolektivní identity, pružností volného času v dnešní době, reakcí na vývoj moderní společnosti, jejíž hodnoty se vzdalují od těch historicky pro lidstvo vrozených očekávajících harmonizující soužití. V současnosti se již vedou diskuse, které řadí násilí na stadionech spíše k novým projevům deviantního chování, jako například vyhazování předmětů na hrací plochu (od kelímků přes pyrotechniku), po vběhnutí na plochu oblečený, případně nahý, až po vulgární a rasistické urážení. Násilí je v těchto případech v drtivé většině směřováno na cizí fanoušky, rozhodčí, policisty, hráče a klubové funkcionáře.

2.4.4 Divácké konflikty a agrese

Již výše byla zmíněna nesourodost a odlišnost diváků na stadionech, která s sebou přináší i rozdílnost v motivech, očekáváních a reakcích diváků v jednotlivých momentech sportovní události. Tato nesourodost skupiny s sebou automaticky přináší potenciál vzniku

konfliktů, ať kvůli názorovým rozkolům, tak z neovládnutí postojů ke hře samotné. Sekot (2008) vymezuje v tomto pojetí divácké konflikty intrapsychické nebo interpersonální.

Intrapsychické divácké konflikty plynou z frustrujícího či stresujícího nesouladu diváckého očekávání na jedné straně a skutečného vývoje utkání na straně druhé. Důsledkem tohoto stavu bývá podrážděnost nebo i agrese. **Interpersonální divácké konflikty**, které zasahují dvě a více osob nebo skupin kvůli střetu představ, názorů, postojů nebo zájmů těchto jednotlivců nebo skupiny, přičemž se tyto střety vnímají silným rozdělením na „ty a já“ nebo „oni a my“. Jsou to právě odlišné názory diváků na zásah rozhodčích, jednotlivých sportovců, přístup bezpečnostních složek, jednání organizátorů a pořadatelů a v neposlední řadě také odlišné názory na jednání fanoušků soupeřícího týmu, které slouží k zažehnutí ohně svárů. K tomuto také přispívá lidská vlastnost domnívat se o sobě, že jako fanoušek všemu dobře rozumí a vše nejlépe zná, a proto je schopen záležitost náležitě posoudit.

U mnoha fanoušků dochází také k hlubšímu propojení s domácím týmem. S tím souvisí také vnímání úspěchů a neúspěchů týmu, jako by šlo o úspěch či neúspěch samotného fanouška. Proto kromě již zmíněných situací během zápasu, kdy dochází k momentům, kdy tým vyhrává či naopak prohrává, kdy rozhodčí v očích diváka ukřivdí svým rozhodnutím týmu, kdy jiný fanoušek jedná v nesouladu s myšlenkovými pochody jiného diváka, je dalším emočně vypjatým okamžikem moment ukončení soutěže nebo utkání i samotný výsledek. Jde o situaci, kdy se někdo cítí být vítězem a jiný poraženým. Což platí, jak bylo již uvedeno, nejen na hráče, ale tentýž pocit se přenáší také na fanoušky, kteří tak prožívají pocit radosti nebo zklamání. K takovéto situaci, pokud se navíc přidá další faktor, kterým je alkohol, o kterém je všeobecně známo, že snižuje hranice soudnosti, míru tolerance a zodpovědnost, je násilí, jakožto způsob řešení konfliktu, velmi pravděpodobné. Poté už záleží na rozpoložení každého individuálního fanouška, jakým způsobem bude reagovat na danou situaci. Zda jeho reakce bude přiměřená či nikoliv. Podle Sekota (2008) jsou již přímo popsány teorie, které hovoří o silně ztotožněném fanouškovi, který svoji frustraci z prohry následně směřuje proti fanouškům druhého týmu.

Společným jmenovatelem divácké agrese, jednání, jímž se projevuje úsilí vůči některému objektu nebo nepřátelství a útočnost s výrazným záměrem ublížit, je nezvládnutá agresivita, neschopnost či neochota potlačit impulzy k vědomému a záměrnému poškozování a ubližování druhým. Míra nezvládnuté agresivity je primárně odvozována od „vnitřního vztahu“ (projevujícího se ve zvýrazněné mimice, gestikulaci a „změnou barvy obličeje“) a stupňuje se přes verbální agresi (slovní výpady

proti okolí) vlivem vystupňování napětí až k porušování sociálních norem, ke ztrátě sebekontroly a vybíjení si vzteku na zařízení stadionu, či fyzickému napadání ostatních diváků, hráčů, sudích, rozhodčích, pořadatelů a policie (Sekot, 2008, s. 142).

Sport může působit na některé lidi, jako prostředí, které usnadňuje, umožňuje a do určité míry ospravedlňuje určitou míru agrese a násilí, a to platí jak pro sportovce určitých sportovních odvětví, tak zcela určitě pro fanoušky kolektivních sportů, zejména fotbalu, ledního hokeje a basketbalu. Této představě fanoušků dopomáhá zejména anonymita velkých městských stadionů, které pojmu tisíce až desetitisíce diváků. Diváci cítí díky anonymitě v těchto prostorách sníženou kontrolu ze strany státu, ale také organizátorů akce. Svoji významnou roli hraje také specifické vnímání a chování diváka v davu lidí. Berendt a Uhrich se zmiňují o pozitivěch soupeření a utváření fanouškovských soudržných komunit. Fanoušci, podle nich, potřebují silnou a výraznou identitu, aby posílili svoji identitu a vybudovali si tak silné sebepojetí. K tomu jim dopomáhá prvek soupeření, který formuje fanouškovskou klubovou identitu a zvyšuje soudržnost skupiny. Aby mohla být klubová identita dostatečná, je zapotřebí odlišností mezi soupeřícími kluby. Konflikt bývá mnohdy tím prvkem, který potřebnou odlišnost zajistí (Berendt & Uhrich, 2016). Hilliard a Johnson v rámci jejich výzkumu uvedli, že z předchozích studií bylo potvrzeno, že fanoušci, kteří se silně ztotožňují s týmem, připouštějí ve větší míře ochotu páchat verbální násilí a agresi vůči hráčům, trenérům a funkcionářům soupeřícího týmu (Hilliard & Johnson, 2019).

2.5 FOTBALOVÉ A HOKEJOVÉ KLUBY V NEJVYŠŠÍ SOUTĚŽI

2.5.1 Sportovní klub SIGMA Olomouc

Tento olomoucký fotbalový klub je nejúspěšnějším fotbalovým klubem v Olomouckém kraji, který hraje jako jediný klub z kraje nejvyšší českou fotbalovou soutěž (První česká fotbalová liga s názvem Fortuna:Liga). V sezónách 2014/2015 a 2016/2017 sestoupil klub do druhé nejvyšší soutěže (2. Národní liga nazvaná Fortuna:Národní liga). Dnes však hraje klub opět 1. ligu. Domácí utkání se hrají na Andrově stadionu, jehož kapacita je dle oficiálních klubových internetových stránek 12 474 míst k sezení, a to na 4 tribunách. Sektor pro diváky soupeře je umístěn na východní tribuně s kapacitou 651 míst. Během rozhovoru Milan Zapletal zmínil, že bezpečnost na stadionu si zajišťuje klub samotný prostřednictvím pořadatelské služby. Při rizikových utkáních oslovuje soukromé bezpečnostní agentury napříč Českou republikou. Dochází ke spolupráci mezi klubem a bezpečnostními složkami státu, stejně tak

komunikuje klub i se zástupci fanoušků. Před i po utkáních působí také antikonfliktní tým, který doprovází fanoušky, domlouvají se na určitých pravidlech a postupech. Od roku 2009 vznikla ve Sportovním klubu SIGMA Olomouc pozice „bezpečnostní manažer/ hlavní pořadatel“. V rámci pořadatelské služby působí také tzv. „supervizoři“ neboli osoby odpovědné za situaci na jednotlivých tribunách (jednotlivých úsecích). Jak vyplývá z oficiálních internetových stránek Ligové fotbalové asociace, od roku 2017 jsou kluby tlačeny do vytvoření pozice Support Liaison Officer „SLO“, kdy byla tato povinnost zakomponována do licenčních požadavků na profesionální kluby. Support Liaison Officer působí jako kontaktní osoba pro fanoušky a následně také jako styčný důstojník mezi nimi a klubem. Bývá však mnohdy problém najít takovou zodpovědnou osobu, která by byla schopna zlepšovat dialog mezi fanoušky a klubem. V minulosti se osvědčilo, když tuto pozici zastával aktivní fanoušek klubu, který tak má zároveň i dostatečný respekt u zbylých fanoušků, konstatoval Milan Zapletal.

Olomoucký Andřův fotbalový stadion potřebuje investice do bezpečnostních prvků. Nejpotřebnějším se jeví nový bezpečnostní kamerový systém, jehož cena se může pohybovat v řádu desítek milionů korun. S jeho pomocí by bylo možné identifikovat nemalé množství pachatelů. Dalším vhodným krokem se jeví výměna turniketů a vstupních brán. Další požadavek směřuje na pořízení vnějšího perimetru namísto mobilních plotů anebo pořízení dalších toalet typu antivandal ve všech prostorách tribun stadionu. V tuto chvíli stadion disponuje těmito toaletami pouze na některých tribunách.

Milan Zapletal zmínil, že v posledních letech klub jako největší bezpečnostní problém na Andřově stadionu vnímá používání pyrotechniky. Uvítal, že existuje možnost odsouzeným osobám udělit trest obecně prospěšných prací na stadionu nebo jim zakázat vstup na stadion s tím, že se dotyční musí v době zápasu hlásit na Policii České republiky. Snahou bezpečnostních pracovníků Sportovního klubu SIGMA Olomouc je dostat problematickou část fanoušků pryč ze stadionu. Z celkového počtu 500 fanoušků je problémových tak 20.

Za posledních 10 let praxe, řadí Milan Zapletal české prvoligové fotbalové kluby do tří skupin. Kluby vysoce bezpečnostně rizikové, středně bezpečnostně rizikové a bezpečnostně nerizikové. Mezi kluby s vysokým rizikem řadí zejména Fotbalový klub Baník Ostrava, Sportovní klub Slavia Praha a Sportovní klub Sparta Praha, Fotbalový klub Zbrojovka Brno nebo Slezský fotbalový klub Opava. V dřívějších letech by do této kategorie ještě zařadil i Bohemians Praha 1905. Do kategorie středního bezpečnostního rizika řadí Fotbalový klub Slovácko a Fotbalový klub Fastav Zlín. Zbylé kluby zařadil do nerizikové kategorie.

Míra rizikovosti klubů, respektive potenciál jejich fanoušků porušit pravidla směřující k zajištění bezpečnosti v průběhu utkání na stadionu, je ovlivněna také vzdáleností mezi jednotlivými městy, odkud týmy a fanoušci pocházejí. Na utkání s kluby vzdálenějšími, přijíždí do Olomouce méně fanoušků, což je dáno časovou a finanční náročností. Výjimku tvoří atraktivní soupeřící kluby, které mají své fanoušky nejen v místě jejich působení, což potvrzuje v rozhovoru také Dominik Králík.

Dostupná vzdálenost Fotbalového klubu Baník Ostrava, která činí necelých 100 kilometrů mezi olomouckým a ostravským fotbalovým stadionem, tedy asi 1 hodina cesty, spoluvytváří pro olomoucká utkání bezpečnostní riziko. Dalším faktorem, který zvyšuje bezpečnostní riziko tohoto klubu je skutečnost, že hooligans severomoravských klubů se inspirují, učí se a kooperují s hooligans polskými, kteří jsou velmi radikální a problematičtí, což opět souvisí se vzdáleností od polských hranic. Klub se pokoušel zavést karty fanoušků (snaha získání dat a zlepšení bezpečnosti), ale s ohledem na rapidní úbytek fanoušků od tohoto bezpečnostního opatření nakonec upustil. Bezpečnostní situace s Fotbalovým klubem Baník Ostrava se dle Milana Zapletala však za poslední 4 roky velmi zlepšila, což je důsledek situace klubu z roku 2016, kdy hrozila klubu insolvence a také se mu dlouhodobě nedařilo ani po sportovní stránce. Václav Brabec tehdy do klubu vstoupil a od insolvence jej zachránil. Fanoušci jsou si toho vědomi a nechtějí klubu dělat naschvály a problémy.

Vzdálenost mezi Prahou a Olomoucí je 280 kilometrů. Přeprava po silnici s ohledem na momentální situaci zabere již 3 hodiny a více. Přeprava fanoušků vlakem trvá okolo 2 hodin 30 minut, ale pak ještě fanoušky čeká přesun z nádraží na stadion. Fanoušci Sportovního klubu Sparta Praha jsou dle slov Milana Zapletala specifičtí ve využívání dělobuchů (pyrotechniky), kterou předělávají z armádních zbraní. Fanoušci Sportovního klubu Sparta Praha mají všelijaké metody, jak pronést pyrotechniku na stadion. Například si vytváří komplice mezi stánkovými brigádníky působícími v průběhu utkání na stadionu. Ti jim potřebnou pyrotechniku pronesou na stadion a následně předají. Na klubový letenský fotbalový stadion s názvem Generali aréna, který pojme téměř 19 000 diváků, byl umístěn nový moderní kamerový systém za téměř 23 000 000,- Kč, což je podle Milana Zapletala důležitým a potřebným krokem pro zlepšení bezpečnosti na stadionech. Bohužel ne všechny kluby mají v tuto chvíli dostatek finančních prostředků na zakoupení takového kamerového systému. Mezi ty šťastnější, které kamerový systém mají, se řadí ještě Sportovní klub Slavia Praha, Fotbalový klub Viktoria Plzeň nebo 1. fotbalový klub Slovácko.

2.5.2 Hokejový klub Olomouc

Také olomoucký hokejový klub je jediný z Olomouckého kraje, který hraje nejvyšší českou hokejovou ligu, která je pojmenována Tipsport extraliga. Domácí utkání se hrají na Zimním stadionu, který má kapacitu cca 5 500 diváků, z toho je 3 800 míst k sezení. Divácká účast závisí mimo jiné na atraktivitě hostujícího klubu a pohybuje se v rozmezí 3 600 do 5 500 diváků. Horní hranici návštěvnosti dosahoval například hostující Hokejový klub Kometa Brno, což mohlo být způsobeno jednak vyrovnaností obou týmů, které končily ve výsledkových tabulkách extraligy v minulých sezónách hned za sebou. Druhým důvodem byla, stejně jako ve fotbale, vzdálenost mezi oběma městy. Dostupnost tímto zajišťuje vzdálenost pouhých 70 kilometrů, což znamená asi hodinu cesty. Toto tvrzení verifikují také informace, které zazněly v rámci rozhovoru s Milanem Ministrem, vedoucím provozu Hokejového klubu Olomouc, který se uskutečnil 10. února 2020. Milan Ministr uvedl, že mezi rizikové kluby pro bezpečnost v rámci utkání v Olomouci patří zejména hokejové kluby Kometa Brno, Vítkovice Ridera a PSG Berani Zlín, a to s ohledem na počet fanoušků, kteří přijedou podporovat hostující tým. Všechny kluby jsou moravské a vzdálenostně dostupné. Zlín je vzdálen 65 kilometrů a cesta trvá hodinu cesty, Z Ostravy do Olomouce je to 96 kilometrů, což zabere lehce přes hodinu cesty. Důležitým faktorem podle Milana Ministra jsou také termíny, kdy se zápasy konají. Rozdílný počet fanoušků přijede v pátek, kdy je druhý den volno a jiný počet přijede v úterý, kdy je den následující dnem pracovním.

Klub vidí určitá rizika v používání pyrotechniky. Během zápasů občas dochází k vhazování předmětů na hrací plochu a nebývá ojedinělý případ vulgárního pokřikování směřovaného na rozhodčího při nespokojenosti diváků s jeho rozhodnutím. Co se však týká potyček fanoušků, ublížení na zdraví, tohoto jednání je hokej v Olomouci oproštěn. Stejně tak nedochází ani k vandalismu, při němž je poškozován majetek klubu (vytrhávání sedaček, poničené záchody či reklamní bannery). Ani rasistické, antisemitské a jiné formy verbálních projevů diváckého násilí nejsou obvyklé (vyjma zmíněného vulgárního pokřikování na rozhodčí). Občas dochází k rozházení košů, zde ale škoda většinou nevzniká. Hráči soupeřících týmů si navzájem berou fanouškovskou týmovou šálu, což pro ně znamená potupu. Policie během utkání čeká zejména před stadionem, v rizikových případech jsou policisté přítomni také uvnitř stadionu. Milan Ministr však zdůraznil, že ani jednou nenastala situace, že by klub policisty požádal o zásah. K porušování pravidel směřujících k zajištění bezpečnosti v průběhu utkání a formám diváckého násilí v průběhu hokejových utkání dochází velmi zřídka.

Dle hokejového Soutěžního a disciplinárního řádu, řešila disciplinární komise od roku 2009 do roku 2019 s Hokejovým klubem Olomouc 15 případů porušení pravidel, která se vztahovala k jednání hráčů tohoto týmu. Z těchto případů se pouze 6 týkalo extraligy, zbylé spáchali junioři a dorostenci v mládežnických soutěžích. Výzkum nezapočítával tyto případy, protože byl zaměřený na bezpečnost a míru kriminality ve sportovních zařízeních, která vyplývala z diváckého násilí. Vyřazené případy řešily nedovolené zákroky hráčů zásahem soupeře do hlavy nebo krku, naražením soupeře zezadu, kousnutím hráče při vzájemné šarvátce, úderem hlavou, vražením soupeře na hrazení nebo fyzickým napadením rozhodčího. Obdobná řízení disciplinární komise byla zjištěna i u jiných hokejových klubů Olomouckého okraje a stejně jako v případě olomouckého klubu byla z výzkumu vyřazena.

V tomto ohledu, jak již bylo zmíněno v kapitole Sociologické pojetí bezpečnosti ve sportu, patří hokejová oblast sportu k té, která počítá s jistou mírou drsnosti a tolerance násilí. Proto v hokeji může snadněji docházet ke zranění hráčů než u jiných sportovních oblastí, což by stálo za zkoumání, ale v jiné práci.

Hokejový klub Olomouc si najímá na zajišťování bezpečnosti a řádného průběhu zápasu pořadatelskou službu (soukromé agentury). Klub také spolupracuje s Policií České republiky, kdy umožňuje umístění policejních kamer do prostor stadionu, komunikuje pravidelně se zástupci Policie České republiky na úrovni vedení Územního odboru Olomouc, a to vždy týden před zápasem. Vedení klubu komunikuje také s vlastními fanoušky, a to prostřednictvím generálního manažera Erika Fürsta. Český hokejový svaz, ale i Hokejový klub Olomouc, zavedly preventivní opatření proti protiprávnímu jednání a formám diváckého násilí. Soutěžní a disciplinární řád stanovuje omezení spojená s pyrotechnikou, vnášení předmětů na stadion a podobně. U vstupu bývají také ženy z řad pořadatelské služby, kdyby bylo zapotřebí prohledat i ženy, zda u sebe nemají zakázané předměty. V řádu je zakotven také souhlas diváků s pořizováním audiovizuálního záznamu, který může následně sloužit pro identifikaci potenciálních pachatelů.

3 CÍLE A ÚKOLY DIPLOMOVÉ PRÁCE

3.1 HLAVNÍ CÍL

Cílem práce je popsat současnou sportovní situaci v Olomouckém kraji s primárním zaměřením na bezpečnost a míru kriminality.

3.2 DÍLČÍ CÍLE A ÚKOLY

Dílčí cíl a úkol č.1 Shromáždit, prostudovat a zpracovat dostupnou literaturu.

Dílčí cíl a úkol č.2 Získat a zpracovat údaje od sportovních organizací.

Dílčí cíl a úkol č.3 Vytvořit přehled sportovního prostředí v Olomouckém kraji.

Dílčí cíl a úkol č.4 Zjistit, u kterých sportovních organizací Olomouckého kraje docházelo v letech 2009 až 2019 k porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během utkání a porovnat je podle počtu případů.

Dílčí cíl a úkol č.5 Zjistit, jaké tresty byly uděleny sportovním organizacím Olomouckého kraje v dané době za porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během utkání a porovnat kluby podle výše pokut.

Dílčí cíl a úkol č.6 Zjistit, se kterými soupeři sportovních organizací Olomouckého kraje došlo k porušení pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti v dané době.

Dílčí cíl a úkol č.7 Zjistit, u kterých sportovních organizací Olomouckého kraje docházelo v dané době ke škodám v souvislosti s porušováním pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během utkání a porovnat je podle výše škody.

Dílčí cíl a úkol č.8 Porovnat počet případů, výši pokut a škod vzniklých sportovním organizacím Olomouckého kraje v souvislosti s utkáními jednotlivých soupeřů v dané době.

Dílčí cíl a úkol č.9 Porovnat porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během utkání sportovních organizací Olomouckého kraje podle druhu sportu a podle úrovně hrané soutěže.

Dílčí cíl a úkol č.10 Zjistit, kolik kriminálních činů řešila Policie České republiky ve spojení se sportovními utkáními v rozmezí let 2009 až 2019 v Olomouckém kraji.

Dílčí cíl a úkol č.11 Zjistit jaké formy jednání porušující bezpečnostní pravidla byly během utkání v Olomouckém kraji v daném období používány.

4 METODIKA

Diplomová práce využila metod pro empiricko-kvalitativní výzkum, konkrétně nenumerického šetření a interpretaci. Frömel (2002) k tomu zmiňuje, že „Zpravidla až v průběhu výzkumu se hledají a vytvářejí vědecké otázky, hypotézy a vzniká nová teorie v kontinuitě s praxí, což výzkum neuzavírá, nýbrž vede k hledání dalších otázek a souvislostí. Výsledkem kvalitativně zaměřeného výzkumu je především teoretické vyjádření, nová teorie, ale také bezprostřední ovlivňování praxe...“. V první fázi dochází ke shromáždění a zpracování dostupné odborné literatury z databází a knihoven, jejíž výčet je uveden v kapitole 9 Referenční seznam (sběr dat z primárních i sekundárních zdrojů). Byly provedeny 3 rozhovory, 2 z nich s bezpečnostními manažery fotbalového a hokejového klubu a poslední s dlouholetým předním olomouckým fotbalovým fanouškem. Z rozhovorů byla získána taktéž potřebná data. Tyto rozhovory jsou přílohou č.1. Analýzou získaných informací došlo k utvoření kapitoly 2 Syntéza poznatků, konkrétně podkapitol obsahující základní definice, historické souvislosti, legislativní orámování a sociologický pohled na sportovně bezpečnostní problematiku. V případě této části diplomové práce jde o odbornou kompilaci, kterou Šanderová (2005) definuje, jako systematické shrnutí faktů, které byly o dané problematice již řečeny nebo napsány.

Ve druhé fázi, která se týká kapitoly 5 Situační analýza sportů v Olomouckém kraji, a která mapuje sportovní situaci v Olomouckém kraji, došlo v roce 2020 ke sběru dat a jejich následné analýze především z oficiálních internetových stránek 150 sportovních organizací, jak jednotlivých klubů, tělovýchovných jednot a oddílů, tak z internetových stránek a ročenek zastřešujících článků sportovní soustavy (např. České unie sportu). Dalšími zdroji sběru dat byl provedený výzkum zveřejněný společností Sport Invest, pro kterou jej zpracoval Veis (NMS Market Research) v roce 2015. Analýza zjišťuje zejména množství sportovních organizací, členskou základnu a jejich úspěšnost při reprezentaci v celorepublikových soutěžích.

Ve třetí fázi, která se týká kapitoly 6 Výsledky, která je zaměřena na oblast bezpečnosti a míry kriminality ve sportu, došlo k syntéze získaných dat anketním šetřením sondážního charakteru. Závěry odpovědí na otázky zaslané emailovou a jinou elektronickou formou 68 sportovním organizacím v mezidobí ledna až května 2020 jsou uvedeny v podkapitole 5.2 Anketní šetření sondážního charakteru. Syntéza informací byla provedena také u dat získaných z již zmíněných rozhovorů, z dat získaných analýzou rozhodnutí rozhodčích orgánů sportovních organizací nebo z dat získaných analýzou policejních statistik. Anketním šetřením,

rozhodnutími, rozhovory i policejními statistikami se zjišťovala bezpečnost a míra kriminality na sportovištích. U získaných výsledků dochází také ke srovnání sportovních organizací v počtu řešených případů, výši pokut a výši škod. Zvláště se srovnává oblast hokeje s oblastí fotbalu a různé úrovně hraných soutěží.

5 VÝSLEDKY A DISKUSE

5.1 SITUAČNÍ ANALÝZA SPORTŮ V OLOMOUCKÉM KRAJI

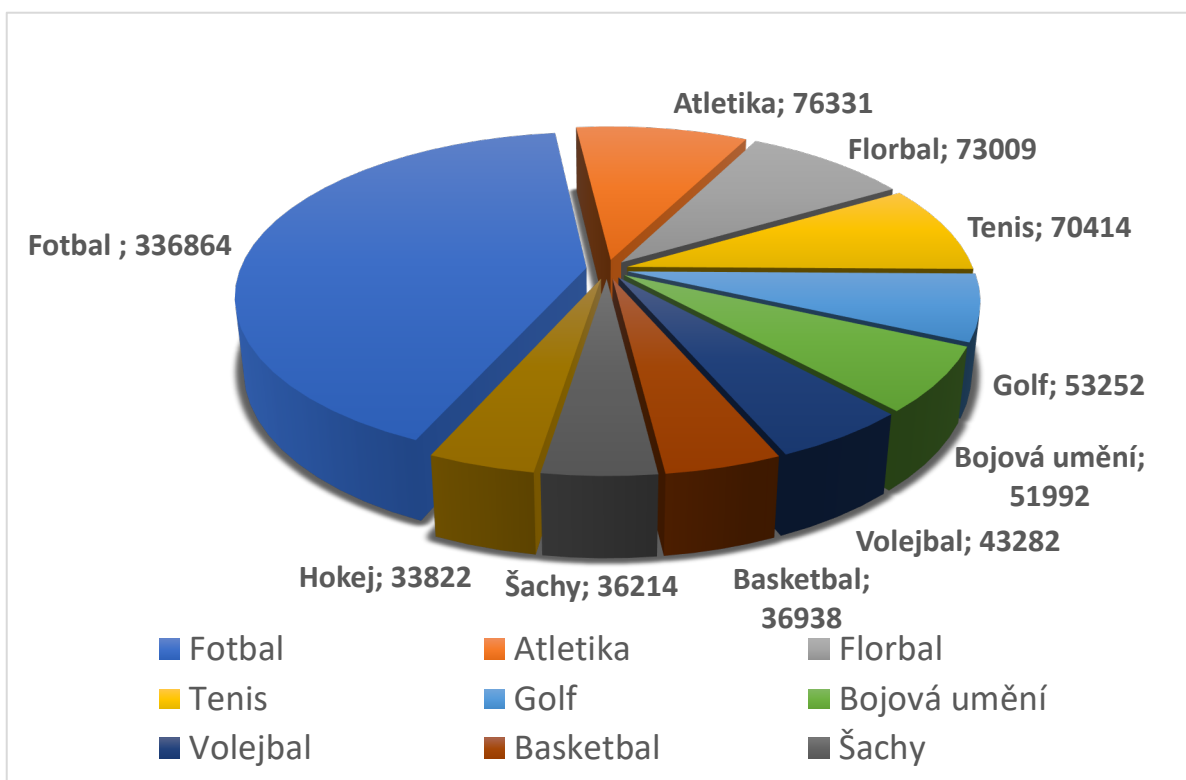
Aby bylo možné dosáhnout cíle č.4 a následujících a splnit z nich plynoucí úkoly, je zapotřebí se nejprve blíže seznámit se zdejším sportovním prostředím a vytvořit jeho přehled, což je zároveň úkol č.3. Zjistit přibližný počet lidí, kteří se o jednotlivá sportovní odvětví a organizace zajímají, zjistit, jakou soutěž sportovní organizace hrají, jak jsou v ní úspěšné a případně se také pokusit rozklíčovat jednotlivé vazby mezi svazy, kluby, tělovýchovnými jednotami, oddíly, federacemi a asociacemi.

Při analýze sportů a sportovních organizací působících na území Olomouckého kraje jsou hlavním zdrojem informací internetové stránky jednotlivých sportovních organizací, které jsou však u většiny z nich v nevyhovujícím stavu, graficky velmi amatérsky zpracované, mnohdy zastaralé a také občas obsahující neaktuální informace. Čím níže sestupuje od zastřešujících organizací k nižším sportovním klubům a oddílům, tím méně jsou stránky vyhovující. Jako další zdroj informací o sportovních organizacích slouží vcelku propracovaný seznam organizací na internetových stránkách České unie sportu, která ze všech dalších celorepublikových zastřešujících organizací pojímá zdaleka největší množství sportovních odvětví, počtu sportovních subjektů a hráčů. V následujících podkapitolách je podán souhrn zpracovaných poznatků ze zmíněných zdrojů, čímž dochází k splnění úkolu č.2.

Přehled byl vytvořen analýzou zastřešujících celorepublikových sportovních organizací, od kterých se postupně přecházelo k analýze krajských a okresních sportovních organizací až po jednotlivé sportovní kluby, tělovýchovné jednoty a jejich oddíly.

5.1.1 Sporty a jejich obliba

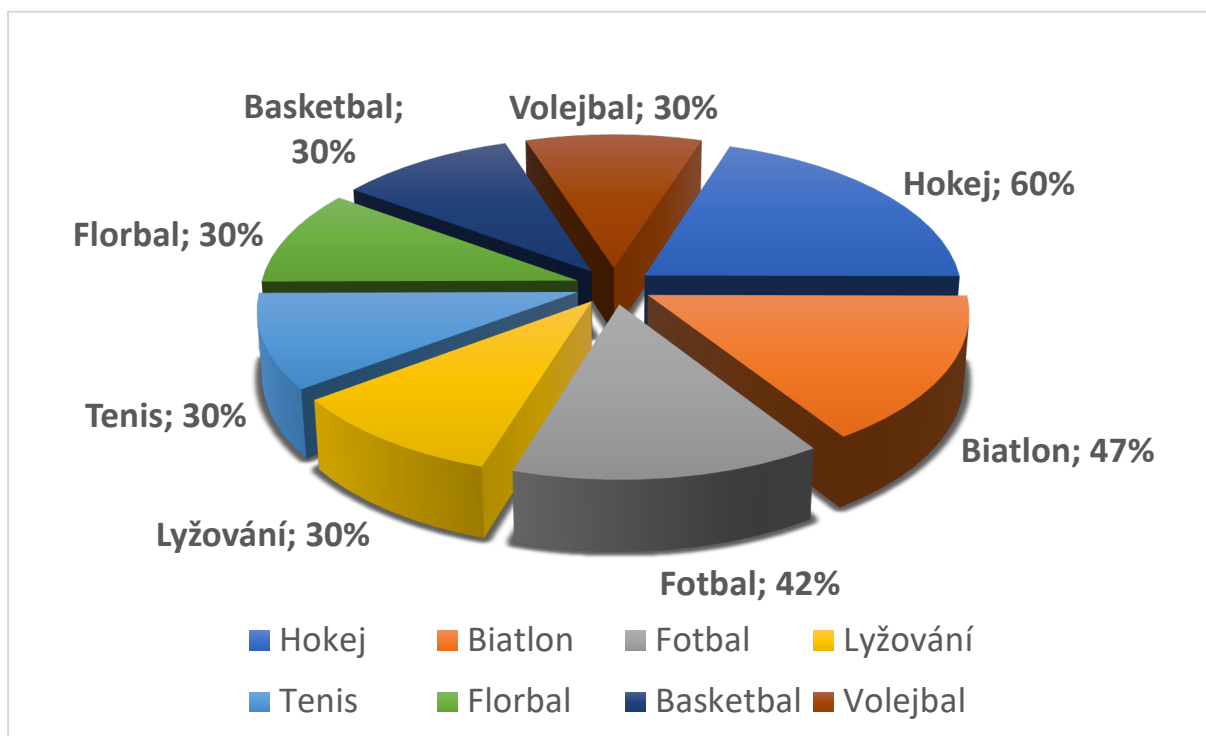
Celorepublikově je podle statistik České unie sportu, jak vyplývá z její Ročenky 2018 ke dni 31.12.2018, nejvíce zájem z hlediska velikosti členské základny o fotbal, který zahrnuje na 336 864 fotbalistů. Druhou v pořadí je atletika se 76 331 atlety, na třetím místě se umístil florbal se 73 009 florbalisty, čtvrtým nejpočetnějším sportem je tenis se 70 414 hráči a pátým golf s 53 252 golfisty. Dalšími v pořadí jsou kategorie bojová umění v počtu 51 992 bojovníků, volejbal se 43 282 volejbalisty, basketbal s počtem 36 938 basketbalistů, šachy s 36 214 hráči a hokej se 33 822 hokejisty. Pro přehlednost je uveden obrázek 1.

Obrázek 1. Počet členů nejpočetnějších sportovních organizací v České republice ke dni 31.12.2018 (zdroj: vlastní zpracování)

Odlišné je pořadí jednotlivých sportů, pokud zájem o ně bude brán z pohledu nikoliv aktivního sportovce, který sport přímo vykonává, ale z pohledu pasivního diváka. Podle výzkumu, zveřejněného společností Sport Invest, pro kterou jej zpracoval Veis (NMS Market Research) v roce 2015, vyplývá, že 60 % respondentů sleduje hokej, 47 % diváků sleduje biatlon a až na třetím místě se se 42 % objevil fotbal. Zájem je také o další sporty, které měly všechny okolo 30 % respondentů, a to o lyžování, tenis, florbal, basketbal a volejbal. Pro přehlednost je uveden obrázek 2.

V Olomouckém kraji působí více jak 350 tělovýchovných jednot a sportovních klubů. V olomouckém okrese, coby okrese s krajským městem jich působí více jak 70. Cílem této práce není vytvořit kompletní seznam všech sportovních organizací, které působí na území Olomouckého kraje, ale spíše dát názorný přehled o sportovní situaci v kraji. Tento přehled především zahrnuje sportovní organizace, které se pohybují v nejvyšších patrech jednotlivých soutěží a dává zároveň informaci o konkrétním typu klubem hrané soutěže a případně informace o velikosti klubu.

Obrázek 2. Množství českých diváků sledujících jednotlivé sporty (zdroj: vlastní zpracování)

5.1.2 Instituce podporující sport v Olomouckém kraji

Výhodou pro sport v Olomouckém kraji je přítomnost **Univerzity Palackého v Olomouci**. Ta poskytuje klubům velké množství sportovců, materiálové zázemí a také finanční prostředky. Není náhodou, že množství klubových představitelů a trenérů jednotlivých klubů je spojeno s Univerzitou Palackého v Olomouci, a to především svým působením na fakultě tělesné kultury. Je zde na místě vyzdvihnout Sportovní klub Univerzity Palackého v Olomouci. Tento zajišťuje přípravu více jak 1500 sportovců v 17 oddílech, kteří zdárně reprezentují na nejvyšších celorepublikových i mezinárodních soutěžích. Dalším významným klubem, který je propojen s univerzitou, je Volejbalový klub Univerzity Palackého Olomouc, kde trénuje na 300 sportovců a ženy hrají extraligovou soutěž.

Druhou podpůrnou institucí, která se dlouhodobě se sportem v Olomouckém kraji bezpochyby pojí, je **Armáda České republiky**. Statutární město Olomouc bývalo dlouhodobě významným vojenským střediskem, kde sídlila různá vojenská velitelství a v současnosti zde stále sídlí Velitelství pozemních sil Armády České republiky. Nikoho proto nejspíše nepřekvapí skutečnost, že zde najdeme klub s názvem DUKLA, pod kterými najdeme například šermíře, boxery nebo dříve velmi úspěšné basketbalisty.

Hledá-li se výčet nejdůležitějších sportovních odvětví pro další podpůrnou instituci, kterou je **město Olomouc**, jakožto krajské město, mluví zástupci oddělení sportu magistrátu města o pěti hlavních vlajkových sportovních lodích. Do těchto preferovaných sportů, které dostávají největší finanční podporu, patří fotbal, hokej, atletika, házená a volejbal. Poslední dobou se mezi tuto dlouhodobě viditelnou pěticí začíná probojovávat také basketbal. Tuto tendenci lze jednoznačně odvodit z dlouhodobé reprezentace Olomoucka v nejvyšších soutěžích a dobrých výsledků zde dosahovaných. Dokladem těchto skutečností mohou být i ony finanční dotace na podporu jednotlivých klubů. V roce 2019 zastupitelstvo města, jak plyne ze zápisu ze zasedání ze dne 4.3. 2019, schválilo na zabezpečení vrcholového a výkonnostního sportu dětí a mládeže podporu ve výši 5 000 000,- Kč pro Sportovní klub OLOMOUC SIGMA MŽ, 4 500 000,- Kč pro Hokejový klub Olomouc, 1 200 000,- Kč Dámskému házenkářskému klubu Zora Olomouc a 1 135 000,- Kč Atletickému klubu Olomouc. Volejbalistky si na rok 2019 překvapivě nežádaly, ale v roce 2020 zastupitelstvo již schválilo finanční podporu ve výši 1 500 000,- Kč. Jeden milion korun ještě v roce 2019 dostal 1. Holický fotbalový klub Olomouc a 1 100 000,- Kč Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc, který peníze dále rozděluje mezi 17 oddílů.

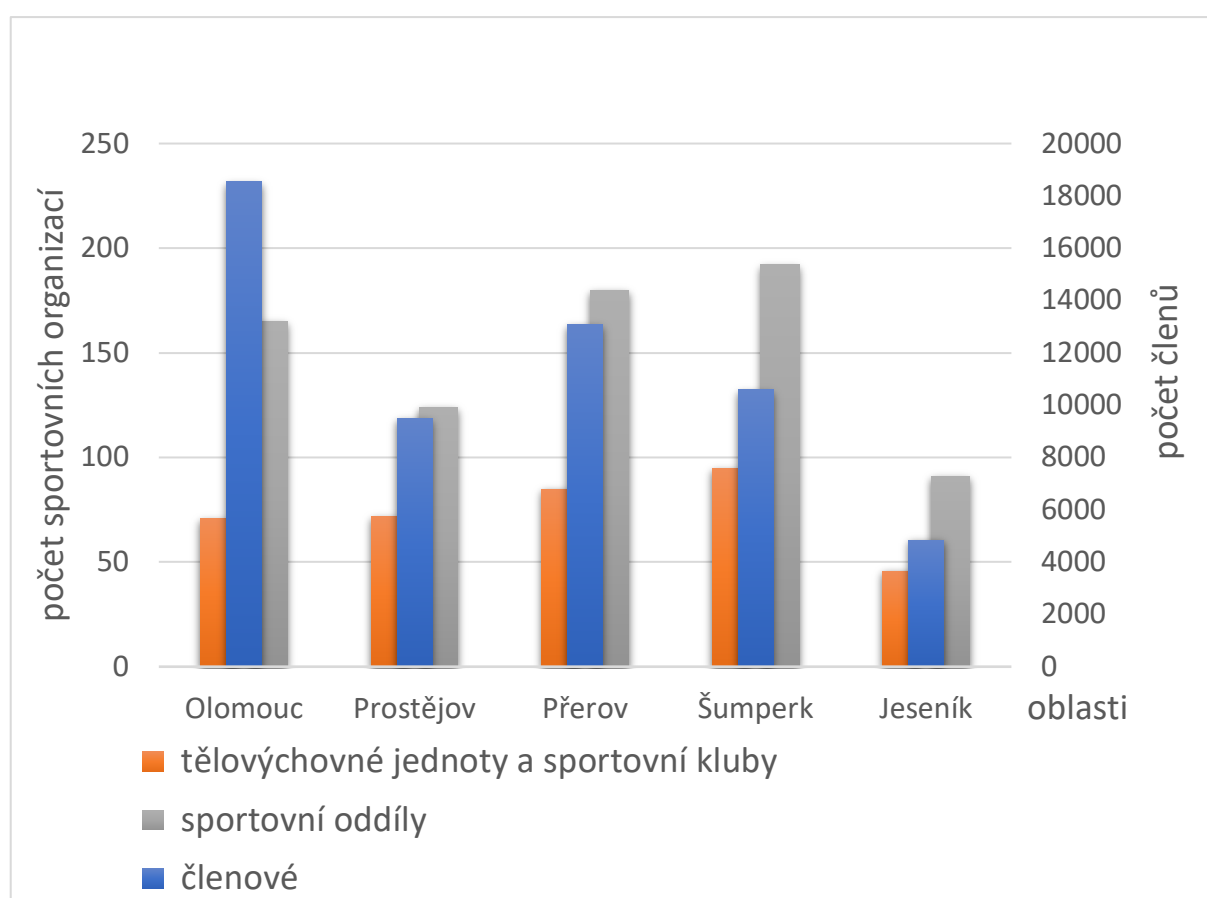
Další finanční prostředky město Olomouc v roce 2019 vydalo jako podporu klubů v rámci celoroční činnosti sportovních organizací. Zastupitelstvo schválilo finanční podporu 600 000,- Kč pro Sportovní klub OLOMOUC SIGMA MŽ, 700 000,- Kč Dámskému házenkářskému klubu Zora Olomouc, Basketbal Olomouc dostal 525 000,- Kč, 1. Holický fotbalový klub Olomouc 300 000,- Kč a Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc 800 000,- Kč pro své kluby plus 480 000,- Kč pro úspěšný oddíl kanoistů. Sportovní organizace jsou podporovány finančně také **Olomouckým krajem**, který taktéž přispívá na celoroční činnost klubů i na jednotlivé akce.

5.1.3 Česká unie sportu

Systematicky naprostá většina sportovních svazů, klubů a tělovýchovných jednot v Olomouckém kraji je součástí celorepublikové sportovní struktury, jejíž zastřešující a servisní organizací je Česká unie sportu (ČUS). Ta vznikla transformací Českého svazu tělesné výchovy (ČSTV) v roce 2013. Česká unie sportu je zase členem Českého olympijského výboru (ČOV). Celorepublikově má Česká unie sportu v evidenci, dle oficiálních internetových stránek v roce 2020, na 1 002 906 členů sdružených v 7 207 tělovýchovných jednotách a

klubech, ve kterých působí na 14 575 sportovních oddílů. V republice přitom sportovci mohou sportovat v 8 086 sportovních zařízeních. Podle oficiálních internetových stránek České unie sportu působí v Olomouckém kraji 369 tělovýchovných jednot a klubů a v nich 752 sportovních oddílů s celkovým počtem 56 568 členů.

V Olomouckém okrese je evidováno 71 tělovýchovných jednot a klubů, ve kterých působí 165 sportovních oddílů s celkovým počtem 18 540 členů. Není překvapivé, že olomoucká oblast s krajským městem má nejvíce členů oproti zbylým oblastem. Zajímavá je však skutečnost, že v počtu tělovýchovných jednot a sportovních klubů olomoucká oblast zaostává za oblastí šumperskou, ve které působí 95 tělovýchovných jednot a klubů, za přerovskou oblastí, kde jich působí 85 a také za prostějovskou oblastí, kde je evidováno tělovýchovných jednot a klubů 72. Pouze oblast jesenická má počet nižší, a to 46. Pro lepší přehlednost jsou uvedeny počty členů, množství tělovýchovných jednot a klubů a počet sportovních oddílů na obrázku 3.

Obrázek 3. Počet členů a sportovních organizací v oblastech Olomouckého kraje

(zdroj: vlastní zpracování)

5.1.4 Přehled sportovních organizací Olomouckého kraje

Nejpočetnějšími sportovními uskupeními jsou, dle oficiálních internetových stránek České unie sportu v roce 2020, napříč celým Olomouckým krajem tělovýchovné jednoty a sportovní kluby, které zaštiťují uskupení různorodých sportovních oddílů a jejichž členská základna se pohybuje u okresních měst okolo 1 000 sportovců. V menších městech a obcích pak členská základna přirozeně klesá s ohledem na počet obyvatel, nicméně i nadále platí ono nejpočetnější zastoupení členů v porovnání s jinými kluby. Tato sportovní uskupení zaštiťují zejména oddíly atletické, tenisové, fotbalové, volejbalové, badmintonové, hokejové, běžecké, kolové, šachové, nohejbalové, minigolfové nebo ragby. Velmi silný co do počtu členské základny je fotbal a malý fotbal, který má v některých případech svůj vlastní klub, v jiných případech je opět zahrnut pod tělovýchovné jednoty. Následně je podán výčet jednotlivých sportů a sportovních organizací působících v Olomouckém kraji, čímž je splněn úkol č.4, kterým je vytvoření přehledu sportovního prostředí.

Součtem sportovních organizací Olomouckého kraje hrajících vrcholné celorepublikové soutěže (významné sportovní organizace) se dospěje k počtu 63 významných sportovních organizací, které budou zahrnuty do následujícího výzkumu bezpečnosti a míry kriminality. Pro lepší přehlednost a lokální zařazení jsou v tomto odstavci uvedeny počty významných sportovních organizací v rámci jednotlivých okresů.

Při výčtu se vychází z dat platných k březnu 2020, ze kterých lze konstatovat, že se 48 těchto významných organizací zaměřuje na individuální sporty a 15 organizací se zabývá kolektivními sporty. V okrese Olomouc jich působí 32, v okrese Přerov 13, v okrese Prostějov 11, v okrese Šumperk 7 a žádná taková nepůsobí v okrese Jeseník. Organizací zaměřených na individuální sporty je v okrese Olomouc 24. Stejný počet takovýchto organizací je i mimo okres Olomouc. U kolektivních sportů působí 8 organizací v okrese Olomouc, což je o jednu více než mimo něj. Lze konstatovat, že nadpoloviční většina významných sportovních organizací (32) působí v okrese Olomouc oproti 31 významným sportovním organizacím z jiných okresů. Tento výsledek platí však pouze v případě, když se počítají sportovní organizace kolektivních i individuálních sportů dohromady nebo počítá-li se výsledek pouze u kolektivních sportů. Pro přehlednost je připojena tabulka č. 1.

Tabulka 1. Počet sportovních organizací působících v kolektivních a individuálních sportech

Okres	Kolektivní sporty	Individuální sporty	Celkem
Olomouc	8	24	32
Přerov	4	9	13
Prostějov	3	8	11
Šumperk	0	7	7
Jeseník	0	0	0
Celkem	15	48	63

(zdroj: vlastní zpracování)

Atletika

V Olomouci působí **Tělovýchovná jednota Lokomotiva Olomouc** (1 041 členů), která zaštiťuje mimo jiné i **Atletický klub Olomouc** (860 členů, z toho přes 500 registrovaných atletů). Olomoucká atletika bývá pravidelně zastoupena na nejvyšších celorepublikových atletických soutěžích (Mistrovství České republiky). Vedle olomoucké atletiky jsou úspěšné i další atletická uskupení v kraji, například **Tělovýchovná jednota Šumperk** (951 členů), **Atletický klub Šternberk** (609 členů, z toho přes 250 registrovaných atletů) nebo **Sportovní klub Hranice** (430 členů z toho 78 atletů v oddíle atletiky), které mívají také na republikovém mistrovství své zastoupení v kategoriích mužů a žen. Také **Atletický klub Prostějov** (392 členů) měl v roce 2019 na mistrovství republiky v kategorii žáků své zástupce.

Všechny tyto atletické oddíly spolu s dalšími (Atletické přípravy, Atletika Zábřeh, Tělovýchovná jednota Liga stovkařů Olomouc (15 registrovaných atletů), Tělovýchovná jednota Sokol Nová Hradečná (266 členů), Sportovní klub Přerov 1908 (707 členů), Tělovýchovná jednota Spartak Přerov (636 členů), Tělovýchovná jednota Uničov a Atletika Rýmařov) systémově patří do Krajského atletického svazu Olomouc, který s dalšími krajskými svazy utváří Český atletický svaz.

Fotbal, malý fotbal a futsal

V Olomouckém kraji v nejvyšší celorepublikové fotbalové soutěži (1. liga), pojmenované podle sponzorů (dříve Gambrinus:liga, později Synot:liga, Het:liga a dnes Fortuna:Liga) hraje klub **Sportovní klub Sigma Olomouc** (1016 členů, z toho přes 300 fotbalistů, kapacita stadionu 12 500 diváků). Druhou nejvyšší soutěž s názvem Národní liga

hraje **1. Sportovní klub Prostějov** (306 členů). Třetí nejvyšší soutěž (Moravskoslezskou fotbalovou ligu) hrají **Sportovní klub Uničov** (296 členů) a „B“ tým SK Sigma Olomouc. Čtvrtou nejvyšší soutěž, tedy Moravskoslezskou fotbalovou ligu – Divizi E hrají následující fotbalové kluby: Sportovní klub Hranice (430 členů), Fotbalový klub Kozlovice (256 členů), 1. Holický fotbalový klub Olomouc (282 členů), Fotbalový klub Šumperk (307 členů), 1. Fotbalový klub Viktorie Přerov (373 členů), Fotbalový klub Nové Sady (spadá pod Tělovýchovnou jednotu MILO Olomouc, která má 719 členů, z toho 274 fotbalistů) a Tělovýchovná jednota Tatran Všechnovice (127 členů).

Zbylé fotbalové kluby hrají krajský přebor, případně okresní přebory. Malý fotbal v olomouckém okrese organizuje spolek **Malý fotbal Olomouc 1966**, který sdružuje na 100 týmů, a tudíž má členskou základnu ve výši 1 966 fotbalistů. Stejně tak se hraje malá kopaná i v ostatních okresech.

Futsalové kluby z Olomouckého kraje nejsou zastoupeny v nejvyšší celorepublikové futsalové soutěži, která se nazývá VARTA futsal liga, ve 2. lize-Východ, která je druhou nejvyšší soutěží, reprezentují Olomoucký kraj **Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc futsalový oddíl** a **AC Gamaspol Jeseník**.

Dvě nejvyšší profesionální fotbalové soutěže organizuje Ligová fotbalová asociace, jejímž členem musí být každý klub hrající první a druhou fotbalovou soutěž. Výkonnostní fotbal je zastřešován Fotbalovou asociací České republiky (FAČR), která organizuje nižší soutěže a spadá pod ni také futsal. Existuje v kraji například Sdružení futsalových klubů Prostějovska se 379 členy. Malý fotbal je zastřešován Asociací Malého fotbalu České republiky.

Hokej

Z Olomouckého kraje hraje nejvyšší českou hokejovou soutěž (Tipsport extraliga) pouze **Hokejový klub Olomouc** (v týmu 25 hráčů), Zimní stadion má kapacitu 5 500 diváků. První ligu s názvem Chance liga, která je druhou nejvyšší českou hokejovou soutěží, hrají **LHK Jestřábi Prostějov** (kapacita stadionu 5 125 diváků, z čehož 1 500 míst je určeno k sezení) a **Hokejový klub Zubr Přerov** (428 členů), stadion má kapacitu 3 000 diváků, z čehož 1 951 míst je určeno k sezení. V druhé lize pak ještě soutěží tým **Hokejový klub DRACI PARS Šumperk** (260 členů), stadion pojme 3 500 diváků. V Univerzitní lize ledního

hokeje Olomoucký kraj zastupuje **Hokejový klub Univerzita Palackého v Olomouci** (30 hráčů), kteří v tuto chvíli trénují na uničovském stadionu.

Další týmy hrají krajské, případně okresní přebory, jako například Oddíl ledního hokeje Tělovýchovné jednoty Milo Olomouc (jednota má celkem 719 členů) nebo Hokejový klub Šternberk fungující pod názvem Hokejový klub Tělovýchovné jednoty ŠTBK Lvíčata Hockey Academy. Hokejové kluby jsou celorepublikově zastřešeny celorepublikovou organizací s názvem Český svaz ledního hokeje, který má na úrovni krajů své krajské výkonné výbory.

Volejbal

Olomoucký kraj je v českém volejbalovém sportovním prostředí velmi úspěšný, zejména v ženských soutěžích. V nejvyšší české ženské volejbalové soutěži s názvem UNIQA extraliga soutěží **Volejbalový klub Univerzity Palackého Olomouc** (má cca 300 členů a zázemí na Sportovní hale UP), v roce 2017 vyhrál soutěž Český pohár. Dalšími kluby v extralize jsou **Volejbalový klub Prostějov**, který vyhrál v roce 2017 extraligu, **Tělovýchovná jednota Sokol Šternberk** a **Volejbal Přerov**.

V Prostějově navíc funguje Sportovní klub Hanácká volejbalová liga Prostějov (649 členů). V Olomouci funguje Volejbalová akademie mládeže Olomouc (119 mladých volejbalistů). Sportovní klub Kojetín 2016 trénuje v rámci volejbalového oddílu mládež, přičemž mladším žákům se podařilo vyhrát republikovou soutěž. Zastřešující celorepublikovou organizací volejbalu je Český volejbalový svaz, v kraji Olomoucký krajský volejbalový svaz.

Házená

Házená taktéž patří k úspěšným sportům, díky kterým je o Olomouckém kraji v rámci republiky slyšet. V nejvyšší české házenkářské soutěži mužské (Strabag Rail extraliga) i ženské (Mol liga) má Olomoucké kraj zastoupení. V kategorii mužů jde o **Tělovýchovnou jednotu Cement Hranice** (208 členů a přes 100 házenkářů). V kategorii žen hraje v nejvyšší soutěži **Dívčí házenkářský klub ZORA Olomouc** (428 členů), v letech 2003, 2004 a 2008 se klub stal mistrem České republiky. Druhou nejvyšší soutěž mužů (1. liga) hraje **Tělovýchovná jednota Tatran Litovel** (778 členů, z toho házenkářský oddíl cca 350 členů), a druhou nejvyšší soutěž žen **Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc** (1 588 členů), konkrétně oddíl Házené.

Další úspěšné házenkářské kluby, které hrají ve 2. Lize, jsou Handball club Olomouc 1966 (347 členů), Tělovýchovná jednota Sokol Kostelec na Hané a Tělovýchovná jednota Sokol II. Prostějov se svými oddíly házené. Ve druhé lize žen je ještě sportovní klub Házená Velká Bystrice (150 členů z toho 105 házenkářů). Zastřešující celostátní organizací pro házenou je Český svaz házené, na krajské úrovni Olomoucký krajský svaz házené.

Basketbal

Nejvyšší české basketbalové mužské soutěže s názvem Kooperativa Národní basketbalová liga (do roku 2014 byla pojmenována po sponzoru Mattoni) se účastní za Olomoucký kraj jeden sportovní klub, a to **Basketbalový klub Olomoucko**, který má zázemí v Prostějově. Druhou nejvyšší soutěž (1. liga) hraje sportovní klub **Basketbal Olomouc** (cca 60 hráčů) a **BCM ORLI Prostějov** (více jak 100 basketbalistů). Stejně tak se pohybují v první lize také basketbalisté ze **Sportovního klubu Univerzity Palackého Olomouc**, jehož muži hráli 1. ligu a ženy Český pohár. Olomoucký kraj reprezentuje na nejvyšší úrovni juniorek a v celostátní lize kadetek OSK Olomouc (okolo 80 děvčat), který se stará o dívčí mládežnický basketbal.

Nižším úrovním soutěže se pak například věnují Tělovýchovná jednota SIGMA Hranice (469 členů), Sportovní basketbalové centrum, Basketbalový klub Dukla Olomouc (cca 20 hráčů), ale i další oddíly pod tělovýchovnými jednotami po celém kraji. Zastřešující celorepublikovou organizací je Česká basketbalová federace.

Florbal

Nejvyšší soutěže v ženské kategorii na české úrovni (extraliga) se účastní jeden klub, a to **FBS Olomouc**, jehož junioři hrají nejvyšší českou juniorskou florbalovou soutěž (1. liga) a muži hrají s většinou dalších významných klubů Olomouckého kraje divizi.

Mezi další významné krajské florbalové kluby, které hrají již zmíněnou Divizi (D nebo E), patří Sportovní Klub K2 Prostějov (344 členů), Florbalový klub Přerov (317 členů), jehož ženské družstvo hraje ale 2. ligu, Florbalový klub Mohelnice (237 členů), Florbalový klub ASPER Šumperk, Florbalový klub MSEM Přerov (317 členů), Florbalový klub ZŠ Uničov a Florbalový klub Jeseník. Celorepublikově jednotlivé kluby zastřešuje a organizuje florbalové soutěže národní svaz Český florbal.

Tenis

Mezi nejznámější tenisové kluby patří díky jménům jako Tomáš Berdych nebo Petra Kvitová **Tenisový klub Agrofert Prostějov** (552 členů). V současnosti na mistrovstvích České republiky sklízí úspěchy jak dorostenci, tak mladší a starší žáci. Mezi hráčsky nejpočetnější patří **Tělovýchovná jednota Milo Olomouc** (250 hráčů). Z **Tenisového klubu Precheza Přerov** (287 členů) hrají ženy na mistrovstvích České republiky (například v letech 2017 a 2018) a Tělovýchovná jednota Sokol Šumperk (70 hráčů) se účastní tenisové 2. ligy.

Tenisových klubů po Olomouckém kraji je velké množství, tak jen příkladně uvedeme kluby jako ČLTK 1928 Olomouc a I. NTC Olomouc, ČLTK Olomouc, ITS Tennis Club, Véska, Pašťa tenis, Tenisový klub EZE Olomouc, Bartoň a Partner Group, Sport Centrum Czech Republic, Unex Uničov, Přerov (270 členů), LTC Přerov, Mohelnice, Šternberk, Tenis Šumperk, Slovan Hranice, Hranice, Jeseník, Sokol Lipník. Dále také působí tělovýchovné jednoty Hanušovice, Sokol v Šumperku, ve Štítech. Zastřešující celorepublikovou tenisovou organizací je Český tenisový svaz. Olomoucký kraj spadá pod Severomoravskou oblast.

Golf

V Olomouckém kraji působí dva golfové kluby. V Olomoucké oblasti **Golf Club Olomouc** (687 členů) a v Přerovské oblasti **Golf Club Radíkov** (212 členů). Zastřešující organizací je Česká golfová federace.

Bojové sporty (karate, box, šerm) a judo

Bojové sporty se štěpí na velké množství různých bojových odvětví, která se dále dělí na další a další styly. V České republice se dopočítáme počtu okolo 80 druhů. Mezi známější patří například box, karate, kickbox, šerm, MMA, thajský box nebo sumo. Méně známé jsou wu shu, shotokan, musado nebo wingtsun. Zastřešující organizací je Česká unie bojových umění, která sdružuje sportovní svazy dle jednotlivých sportů. Vyčleněn je Český svaz juda, který je organizován po své vlastní linii.

U **Karate** jsou uvedeny demonstrativně některé kluby, stejně jako následně u boxu a juda. V rámci Českého svazu karate je krajské karate organizováno prostřednictvím Olomouckého svazu karate, kde působí například **V.I.P Sport Club Olomouc**, **Karate club MABU-DO Olomouc** (58 členů) a **Klub tradičního karate Olomouc**. Tyto kluby se účastní mistrovství České republiky.

Dále fungují také Tělovýchovná jednota Prostějov (1 056 členů ve všech 10 oddílech), Karate klub Jeseník (67 členů), Karate Přerov (169 členů), Karate klub Olomouc, Dolany, Centrum karate Olomouc a Sportovní klub Karate Lipník nad Bečvou (34 členů).

Z **boxu a kickboxu** lze například uvést **oddíl boxu Tělovýchovné jednoty Dukla Olomouc** (89 členů). V roce 2019 v ženské kategorii na Mistrovství České republiky získaly bojovnice jednu zlatou a dvě bronzové medaile. V mužské kategorii získali jednu bronzovou medaili. Ve výčtu nesmí chybět ani **Smash gym Olomouc**, jehož bojovníci se také účastní mistrovství České republiky.

Dále box provozují Sportovní klub sebeobrana a kickboxingu Přerov (56 členů) nebo Box Klub Gambare Olomouc (26 členů), Scorpion's gym Bludov. Box je organizován Českou boxerskou asociací.

V rámci **juda** v Olomouckém kraji působí 14 judo klubů. Nejvýznamnějšími z nich jsou **Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc, oddíl judo** (106 judistů), v jejich řadách jsou mistři České republiky a někteří působí také v reprezentaci, **Judo Klub Olomouc** (618 členů), jehož judisti vítězí i na mezinárodních soutěžích a **Klub juda Hranice** (52 členů), jehož judisti se také účastní mistrovství České republiky.

Další kluby juda působí buď pod tělovýchovnými jednotami v Mohelnici (151 členů), Šternberku (27 členů), Smržicích (1 člen) nebo Hodolanech (37 členů). V Prostějově působí Sokol I Prostějov (158 členů) a Budokan Prostějov (8 členů). V Olomouci ještě trénuje žáky JUDO WARRIORS Olomouc (přes 437 členů). Další dva kluby jsou Judo Železo Hranice (256 členů) a Judo sportovní klub Přerov (26 členů). Zastřešující organizací je Český svaz juda, kluby jsou na úrovni kraje organizovány Olomouckým krajským svazem juda.

Šermířský oddíl působí pod **Tělovýchovnou jednotou Dukla Olomouc** a dosahuje prvních míst v kategorii juniorů i juniorek v nejvyšších republikových soutěžích (mistrovství České republiky v kordu, Český pohár). Další družstva v Olomouckém kraji jsou Šerm Sokol Olomouc nebo Slovanské gymnázium Olomouc. Šerm zaštiťuje Český šermířský svaz.

Zbylé bojové sporty zde nejsou popsány, protože by jejich popis byl na samostatnou diplomovou práci. Pro cíle této práce je lze vynechat.

Vodní sporty (kanoistika, veslování, vodní pólo a plavání)

Vodních sportů je také velké množství. Olomoucký kraj je výrazný v kanoistice, veslování, vodním pólu i plavání.

Do **kanoistiky** patří rychlostní kanoistika, vodní slalom, sjezd na divoké vodě, vodní turistika, rafting, freestyle, dračí lodě a další. Kluby, které zastupují Olomoucký kraj na mistrovstvích České republiky i ve vyšších mezinárodních soutěžích, jsou **Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc (oddíl kanoistiky)**, který získal například tituly juniorská mistryně světa, mistryně Evropy seniorů, juniorská stříbrná medaile z Mistrovství světa a byl tak vyhodnocen jako nejlepší oddíl žactva a dorostu v České republice, **Kanoistický klub Olomouc**, který má taktéž dlouhodobé úspěchy na mistrovstvích České republiky stejně jako **Rychlostní kanoistika Litovel** nebo **Tělovýchovná jednota Šumperk (oddíl kanoistiky)** nebo **Kanoistika Kojetín** (143 členů), účast na mezinárodních závodech (2. místo na mistrovství světa), **Kanoistika Přerov** (56 členů), má některé členy v reprezentaci, soutěžení na úrovni Mistrovství Evropy (bronzová medaile) a sportovní klub **Vodní sporty Lipník nad Bělčovou**, jehož juniorský zástupce reprezentuje na Mistrovství Evropy. Kluby jsou celorepublikově zaštitěny Českým svazem kanoistů.

V Olomouckém kraji existují pouze dva kluby, které soutěží ve **veslování**, oba se účastní mistrovství České republiky. Jsou jimi **Veslařský klub Olomouc** a **Veslařský klub Přerov**; oba mají přesahy i na evropskou sportovní úroveň. Zastřešující organizací je Český veslařský svaz.

V rámci **vodního póla** hrají nejvyšší celorepublikovou soutěž (1.liga) dva kluby Olomouckého kraje. Jsou to **Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc, oddíl vodního póla** (cca 40 hráčů) a **Klub vodního póla Přerov**. Zastřešující organizací je Český svaz vodního póla.

V rámci **plavání** v Olomouckém kraji působí **Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc, oddíl plavání**, jehož plavci získali titul mistra České republiky a účastní se Mistrovství Evropy či světa. Mezi další soutěžně úspěšné plavecké oddíly patří ty z **Tělovýchovné jednoty Spartak Přerov a Prostějov**.

Dále v oblasti plavání působí Tělovýchovná jednota Šumperk se svým oddílem plavání, plavecké kluby Mohelnice (50 členů) a Zábřeh. Zastřešující organizací pro plavání je Český svaz plaveckých sportů.

Šachy

Od sezóny 2018/2019 nehraje žádný z šachových klubů Olomouckého kraje nejvyšší soutěž (extraligu). Před ní hrála extraligu Tělovýchovná jednota Tatran Litovel, šachový oddíl.

Jinak v kraji působí na 30 šachových oddílů nebo klubů, které hrají nižší soutěže. Zastřešující organizací pro šachy je Šachový svaz České republiky.

Cyklistika

V cyklistice se závodí opět v několika různých soutěžích, a to v dráhové nebo v silniční cyklistice. Dále se soutěží v terénní cyklistice, kde jsou kategorie v BMX, biketriálu, MTB nebo cyklokrosu. Poslední skupinou je sálová cyklistika se soutěží v kolové nebo krasojízdě.

Mezi významné týmy Olomouckého kraje patří **Sportovní klub cyklistiky TUFO Prostějov** a také **Mapei Merida Kaňkovský**. Oba kluby jsou významnými kluby na celorepublikových, evropských a světových soutěžích.

Mezi další týmy patří například Short Bike Academy Opletal, Spolek FDF team Olomouc, Cyklo Team Kolárna, ÚAMK – AMK Biketrial klub Olomouc a Cyklo team region Olomouc. Cyklistiku zastřešuje Český svaz cyklistiky.

Orientační sporty

Do této oblasti spadají soutěže v orientačním běhu, mountaine bike orienteering, lyžařského orientačního běhu a trail orienteering. V Olomouckém kraji působí na 13 sportovních klubů, které se zaměřují na orientační sporty. Výrazné kluby jsou **Sportovní klub Severka Šumperk** (cca 60 členů), který má ve svých řadách jak muže, tak ženy, kteří získali titul mistři České republiky, ale také se úspěšně účastnili mezinárodních soutěží. Ze Šumperska pochází také **LTK Šumperk**, jejíž cyklistka na horském kole získala v roce 2018 titul mistryně České republiky. Dalším úspěšným klubem je Spolek Orientačních Běžců Olomouc (134 členů). Z Prostějova je oddíl orientačního běhu Sportovního klubu Prostějov. Zastřešující organizací je Český svaz orientačních sportů.

Korfbal

Olomoucký kraj reprezentuje v nejvyšší soutěži (extraliga) **Sportovní klub RG Prostějov** (přes 30 hráčů), který se v roce 2018 stal mistrem České republiky. Celorepublikově je korfbal zastřešen Českým korfbalovým svazem.

Badminton a Squash

V Olomouckém kraji soutěží **Sportovní klub Badminton Přerov**, jehož hráči se účastní mezinárodních turnajů a **Badminton akademie Olomouc** (cca 70 hráčů), dlouhodobě soutěží na Mistrovství České republiky v mužské kategorii.

Dalšími kluby jsou Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc se svým badmintonovým oddílem (cca 30 členů), Badmintonový klub Omega Olomouc (cca 50 juniorů, z toho 15 výkonnostních hráčů) nebo Basketbalový klub DDM Olomouc. Zastřešující organizací je Český badmintonový svaz, jehož mezičlánkem je Severomoravský badmintonový svaz. Squash reprezentuje na celorepublikové úrovni Squashový klub mládeže Olomouc. Zastřešující organizací je Česká asociace squashe.

Baseball

V Olomouckém kraji hrají baseball dva kluby. Skokani Olomouc (působí pod Sportovním klubem Sigma Olomouc MŽ, cca 60 hráčů), v roce 2020 hrají Českomoravskou ligu, což je druhá nejvyšší baseballová soutěž v České republice. Oficiální název je 1. liga. (nejvyšší soutěží je extraliga). Od roku 2005 hráli skokani nepřetržitě až do roku 2019 Extraligu. Druhým klubem je Cannibals Šumperk. Účastní se Českého basebalového poháru, hrají okresní přebor. Zastřešující organizací baseballu je Česká baseballová asociace a Olomoucké kraj spadá do regionálního rozdělení „Východ“.

Gymnastika

Pod gymnastiku je všeobecně, ale i v této práci, zahrnuta nejen mužská a ženská gymnastika, ale také aerobik, skoky na trampolíně nebo parkour. V Olomouckém kraji pod zastřešující organizací s názvem Česká gymnastická federace působí 11 sportovních subjektů.

Většina klubů působí v Olomouci, zbylé kluby vždy po dvou působí v Prostějově, Přerově a Šumperku a jedna Tělocvičná jednota funguje ve Šternberku. V souvislosti s mistrovstvími České republiky v jednotlivých gymnastických disciplínách jsou nejčastěji zmiňovány **Sportovní klub Univerzity Palackého Olomouc, oddíl gymnastiky** (29 registrovaných závodníků) a **Tělovýchovná jednota Prostějov** (přes 200 členů, 60 registrovaných závodníků), která dokonce soutěží v extralize. Mezi kluby, které také reprezentují na mistrovstvích České republiky, patří **Gymnastický klub Šumperk** a **Tělovýchovná jednota Sokol Šternberk**.

Další kluby jsou Aerobik klub Pavlína Radičové Prostějov, Gymnastický klub mládeže, který spadá pod Tělovýchovnou jednotu Lokomotiva (cca 80 členů), Klub sportovní gymnastiky Přerov, Tělocvičné jednoty Sokol Přerov a Olomouc, Tělovýchovná jednota Šumperk, Sportovní klub moderní gymnastiky nebo Teamgym. Zastřešující organizací je Česká gymnastická federace.

Další sportovní odvětví

Mezi další sportovní odvětví s úspěchy patří **Minigolfový klub Olomouc**, který je více jak dvacetinásobným mistrem České republiky. Zastřešuje jej Český minigolfový svaz.

Úspěšným je také **Střelecký klub šípových zbraní Plumlov** (cca 10 závodníků) nebo **Lukostřelba Prostějov** (okolo 50 členů), kdy oba kluby mívají mistry České republiky ve svých disciplínách. Kuše zaštiťuje Český svaz kuší a lukostřelbu Český lukostřelecký svaz.

Jezdectví reprezentuje Equine sport center zastřešený Českou jezdeckou federací.

Pozemní hokej hraje v Olomouckém kraji jedině oddíl pozemního hokeje Sportovního klubu Univerzity Palackého Olomouc. Tento sport zastřešuje Český svaz pozemního hokeje.

Druhou nejvyšší českou rugby soutěž žen hraje Rugby club Olomouc, a to pod celorepublikovou organizační záštitou České rugbyové unie.

V mistrovstvích České republiky kuželkářského a bowlingového sportu bylo v předchozích letech také o Olomouckém kraji slyšet. Konkrétně díky **Kuželkářskému klubu Zábřeh**, ale také díky **Car Cinton Olomouc**, **Bowland Olomouc** a **Tělovýchovné jednotě Spartak Přerov, oddílu kuželek**. Jinak působí v rámci kuželek a bowlingu také Sportovní klub Sigma MŽ (kuželkářský oddíl) nebo Kuželkářský klub Zábřeh. Zastřešujícími organizacemi jsou Česká kuželkářská asociace a Česká bowlingová federace.

Stolní tenis má v rámci Olomouckého kraje mnoho klubů, ale nejlepší z nich hrají pouze 3. ligu, což je 4. nejlepší soutěž v rámci kategorie mužů. Hrají ji Sportovní klub Přerov, Tělovýchovná jednota Sokol Olomouc-Neředín a KST Jeseník. Zastřešující organizací je Česká asociace stolního tenisu.

Tanci se věnuje **Taneční klub Olymp Olomouc** (110 členů), jehož taneční páry se s páry **Klubu sportovního tance NEXT Šumperk** účastní mistrovství České republiky. Další taneční kluby jsou KST Quick Olomouc (39 členů), Klub tanečního sportu Šumperk nebo Klub sportovního tance Jesenicka. Tanec je zastřešován Českým svazem tanečního sportu.

5.2 VÝSLEDKY ANKETNÍHO ŠETŘENÍ SONDÁŽNÍHO CHARAKTERU

E-mailovou formou byly osloveny všechny významné sportovní organizace působící na území Olomouckého kraje zmíněné v kapitole Situační analýza sportů v Olomouckém kraji, kteří hrají nejvyšší celorepublikové soutěže (celkem 63). Tyto organizace dostaly následující otázky:

- „Dochází v souvislosti s konáním zápasů/utkání/soutěží na vašem sportovišti k jakékoli formě kriminality nebo protiprávnímu jednání (jakákoliv forma diváckého násilí např. vulgární, rasistické a jiné urážení, ničení majetku, ubližování na zdraví či životě)?
- „Jestli ano, o kterou formu protiprávního jednání se jedná a jak často k ní dochází?“
- „Došlo-li ke škodě, o jak velkou škodu se jedná?“

Některé organizace na tyto otázky vůbec neodpověděly (10), ale je u nich předpoklad, že k nebezpečnému jednání nedochází. Většina organizací odpověděla, že v jejich sportovních prostorách k žádnému kriminálnímu jednání ani k žádné formě diváckého násilí nedochází. S odpovědí, že dochází k nějaké formě diváckého násilí zareagovaly pouze kluby fotbalové a hokejové. Z fotbalových klubů takto zareagoval Sportovní klub SIGMA Olomouc, ale s diváckým násilím mají zkušenosti také 1. Sportovní klub Prostějov nebo Sportovní klub Uničov. U hokejových klubů se s diváckým násilím setkal Hokejový klub Olomouc, Hokejový klub Zubr Přerov, Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov a hokejový klub DRACI PARS Šumperk. Na základě kladných odpovědí došlo k dalšímu sběru dat u těch sportovních organizací, které odpověděly kladně, a to formou rozhovorů s bezpečnostními manažery Sportovního klubu Sigma Olomouc Milanem Zapletalem (ze dne 3. února 2020) a Hokejového klubu Olomouc Milanem Ministrem (ze dne 10. února 2020), kteří podali více informací o bezpečnostní situaci v jejich klubech. Na základě výsledků anketního šetření došlo také ke sběru dat analýzou rozhodnutí disciplinárních komisí Ligové fotbalové asociace a Českého svazu ledního hokeje.

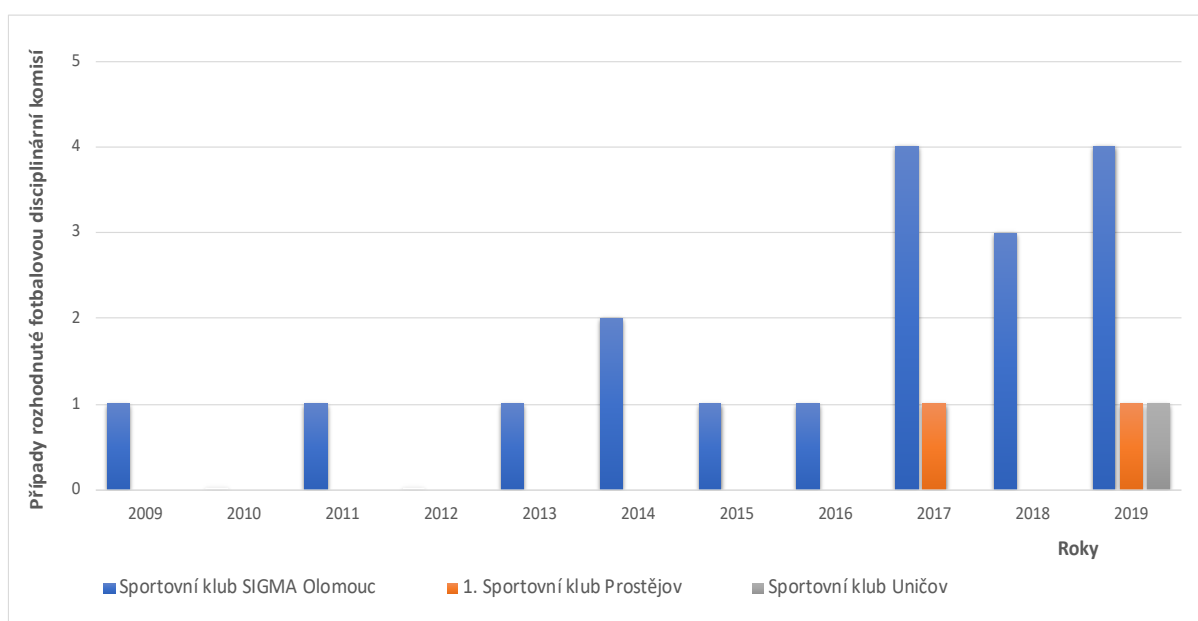
5.3 POČET PŘÍPADŮ PORUŠOVÁNÍ PRAVIDEL SPOJENÝCH S OHROŽENÍM BEZPEČNOSTI

5.3.1 Rozhodnutí disciplinární komise

Pro vyřešení úkolu č.4 bylo zapotřebí jednak shromáždit a analyzovat rozhodnutí jednotlivých věcně příslušných orgánů sportovních organizací (disciplinární komise). Z těchto rozhodnutí vyčlenit pouze ta z nich, kterými bylo stanoveno, že došlo kluby k porušení pravidel

spojených s ohrožením bezpečnosti během sportovních utkání. V tomto výzkumu byla evidována pouze rozhodnutí u hlavních týmu („A“ týmy). Rozhodnutí byla z výzkumu vyřazena u juniorské, dorostenecké a žákovské kategorie. Pravidla spojená s ohrožením bezpečnosti během sportovních utkání specifikuje podkapitola 2.3.3 Dokumenty sportovních organizací, jejich pravidla a rozhodnutí, a to konkrétně jejich výčetem v návštěvních a disciplinárních řádech. Takováto rozhodnutí byla získána od Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace a od Disciplinární komise Českého svazu ledního hokeje. Rozhodnutí těchto disciplinárních komisí jsou dostupná na oficiálních internetových stránkách Fotbalové asociace České republiky a Českého svazu ledního hokeje.

Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace rozhodla v záležitostech fotbalových klubů působících na území Olomouckého kraje v období let 2009 až 2019 o porušení pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během fotbalových utkání celkem 21x. U Sportovního klubu SIGMA Olomouc rozhodla komise v 18 případech, u 1. Sportovního klubu Prostějov ve 2 případech a u Sportovního klubu Uničov v 1 případě. Sportovní klub SIGMA Olomouc porušil bezpečnostní pravidla, vyjma let 2010 a 2012, vždy alespoň 1x v roce. V roce 2014 porušil pravidla 2x, v roce 2017 je porušil 4x, v roce 2018 3x a v roce 2019 opět 4x. Prostějovský fotbalový klub porušil pravidla pouze v letech 2019 a 2017, vždy pouze 1x. V případě Sportovního klubu Uničov rozhodla disciplinární komise o porušení povinností pouze 1x, a to v roce 2019. Přehledněji jsou rozhodnutí disciplinární komise o porušení pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během fotbalových utkání na území Olomouckého kraje v letech 2009 až 2019 uvedena v obrázku 4.

Obrázek 4. Počet fotbalových rozhodnutí v jednotlivých letech (zdroj: vlastní zpracování)

Disciplinární komise Českého svazu ledního hokeje rozhodla v záležitostech hokejových klubů působících na území Olomouckého kraje v období let 2009 až 2019 o porušení pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během hokejových utkání celkem ve 46 případech. V případě Hokejového klubu Zubr Přerov takto disciplinární komise rozhodla v 15 případech, u Ledního hokejového klubu Jestřábi Prostějov ve 28 případech a u hokejového klubu DRACI PARS Šumperk ve 3 případech.

Hokejový klub ZUBR Přerov v letech 2009 až 2015, dle rozhodnutí disciplinární komise, bezpečnostní pravidla neporušil. V letech 2016 a 2017 došlo k porušení bezpečnostních pravidel ve 3 případech v každém roce, v roce 2018 ve 2 případech a v roce 2019 se klub dopustil porušení bezpečnostních pravidel dokonce 7x.

Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov se poprvé dopustil porušení bezpečnostních pravidel již v roce 2011, poté také v letech 2012, 2014 a 2015, kdy disciplinární komise rozhodla vždy o 1 porušení bezpečnostních pravidel. V roce 2016 prostějovský klub porušil pravidla v 5 případech, v roce 2017 v 6 případech a v roce 2018 dokonce v 7 případech. V roce 2019 byl zastaven postupný nárůst případů z předchozích let a množství porušení pravidel se v tomto roce zastavilo na počtu 6 případů. Hokejový klub DRACI PARS Šumperk porušil bezpečnostní pravidla podle názoru disciplinární komise celkem 3x, a to vždy po jednom případě v letech 2014, 2018 a 2019. Přehledněji jsou rozhodnutí disciplinární komise o porušení pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během hokejových utkání na území Olomouckého kraje v letech 2009 až 2019 uvedena v obrázku 5, který nezobrazuje roky 2009 ani 2010, jelikož se v nich nestal žádný případ.

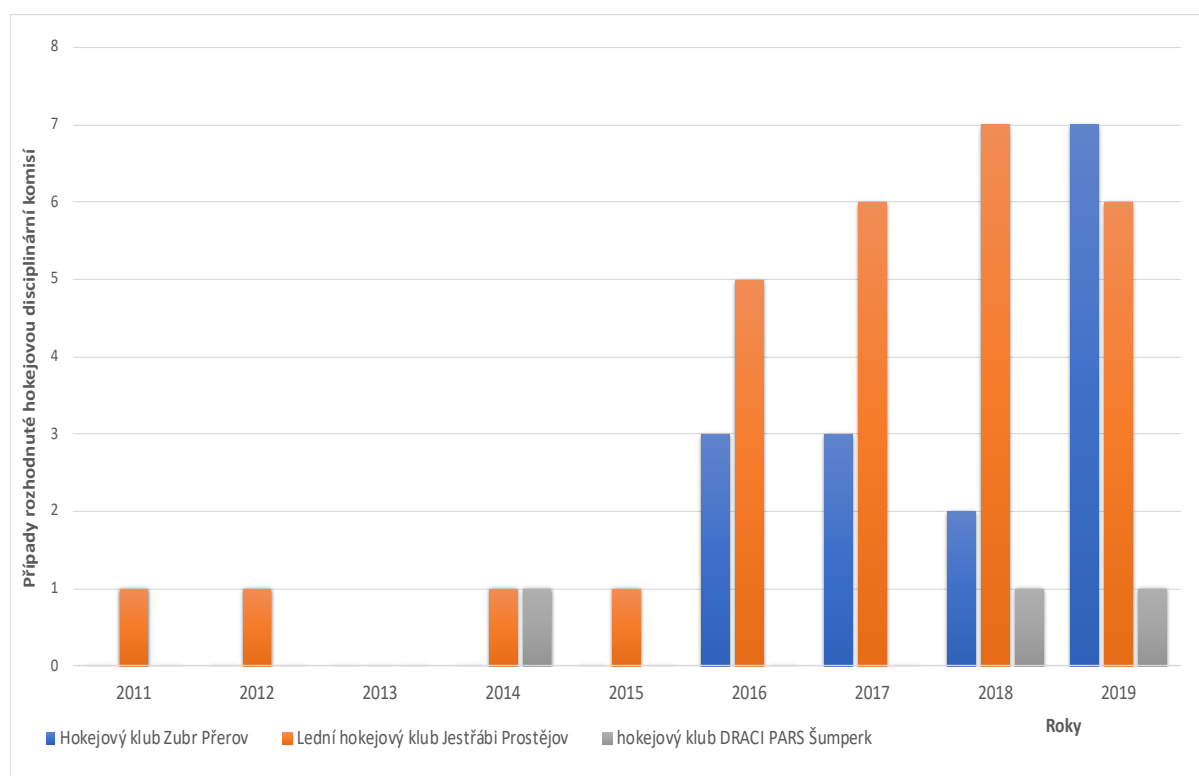
5.3.2 Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.3.1

Po sečtení všech zmíněných rozhodnutí fotbalové disciplinární komise byl získán počet 21 rozhodnutí, součtem rozhodnutí hokejové disciplinární komise byl získán počet 46 rozhodnutí. Celkově bylo v dané době rozhodnuto v 67 případech. Lze konstatovat, že u olomouckého fotbalového klubu, který hraje nejvyšší soutěž, došlo k převážné většině případů rozhodnutých disciplinární komisí, a to po zaokrouhlení na jedno desetinné místo v 85,7 % z nich.

Rozdělení případů v rámci jednotlivých let za fotbal, hokej i celkově je přehledně uvedeno v tabulce 2, ze které lze snadno vyčíst, že se počet rozhodnutí o porušení bezpečnostních pravidel od roku 2009 do roku 2019 zvýšil. V roce 2019 byl dokonce úplně nejvyšší za celou zkoumanou dobu. Tento závěr je platný jak pro samostatné výsledky

fotbalových rozhodnutí, samostatné výsledky hokejových rozhodnutí i rozhodnutí fotbalová a hokejová celkově. Jako překvapivé se může jevit zjištění, že Hokejový klub Olomouc, který jako jediný z hokejových klubů v Olomouckém kraji hraje nejvyšší hokejovou celorepublikovou soutěž, za celou zkoumanou dobu neporušil podle disciplinární komise bezpečnostní pravidla ani jedenkrát. Naopak u klubů, které hrály druhou nejvyšší celorepublikovou hokejovou soutěž a působily mimo město Olomouc, došlo k převážné většině těchto případů, a to v 93,3 %. Klub s největším výskytem případů řešených disciplinárními komisemi byl Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov, na druhém místě se umístil fotbalový Sportovní klub SIGMA Olomouc a na třetím místě Hokejový klub Zubr Přerov.

Výčtem jednotlivých rozhodnutí za fotbalové i hokejové kluby byl úkol č.4 splněn pouze částečně. Aby došlo k jeho úplnému splnění, musí být zjištěny i další případy, kterými docházelo k ohrožení bezpečnosti, a které nejsou vedeny v evidenci disciplinárních řízení. Těmto je věnována další podkapitola 5.3.2 Případy porušení pravidel nad rámec rozhodnutí disciplinární komise.

Obrázek 5. Počet hokejových rozhodnutí v jednotlivých letech (zdroj: vlastní zpracování)

Tabulka 2. Počet celkových, fotbalových a hokejových rozhodnutí v jednotlivých letech

Roky	Fotbal rozhodnutí	Hokej rozhodnutí	Celkem rozhodnutí
2009	1	0	1
2010	0	0	0
2011	1	1	2
2012	0	1	1
2013	1	0	1
2014	2	2	4
2015	1	1	2
2016	1	8	9
2017	5	9	14
2018	3	10	13
2019	6	14	20
Celkem	21	46	67

(zdroj: vlastní zpracování)

5.3.3 Případy porušení pravidel nad rámec rozhodnutí disciplinární komise

Pro splnění úkolu č.4 nestačilo zjistit pouze počet rozhodnutí disciplinárních komisí, protože tyto nerozhodovaly o všech případech porušení pravidel. Díky rozhovorům s bezpečnostními manažery olomouckého fotbalového i hokejového klubu došlo ke zjištění, že kluby evidují další případy porušení bezpečnostních pravidel. Po získání údajů od sportovních organizací došlo k porovnání dat z rozhodnutí disciplinární komise a dat, které mají v evidenci kluby.

Nad rámec případů, o kterých bylo rozhodnuto disciplinárními komisemi, docházelo ve sportovních klubech Olomouckého kraje v letech 2009 až 2019 k dalším případům porušení pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti. Sportovní klub SIGMA Olomouc v těchto letech evidoval celkem 32 případů souvisejících s jednáním ohrožujícím bezpečnost diváků. V předchozí podkapitole 5.3.1 Rozhodnutí disciplinární komise bylo zjištěno 18 případů, které řešila disciplinární komise. Seznam případů evidovaných klubem obsahoval všech 18 případů, které řešila disciplinární komise. Nad rámec těchto evidoval dalších 14 případů. Počet celkových případů, které eviduje klub, jehož součástí jsou i rozhodnutí disciplinární komise a počet samotných rozhodnutí v jednotlivých letech jsou uvedeny pro přehlednost v tabulce 3.

Tabulka 3. Počet evidovaných případů Sportovním klubem SIGMA Olomouc

Roky	Klubem evidované případy včetně disciplinárních řízení	Rozhodnutí disciplinární komise	Klubem evidované případy navíc
2009	5	1	4
2010	2	0	2
2011	2	1	1
2012	1	0	1
2013	3	1	2
2014	2	2	0
2015	1	1	0
2016	1	1	0
2017	6	4	2
2018	4	3	1
2019	5	4	1
Celkem	32	18	14

(zdroj: vlastní zpracování)

Hokejový klub Olomouc ústy Milana Ministra potvrdil, že během hokejových utkání dochází občas k vyhazování předmětů na ledovou plochu. V roce 2019 došlo pouze k jednomu incidentu, kdy byla použita pyrotechnika. Proto byl třeba započítat tento jeden případ Hokejového klubu Olomouc do celkového počtu případů evidovaných sportovními organizacemi nad rámec rozhodnutí disciplinárních komisí. Ostatní kluby neevidovaly žádné další případy nad rámec disciplinárních řízení.

Když se k počtu případů evidovaných Sportovním klubem SIGMA Olomouc navíc (14) připočte 1 případ Hokejového klubu Olomouc, získá se výsledný počet 15 dalších případů nad rámec případů rozhodnutých disciplinárními komisemi. Celkem došlo v Olomouckém kraji v dané době k 82 případům porušujících bezpečnostní pravidla.

5.3.4 Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.3 a srovnání

Jelikož se tato podkapitola týká pouze Sportovního klubu SIGMA Olomouc a v jednom případě Hokejového klubu Olomouc, není zpracováno zvláštní porovnání, ale porovnávají se již rovnou data celková pro případy řešené disciplinární komisí i evidované kluby navíc. V Olomouckém kraji v dané době došlo ve fotbalovém sportovním odvětví ke 42,7 % případů

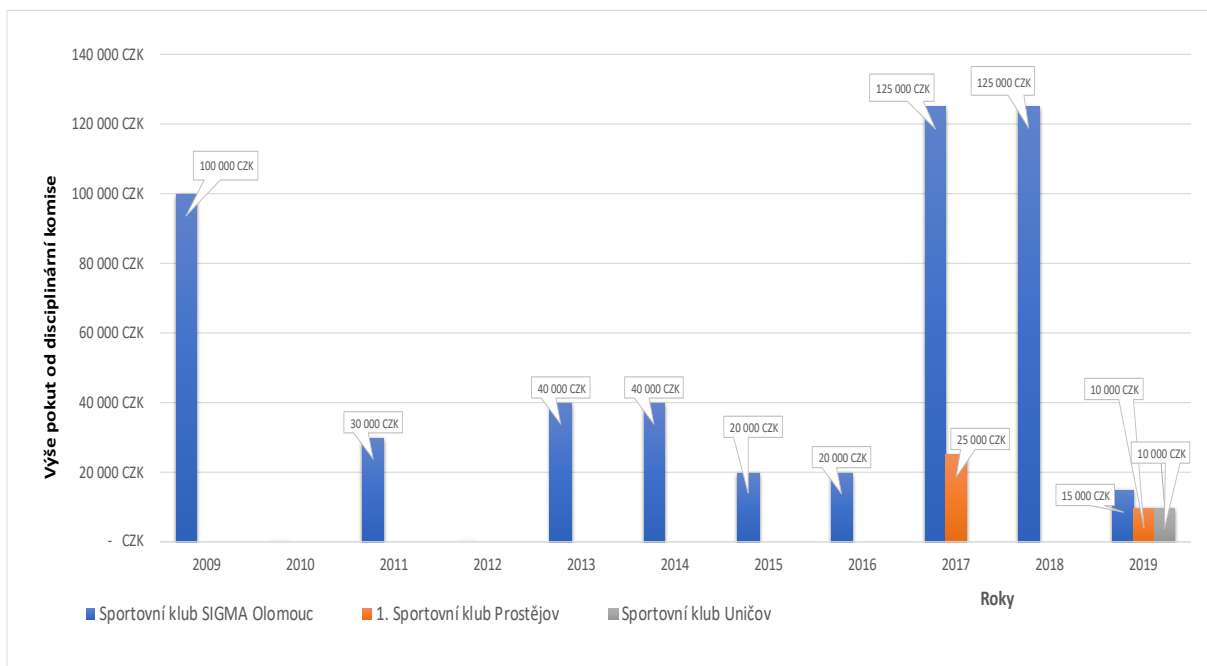
a v hokejovém sportovním odvětví k 57,3 %. Hokejové kluby měly větší počet celkových případů porušení bezpečnostních pravidel než kluby fotbalové. Kluby hrající nejvyšší soutěž, Sportovní klub SIGMA Olomouc (32) a Hokejový klub Olomouc (1) se potýkaly s těmito případy ve 40,2 %. Kluby, které hrály druhou nejvyšší soutěž, kterými byly Lední hokejový klub Jestřábi Olomouc (28), Hokejový klub Zubr Přerov (15) a 1. Sportovní klub Prostějov (2) se potýkaly s těmito případy v 53,7 %. Z těchto získaných poznatků lze dospět k závěru, že k více případům porušení bezpečnostních pravidel dochází u druhé nejvyšší celorepublikové soutěže. Je však zapotřebí vést v patrnosti, že v případě pouze fotbalového odvětví by výsledek zněl ve prospěch nejvyšší hrané celorepublikové soutěže. Tímto porovnáním byl splněn úkol č.4 a také došlo k naplnění úkolu č.9 v rámci porovnání počtu případů. Porovnání počtu případů v jednotlivých letech může vyznívat, jakože dochází k více případům. Dominik Králík však upozorňuje, že zvýšení počtu zaznamenaných případů znamená spíše fakt, že dochází k lepšímu objasňování případů.

5.4 TRESTY A VÝŠE ULOŽENÝCH POKUT DISCIPLINÁRNÍMI KOMISEMI

Pro splnění úkolu č.5, kterým se zjišťovalo, jaké tresty byly uděleny sportovním organizacím Olomouckého kraje v dané době za porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během utkání, bylo zapotřebí v rámci analýzy jednotlivých rozhodnutí disciplinárních komisí získat data o výši uložené pokuty v konkrétních případech. Následně došlo k součtu pokut v rámci každého roku a celkem za rozhodné časové období pro jednotlivé sportovní organizace. Z těchto výsledků byly získány údaje zvláště pro fotbalové a hokejové sportovní oblasti a uložené pokuty byly sečteny napříč úrovněmi hraných soutěží.

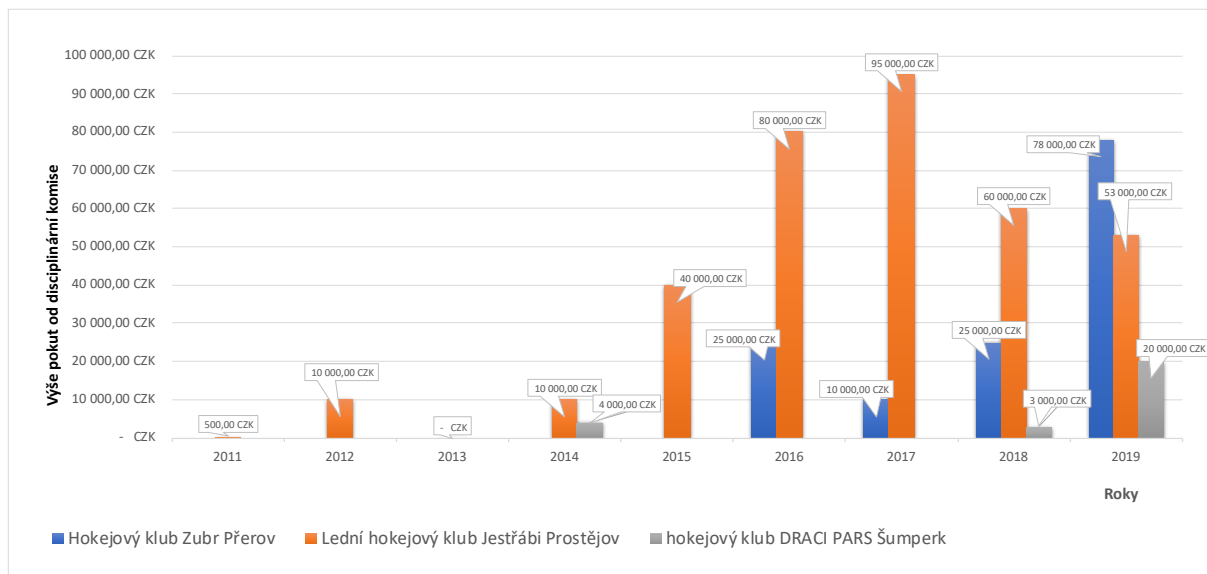
Při zkoumání forem trestů bylo zjištěno, že z celkových 67 rozhodnutí fotbalová i hokejová disciplinární komise uložily dohromady pokutu v 55 z nich. V 5 případech uložila hokejová disciplinární komise napomenutí, v 7 případech nebyl fotbalovou disciplinární komisí trest uložen. Tímto výčtem došlo k vyřešení první části úkolu č.5.

Z **fotbalových klubů** nejvíce za pokuty musel zaplatit Sportovní klub SIGMA Olomouc, kterému byla 11x uložena pokuta v celkové výši 515 000,- Kč. Druhý fotbalový klub s nejvyšším zaplaceným penále byl 1. Sportovní klub Prostějov, jehož obě rozhodnutí obsahovala pokutu. Celkově musel zaplatit klub 35 000,- Kč. Sportovní klub Uničov musel zaplatit pokutu ve výši 10 000,- Kč. Přehledněji jsou uvedena data podle jednotlivých let v obrázku 6.

Obrázek 6. Pokuty fotbalových klubů (zdroj: vlastní zpracování)

Z **hokejových klubů** musel za 24 rozhodnutí, která obsahovala výrok o pokutě nejvíce ze svého rozpočtu vydat Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov, a to 348 500,- Kč. Ve 4 případech disciplinární komise rozhodla o formě napomenutí namísto uložení pokuty. Hokejovému klubu Zubr Přerov byla udělena pokuta ve 14 případech s výslednou částkou 138 000,- Kč. V jednom případě disciplinární komise rozhodla o pouhém napomenutí. Hokejový klub DRACI PARS Šumperk byl pokutován ve všech 3 případech, a to celkovou pokutou 27 000,- Kč. Přehledněji jsou uvedeny celkové výše pokut hokejových klubů Olomouckého kraje podle jednotlivých let v obrázku 7.

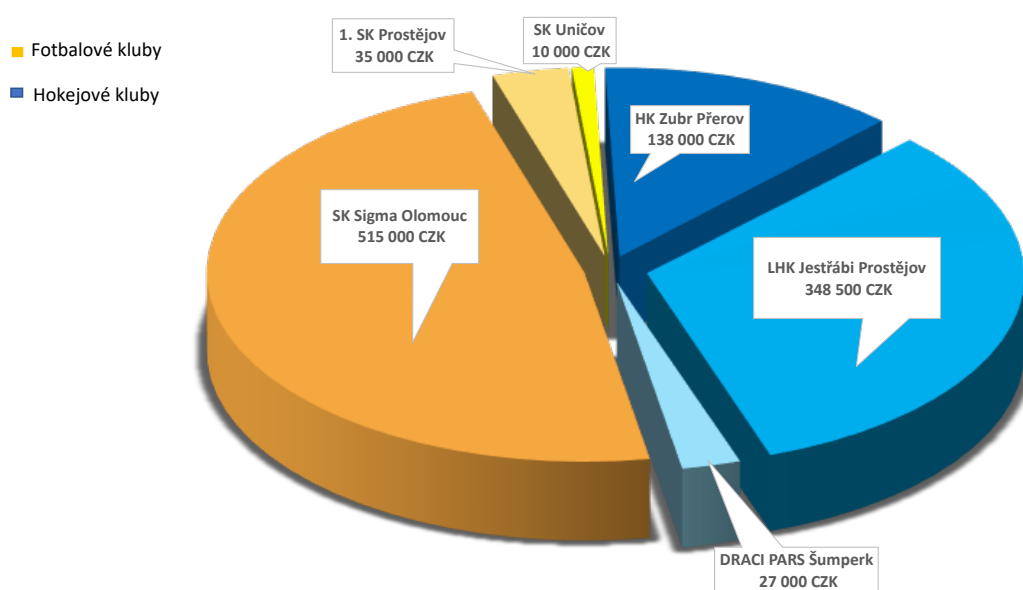
Obrázek 7. Pokuty hokejových klubů (zdroj: vlastní zpracování)

5.4.1 Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.4 a srovnání

Zjištěním výše pokut u jednotlivých klubů došlo k částečnému splnění úkolu č.5, pro úplnost bylo zapotřebí jednotlivé kluby navzájem porovnat. Při celkovém porovnávání bylo zjištěno, že Sportovní klub SIGMA Olomouc měl nejvyšší celkovou výši pokut (515 000,- Kč), druhý v pořadí Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov platil na pokutách 348 500,- Kč, což je o 166 500,- Kč méně než fotbalová SIGMA. Na základě součtu jednotlivých pokut fotbalových i hokejových klubů došlo ke zjištění celkové pokutované částky ve výši 1 073 500,- Kč.

Při porovnání pokut podle sportovní oblasti činila celková částka u fotbalových klubů 560 000,- Kč, což znamená 52,2 %. Při sečtení pokut u hokejových klubů, činila tato 513 500,- Kč, což činí 47,8 %. Je tedy větší celková částka za pokuty u fotbalových klubů oproti klubům hokejovým, byť jsou výsledné částky i procentuální vyčíslení relativně vyrovnané.

Naproti tomu stojí za zmínku zajímavý fakt, že fotbalový Sportovní klub SIGMA Olomouc zaplatil sám na pokutách během zkoumaného období větší množství peněz než všechny hokejové kluby Olomouckého kraje dohromady. Pro lepší přehlednost je poměr pokut fotbalových i hokejových klubů znázorněn v obrázku 8.

Obrázek 8. Poměr pokut fotbalových a hokejových klubů (zdroj: vlastní zpracování)

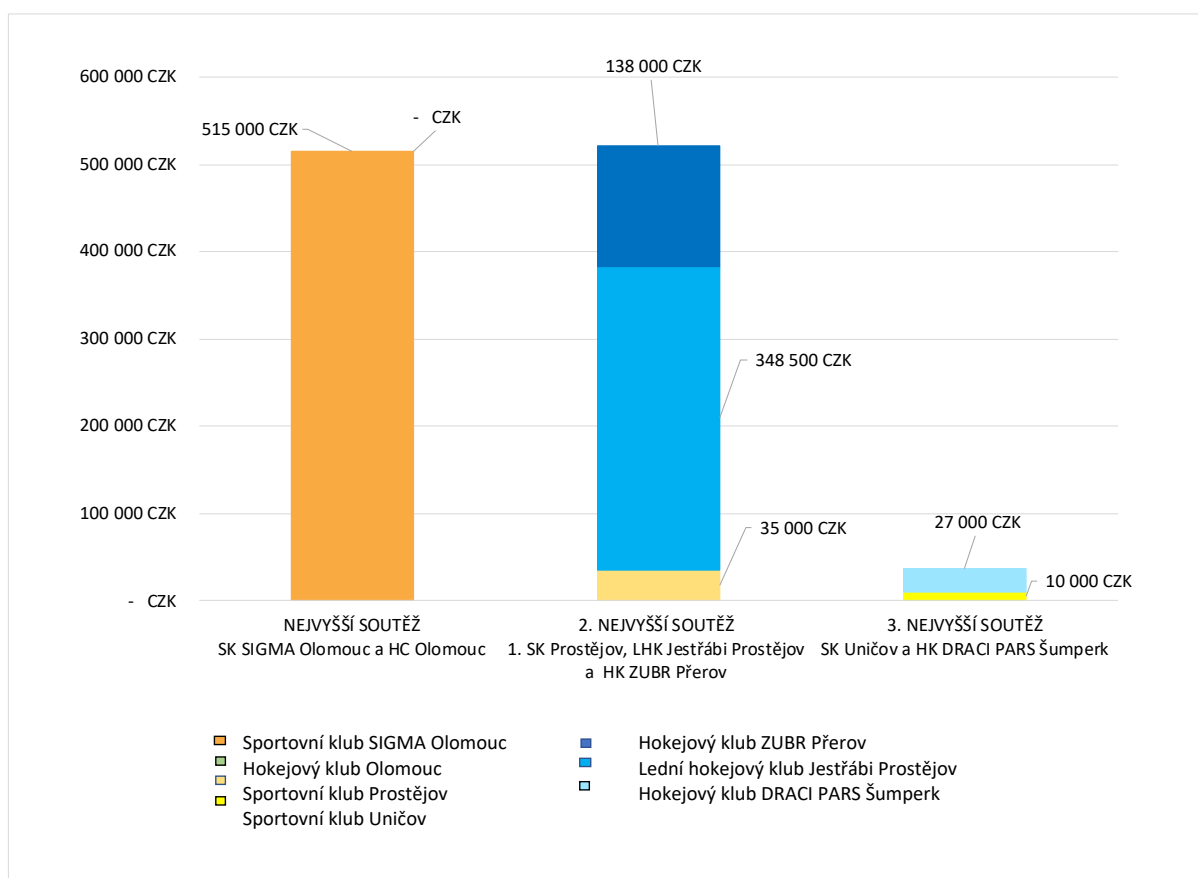
Při porovnání výše pokut podle úrovně hrané soutěže jsou výsledky následující. Nejvyšší soutěž hrály Sportovní klub SIGMA Olomouc a Hokejový klub Olomouc. Hokejový klub Olomouc neplatil žádnou pokutu stanovenou disciplinární komisí. Druhou nejvyšší fotbalovou soutěž hrál 1. Sportovní klub Prostějov a druhou nejvyšší hokejovou soutěž hrály Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov a Hokejový klub Zubr Přerov. Třetí nejvyšší fotbalovou

soutěž hrál Sportovní klub Uničov a třetí nejvyšší hokejovou soutěž hrál hokejový klub DRACI PARS Šumperk.

V nejvyšší soutěži byl Sportovní klub Sigma Olomouc penalizován pokutami v celkové výši 515 000,- Kč. V nejvyšší hokejové soutěži Hokejový klub Olomouc neplatil žádnou pokutu. Proto aritmetickým průměrem lze dojít k částce 257 500,- Kč jakožto k průměrné celkové pokutě na jeden klub Olomouckého kraje v nejvyšší celorepublikové soutěži.

Druhou nejvyšší soutěž hrály tři již zmíněné kluby, jejichž výsledná částka za pokuty činila 521 500,- Kč. Aritmetickým průměrem se získala po zaokrouhlení částka 173 833,- Kč jakožto průměrná celková pokuta na jeden klub Olomouckého kraje ve druhé nejvyšší soutěži.

Třetí nejvyšší soutěž hrály dva zmíněné kluby, jejichž výsledná částka za pokuty činila 37 000,- Kč. Aritmetickým průměrem lze dojít k částce 18 500,- Kč jakožto k průměrné celkové pokutě na jeden klub Olomouckého kraje ve třetí nejvyšší celorepublikové soutěži. Pro přehlednost jsou jednotlivé výše pokut sečteny odděleně v rámci tří různých celorepublikových soutěží (nejvyšší, druhé nejvyšší a třetí nejvyšší) bez ohledu na sportovní oblast a zobrazeny v následujícím obrázku 9.

Obrázek 9. Pokuty v rámci I., II. a III. nejvyšší soutěže

(zdroj: vlastní zpracování)

Tímto porovnáním byla splněna i druhá část úkolu č.5, směřovaná na porovnání průměrné výše pokut u klubů. Zároveň také došlo k naplnění úkolu č.9 pro výši pokut.

Při diskusi nad srovnáním celkové výše pokut u sportovních oblastí velmi záleží, zda je brán zřetel na počet sportovních organizací, a tudíž se výsledná výše škody aritmeticky průměruje jejich počtem nebo nikoliv. Pokuty klubů hrajících v nejvyšších celorepublikových soutěžích byly v celkovém součtu nižší, byť o pouhých 6 500,- Kč, v porovnání s pokutami, které musely zaplatit kluby, které hrály v druhé nejvyšší soutěži. Zde se však dá polemizovat nad výsledkem při vědomí, že Hokejový klub Olomouc, který hrál nejvyšší celorepublikovou soutěž, nebyl za celou dobu disciplinární komisí ani jedenkrát pokutován a veškeré pokuty v nejvyšší celorepublikové soutěži se započítávaly pouze u jediného klubu. Pokud by výzkum a úkol směřoval pouze na hokejovou sportovní oblast, byl by závěr zcela jasný. Nejvyšší pokuty by obdržely jak v celkové výši, tak i v té průměrné, kluby hrající ve druhé nejvyšší celorepublikové soutěži. Naopak, pokud by se výzkum úžeji zaměřil pouze na fotbalovou sportovní oblast, zcela jednoznačně by dominovala, jak v celkové výši pokut, tak v té průměrné, nejvyšší celorepubliková soutěž. Naproti tomu aritmetický průměr zaměřený na počet klubů, které se na výši škody podílely změnil výsledek tak, že v průměru docházelo k větším škodám u klubů hrajících nejvyšší soutěž.

5.5 RIZIKOVOST SOUPEŘŮ PODLE POČTU PŘÍPADŮ PORUŠENÍ PRAVIDEL

Pro splnění úkolu č.6, kterým se zjišťovalo, se kterými soupeři sportovních organizací Olomouckého kraje došlo v dané době k porušení pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti, se vycházelo opět z dat nashromážděných z rozhodnutí disciplinárních komisí, která obsahují i údaje o soupeřícím týmu v utkání, během kterého docházelo k ohrožení bezpečnosti.

V případech, kde nebylo zahájeno disciplinární řízení, přesto však během utkání došlo k nebezpečnému jednání, které mnohdy vyústilo i ve škody na majetku domácí sportovní organizace, bylo opět zapotřebí získat potřebné údaje od vedení daného sportovního klubu, čehož se dosáhlo jednotlivými rozhovory s bezpečnostními manažery.

Fotbal

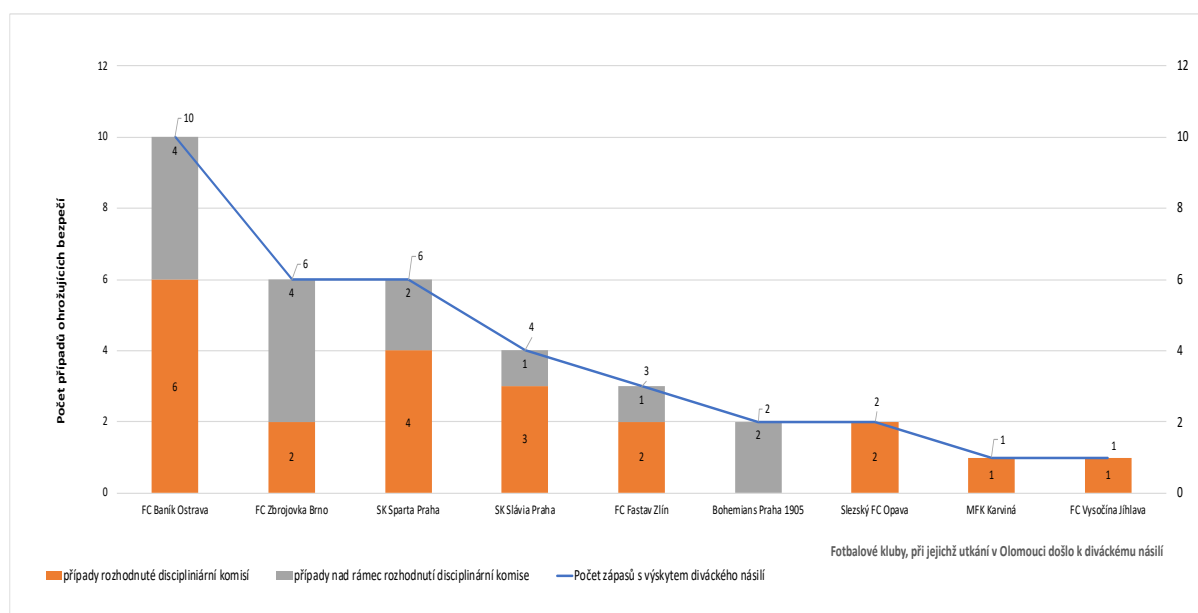
V průběhu výzkumu došlo nejprve ke zjištění ve fotbalové oblasti a následně i v té hokejové. U fotbalových klubů se v předchozích kapitolách konstatovalo, že došlo k případům ohrožujícím bezpečnost v průběhu utkání vícekrát pouze v případě Sportovního klubu SIGMA Olomouc a u 1. Sportovního klubu Prostějov. Sportovní klub Uničov se v roce 2019 utkal s Fotbalovým klubem Fastav Zlín, což byl jeho jediný případ ohrožující bezpečnost.

Fotbalového klubu 1. Sportovní klub Prostějov se případy ohrožující bezpečnost při utkáních týkaly v roce 2019, kdy soupeřil s Fotbalovým klubem Vysočina Jihlava a v roce 2017, kdy soupeřil s Fotbalovým klubem Baník Ostrava.

Sportovní klub Sigma Olomouc se střetl ve zkoumaném období v utkáních, při nichž došlo k případům ohrožujícím bezpečnost s následujícími kluby. V roce 2019 šlo o Sportovní klub Slavia Praha, Městský fotbalový klub Karviná, Slezský fotbalový klub Opava a Fotbalový klub Fastav Zlín (evidovány rozhodnutími disciplinární komise). Dále klub zaznamenal případy porušení bezpečnostních pravidel v tomtéž roce ještě se Sportovním klubem Slavia Praha a Fotbalovým klubem Baník Ostrava. V roce 2018 se střetl s kluby Sportovní klub Sparta Praha, Sportovní klub Slavia Praha a Fotbalový klub Baník Ostrava (evidovány rozhodnutími disciplinární komise). Dále klub zaznamenal případy porušení bezpečnostních pravidel v témže roce s Bohemians Praha 1905. V roce 2017 šlo o kluby Sportovní klub Sparta Praha, Sportovní klub Slavia Praha, Slezský fotbalový klub Opava a Fotbalový klub Baník Ostrava (evidovány rozhodnutími disciplinární komise). Dále klub zaznamenal případy porušení bezpečnostních pravidel s Fotbalovým klubem Fastav Zlín a Fotbalovým klubem Baník Ostrava. V roce 2016 se střetl s klubem Fotbalový klub Baník Ostrava (evidován rozhodnutím disciplinární komise). V roce 2015 šlo o Fotbalový klub Zbrojovka Brno (evidován rozhodnutím disciplinární komise). V roce 2014 se klub střetl s kluby Fotbalový klub Zbrojovka Brno a Sportovní klub Sparta Praha (evidovány rozhodnutími disciplinární komise). V roce 2013 šlo o Fotbalový klub Baník Ostrava (evidován rozhodnutím disciplinární komise). V témže roce byli soupeři Sportovní klub Sparta Praha a Fotbalový klub Zbrojovka Brno. V roce 2012 šlo o Fotbalový klub Zbrojovka Brno, v roce 2011 o Fotbalový klub Baník Ostrava (evidován rozhodnutím disciplinární komise). Dále byl v tomto roce soupeřem Fotbalový klub Baník Ostrava. V roce 2010 šlo o Fotbalový klub Zbrojovka Brno a Bohemians Praha 1905 a v roce 2009 o Sportovní klub Sparta Praha (evidován rozhodnutím disciplinární komise). Dále byli v tomto roce soupeři Fotbalový klub Baník Ostrava, Sportovní klub Sparta Praha a Fotbalový klub Zbrojovka Brno.

Po sečtení všech těchto utkání, během nichž došlo k porušení bezpečnostních pravidel, se dojde k výsledkům, že nejčastěji byla porušována bezpečnostní pravidla při fotbalových utkáních při soupeření s Fotbalovým klubem Baník Ostrava, a to v 10 případech. Na druhém místě v pořadí fotbalových klubů skončily Fotbalový klub Zbrojovka Brno a Sportovní klub Sparta Praha, oba s 6 případy. Sportovní klub Slavia Praha skončil s počtem 4 případů až za nimi, následovaný Fotbalovým klubem Fastav Zlín s počtem 3 případů. Po dvou případech měl Slezský fotbalový klub Opava a Bohemians Praha 1905. S jedním případem skončily

Fotbalový klub Vysočina Jihlava a Městský fotbalový klub Karviná. Celkově pro lepší přehlednost jsou výsledná fotbalová data uvedena v následujícím obrázku 10.

Obrázek 10. Počet případů ohrožení bezpečnosti u hostujících fotbalových týmů na Andrově stadionu (zdroj: vlastní zpracování)

Hokej

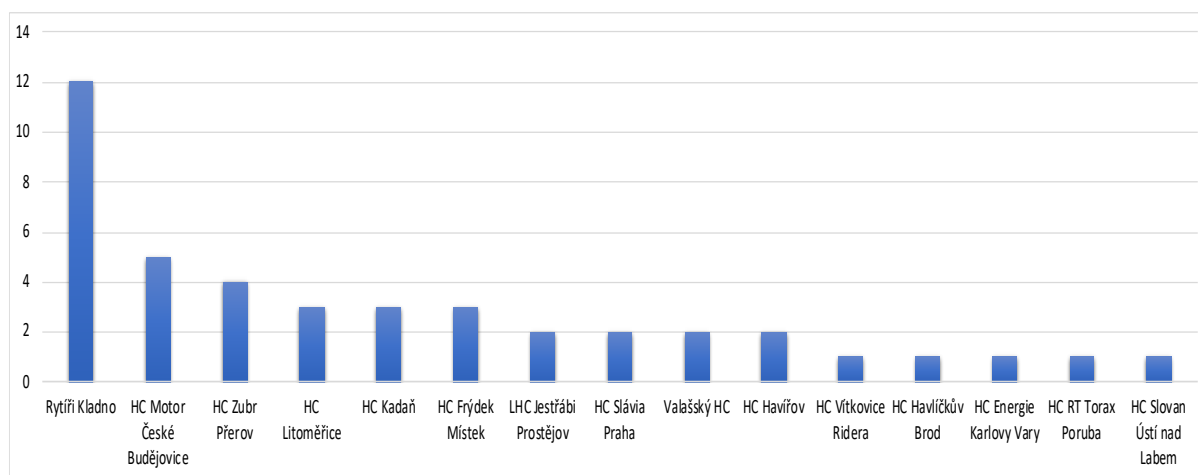
Hokejový klub Zubr Přerov se střetl ve zkoumaném období v utkáních, při nichž došlo k případům ohrožujícím bezpečnost s následujícími soupeři: V roce 2019 Rytíři Kladno (4x), Hokejový klub Stadion Litoměřice (2x) a Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov. V roce 2018 došlo ke střetům u klubu Rytíři Kladno a Hokejového klubu Slavia Praha a v roce 2017 u Hokejového klubu Energie Karlovy Vary, Hokejového klubu Motor České Budějovice a u Rytířů Kladno. V roce 2016 se jednalo o Rytíře Kladno, Lední Hokejový klub Jestřábi Prostějov a Hokejový klub České Budějovice.

Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov se střetnul ve zkoumaném období v utkáních, při nichž došlo k případům ohrožujícím bezpečnost s následujícími soupeři, v roce 2019 s Hokejovým klubem Motor České Budějovice, Sportovním klubem Kadaň, Hokejovým klubem Vítkovice RIDERA, Valašským hokejovým klubem (2x) a Hokejovým klubem Frýdek Místek. V roce 2018 se jednalo o Rytíře Kladno (5x) a Hokejový klub AC Havířov, v roce 2017 o Hokejový klub Stadion Litoměřice, Hokejový klub Motor České Budějovice, Hokejový klub Frýdek Místek, Hokejový klub Zubr Přerov a Hokejový klub Slavia Praha, v roce 2016 o Hokejový klub Zubr Přerov (2x) a Sportovní klub Kadaň (2x), v roce 2015 o Hokejový klub

AC Havířov, v roce 2014 o Hokejový klub Motor České Budějovice, v roce 2012 o Hokejový klub Zubr Přerov a v roce 2011 o Hokejový klub Frýdek Místek.

Hokejový klub DRACI PARS Šumperk se střetnul ve zkoumaném období v utkáních, při nichž došlo k případům ohrožujícím bezpečnost s následujícími soupeři, v roce 2019 s Bruslařským klubem Havlíčkův Brod, v roce 2018 s Hokejovým klubem RT Torax Poruba a v roce 2014 s Hokejovým klubem Slovan Ústí nad Labem. Celkově pro lepší přehlednost jsou výsledná hokejová data uvedena v následujícím obrázku 11.

Obrázek 11. Počet případů ohrožení bezpečnosti u jednotlivých hostujících hokejových týmů.

(zdroj: vlastní zpracování)

5.5.1 Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.5 a srovnání

Z výše uvedených poznatků došlo ke zjištění, že vychází-li se z množství případů porušení bezpečnostních pravidel, jak těch, která vyplývají z rozhodnutí disciplinární komise, tak těch, která plynou z evidence jednotlivých klubů nad rámec disciplinárních rozhodnutí, patří na špici hokejový klub Rytíři Kladno, se kterým je spojeno nejvíce případů (12), čímž se zařadil v tomto výzkumu mezi nejrizikovější sportovní kluby v rámci hokejových utkání na území Olomouckého kraje. Na druhém místě skončil s 10 případy Fotbalový klub Baník Ostrava a na třetím a čtvrtém místě rizikových sportovních klubů se zařadily opět kluby fotbalové, Fotbalový klub Zbrojovka Brno a Sportovní klub Sparta Praha, oba shodně s 6 případy. S 5 případy se na pátém místě umístil Hokejový klub Motor České Budějovice. O šesté a sedmé místo se s počtem 4 případů dělí jednak Sportovní klub Slavia Praha a Hokejový klub Zubr Přerov, který se zároveň utkával s dalšími hokejovými kluby Olomouckého kraje, díky čemuž se dostal mezi rizikové kluby. O osmé až jedenácté místo se dělily se shodným počtem 3 případů Fotbalový klub Fastav Zlín, Hokejový klub Litoměřice, Sportovní klub

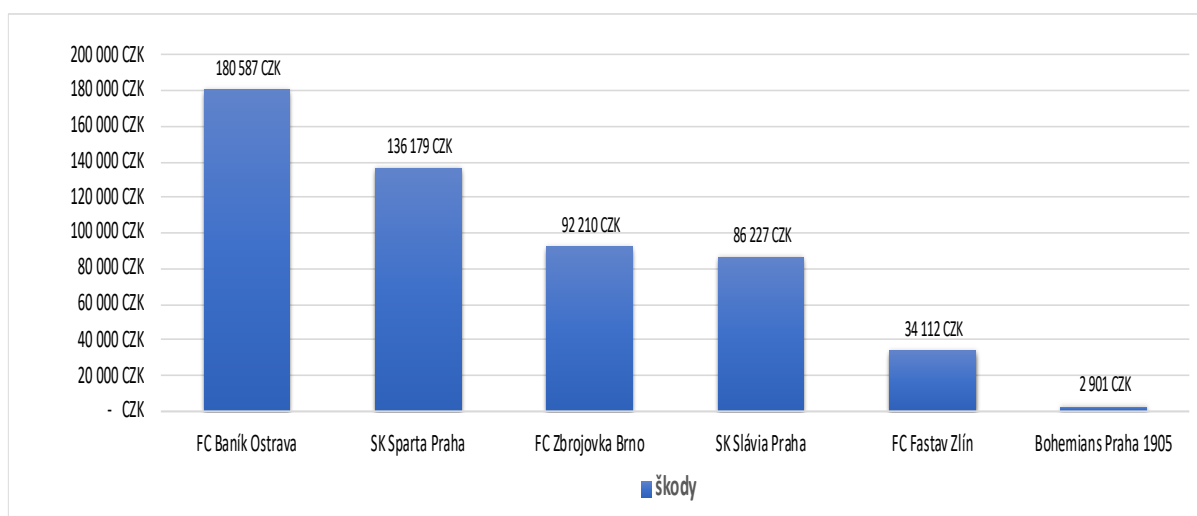
Kadaň a Hokejový klub Frýdek Místek. Zbýlých 13 klubů bylo spojeno se dvěma nebo jedním případem. Těmito výčty fotbalových i hokejových soupeřících týmů byl splněn úkol č.6.

5.6 RIZIKOVOST SOUPEŘŮ PODLE VZNIKLÝCH ŠKOD A POKUT

5.6.1 Vzniklé škody

Pro splnění úkolu č.7, kterým se zjišťovalo, u kterých sportovních organizací Olomouckého kraje docházelo v dané době ke škodám v souvislosti s porušováním pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během utkání, se vycházelo ze shromážděných informací, které byly získány v rámci rozhovorů s bezpečnostními manažery klubů. Z rozhodnutí disciplinárních komisí vyplynulo, že nedošlo k žádné další škodě než té, kterou uváděl Sportovní klub SIGMA Olomouc.

V rámci vzniklých škod se zjistilo, že se týkaly pouze oblasti fotbalu, a to pouze Sportovního klubu SIGMA Olomouc. Největší celková škoda byla způsobena fanoušky během utkání s Fotbalovým klubem Baník Ostrava ve výši 180 586,50 Kč. Druhou nejvyšší celkovou škodu způsobili fanoušci během utkání se Sportovním klubem Sparta Praha ve výši 136 179,- Kč. S 92 210,- Kč následoval Fotbalový klub Zbrojovka Brno a s 86 226,50 Kč Sportovní klub Slavia Praha. Škoda ještě vznikla v průběhu utkání s Fotbalovým klubem Fastav Zlín ve výši 34 112,- Kč a s Bohemians Praha 1905 ve výši 2 901,- Kč. Součtem došlo ke zjištění výsledné škody pro Sportovní klub SIGMA Olomouc v letech 2009 až 2019 v celkové výši 532 215,- Kč. Výčtem výše škod, které vznikly Sportovnímu klubu SIGMA Olomouc v souvislosti s rizikovými soupeři byl splněn úkol č.7, nebylo však možné provést srovnání. Pro přehlednost je výše škod u jednotlivých rizikových klubů znázorněna v následujícím obrázku 12.

Obrázek 12. Výše škod během utkání s konkrétními kluby

(zdroj: vlastní zpracování)

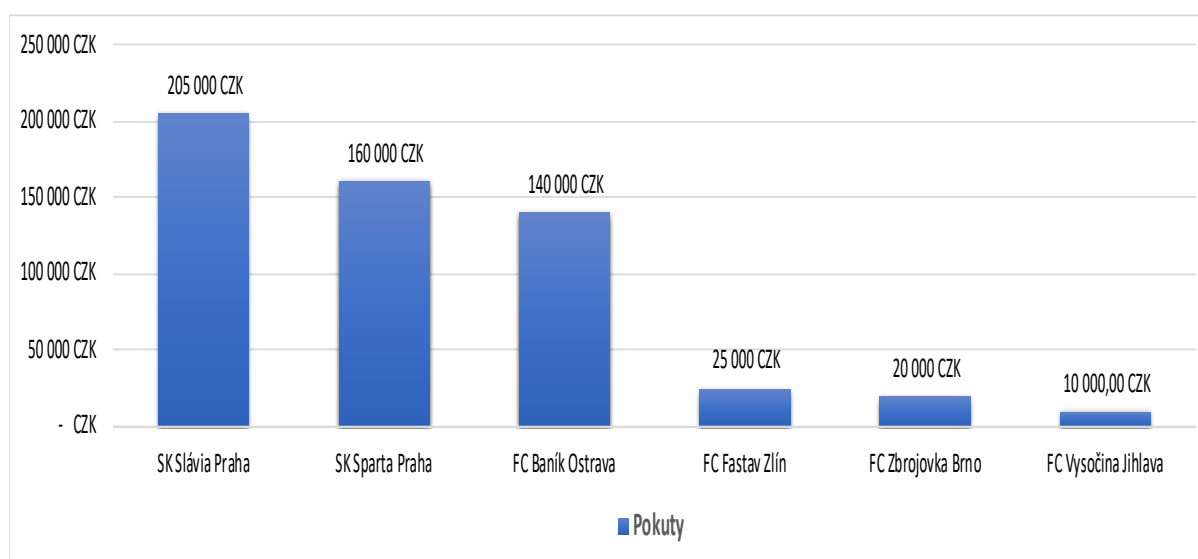
5.6.2 Stanovené pokuty

Pro splnění úkolu č.8, kterým se má porovnat počet případů, výše pokut a škod vzniklých sportovním organizacím Olomouckého kraje v souvislosti s utkáními jednotlivých soupeřů v dané době, zbývá přiřadit výši jednotlivých pokut k soupeřícím rizikovým klubům podle toho, se kterým klubem se hrálo utkání, když ke škodě došlo. Pro přiřazení se vycházelo z informací v rozhodnutích disciplinárních komisí.

Fotbal

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, došlo u nižších fotbalových celorepublikových soutěží ve 3 případech k uložení pokuty v celkové výši 45 000,- Kč. Pokuta 10 000,- Kč byla uložena Fotbalovému klubu Vysočina Jihlava a 25 000,- Kč Fotbalovému klubu Baník Ostrava, a to v utkáních proti 1. Sportovnímu klubu Prostějov. Pokuta 10 000,- Kč byla uložena také Fotbalovému klubu Fastav Zlín v utkání proti Sportovnímu klubu Uničov.

Výše pokut u Sportovního klubu SIGMA Olomouc činila 515 000,- Kč, což bylo taktéž zjištěno v předchozí kapitole. Nejvíce byl klub pokutován v souvislosti s utkáními se Sportovním klubem Slavia Praha, a to ve výši 205 000,- Kč. Druhá celková nejvyšší pokuta byla udělena v souvislosti se Sportovním klubem Sparta Praha ve výši 160 000,- Kč. Pokuta 115 000,- Kč je spojena s Fotbalovým klubem Baník Ostrava, 20 000,- Kč s Fotbalovým klubem Zbrojovka Brno a 15 000,- Kč s Fotbalovým klubem Fastav Zlín. Po sečtení pokut nejvyšší soutěže s pokutami z těch nižších, došlo k navýšení pokuty u Fotbalového klubu Baník Ostrava na celkových 140 000,- Kč, u Fotbalového klubu Fastav Zlín na celkových 25 000,- Kč. Pro přehlednost je výše pokut u klubů znázorněna v následujícím obrázku 13.

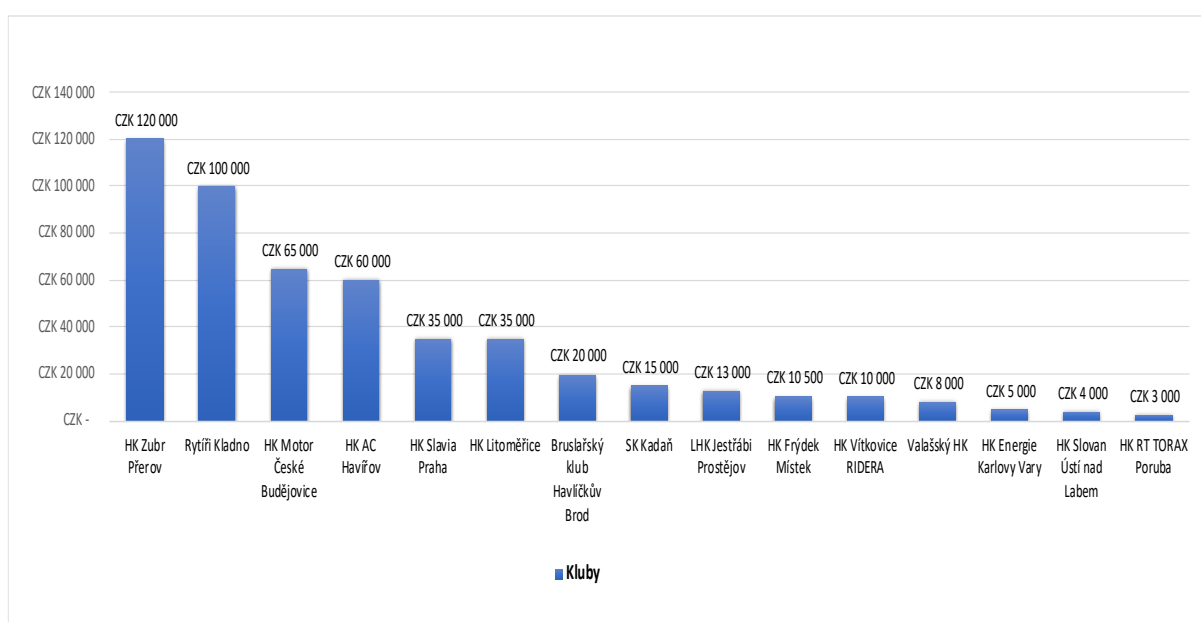
Obrázek 13. Výše pokut během utkání s konkrétními kluby (zdroj: vlastní zpracování)

Hokej

U hokejových klubů se v předchozí podkapitole 5.3 Počet případů porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti zjistilo, že vícekrát k případům ohrožujícím bezpečnost v průběhu utkání došlo pouze u Hokejového klubu Zubr Přerov, Ledního hokejového klubu Jestřábi Prostějov a hokejového klubu DRACI PARS Šumperk. Přitom tyto kluby nevidovaly žádný další případ nad rámec rozhodnutí disciplinární komise.

Stejně jako ve fotbalu došlo i v hokejové oblasti k rozdělení pokut vyplývajících z jednotlivých rozhodnutí disciplinární komise podle soupeře, se kterým se hrálo utkání. Z předchozí podkapitoly 5.4 Výše pokut uložených disciplinárními komisemi bylo zjištěno, že celková výše pokut pro hokejové kluby Olomouckého kraje dosahovala 513 500,- Kč.

V jednom případě byla udělena pokuta ve výši 10 000,- Kč kvůli jednání domácího funkcionáře. Tato pokuta tudíž není spojena s žádným soupeřícím klubem. Zbylé pokuty jsou spojeny s následujícími kluby: Rytíři Kladno (100 000,- Kč), Hokejový klub Zubr Přerov (120 000,- Kč), Hokejový klub Motor České Budějovice (65 000,- Kč), Hokejový klub AC Havířov (60 000,- Kč), Hokejový klub Litoměřice (35 000,- Kč), Hokejový klub Slavia Praha (35 000,- Kč), Bruslařský klub Havlíčkův Brod (20 000,- Kč), Sportovní klub Kadaň (15 000,- Kč), Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov (13 000,- Kč), Hokejový klub Frýdek Místek (10 500,- Kč), Hokejový klub Vítkovice RIDERA (10 000,- Kč), Valašský hokejový klub (8 000,- Kč), Hokejový klub Energie Karlovy Vary (5 000,- Kč), Hokejový klub Slovan Ústí nad Labem (4 000,- Kč) a Hokejový klub RT TORAX Poruba (3 000,- Kč). Výše pokut zaplacených hokejovými kluby za utkání s konkrétními soupeři je znázorněna v následujícím obrázku 14.

Obrázek 14. Výše pokut během utkání s konkrétními kluby

(zdroj: vlastní zpracování)

5.6.3 Diskuse k výsledkům podkapitoly 5.6 a srovnání

Prvenství v rámci výše pokut drží fotbalový Sportovní klub Slavia Praha, při jehož utkáních v Olomouckém kraji docházelo k porušování bezpečnostních pravidel, za což následně Sportovní klub SIGMA Olomouc musel zaplatit 205 000,- Kč. Na druhém i třetím místě se umístily fotbalové kluby Sportovní klub Sparta Praha s výší pokut 160 000,- Kč a Fotbalový klub Baník Ostrava s výší 140 000,- Kč. Až na čtvrtém místě se začaly umisťovat hokejové kluby. S výší pokut 120 000,- Kč Hokejový klub Zubr Přerov a s výší pokut rovných 100 000,- Kč hokejový klub Rytíři Kladno. Škody v souvislosti se zbylými fotbalovými i hokejovými kluby jsou již pod hranicí 100 000,- Kč.

Srovnáním případů v předchozí podkapitole 5.5 Rizikovost soupeřů podle počtu porušených pravidel, srovnáním výše škod v předchozí podkapitole 5.6.1 Vzniklé škody a srovnáním výše pokut v této kapitole došlo ke splnění úkolu č.8. Při těchto třech typech srovnání je zajímavá skutečnost, že nejvíce případů porušení bezpečnostních pravidel zaznamenal hokejový klub, a to ve druhé nejvyšší hokejové soutěži a až druhým a dalším v pořadí byly fotbalové kluby, které hrály nejvyšší fotbalovou soutěž. Zatímco škoda nevznikla u rizikový hokejových klubů žádná, dominovaly naopak v této záležitosti kluby fotbalové, které hrály nejvyšší ligu. U výše pokut opět nejvíce dominovaly kluby fotbalové, které hrály nejvyšší soutěž.

5.7 KRIMINALITA VE SPORTU PODLE POLICIE ČR

Pro splnění úkolu č.10 bylo zapotřebí analyzovat data nashromážděná ze statistických přehledů kriminality pro roky 2009 až 2019 a ze zpráv o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky za Olomoucký kraj. Všechny tyto materiály jsou veřejně dostupné na oficiálních internetových stránkách Policie České republiky.

S výjimkou roku 2016 řešila Policie České republiky v letech 2009 až 2019 v Olomouckém kraji každý rok alespoň jeden kriminální případ, a to jako trestný čin výtržnictví v souvislosti se sportovními a veřejnými akcemi podle §358 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

V roce 2009 bylo řešeno 6 takových případů (stíháno 7 lidí, u kterých se ve 2 případech prokázala přítomnost alkoholu v krvi, v jednom případě šlo o recidivistu a ve 2 případech byl pachatel mladší 18 let). V roce 2010 byl řešen 1 případ (stíhán 1 dospělý člověk bez známky alkoholu). V roce 2011 bylo řešeno 6 případů (stíháni 2 dospělí lidé, u kterých se v 1 případě prokázala přítomnost alkoholu v krvi). V roce 2012 byl řešen 1 případ (stíháni 2 dospělí lidé,

u kterých se v 1 případě prokázala přítomnost alkoholu v krvi). V roce 2013 byly řešeny 2 případy (nestíhán nikdo). V roce 2014 bylo řešeno 6 případů (stíháno 6 dospělých lidí, u kterých se ve 2 případech prokázala přítomnost alkoholu v krvi, ve 2 případech šlo o recidivistu). V roce 2015 byl řešen 1 případ (nestíhán nikdo). V roce 2016 nebyl řešen žádný případ. V roce 2017 byly řešeny 2 případy (nestíhán nikdo). V roce 2018 byly řešeny 3 případy (stíhán 1 dospělý člověk, u kterého se prokázala přítomnost alkoholu v krvi). V roce 2019 byly řešeny 4 případy (stíháni 3 dospělí lidé, u kterých se ve 2 případech prokázala přítomnost alkoholu v krvi a v 1 případě šlo o recidivistu).

V letech 2009, 2011 a 2014 Policie České republiky evidovala více případů, než které evidovaly sportovní kluby. V roce 2011 policisté zajišťovali pořádek na 28 fotbalových utkáních, ze kterých Policie České republiky vyhodnotila 10 jako vysoce rizikových. Patřila mezi ně utkání s Fotbalovým klubem Baník Ostrava, Sportovním klubem Sparta Praha, Sportovním klubem Slavia Praha, Fotbalovým klubem Hradec Králové a Fotbalovým klubem Viktoria Plzeň. V téže roce zajišťovali policisté také 19 hokejových utkání, z nichž vyhodnotili 12 jako rizikových. Pro srovnání v roce 2016 Policie České republiky vyhodnotila 38 fotbalových utkání a 43 hokejových utkání jako rizikových. V roce 2017 Policie České republiky vyhodnotila jako rizikových pouze 18 fotbalových a 55 hokejových utkání. Zmíněné jsou pouze řešené případy trestného činu výtržnictví, ale policisté řešili i další případy kriminality, například jednání s rasovým podtextem nebo extremistické trestné činy. Tato konkrétní data nejsou ke všem rokům veřejně k dispozici, proto závěry v této kapitole odráží jasná čísla spojená s výtržnostmi v průběhu sportovních událostí. Výše zmíněnými zjištěními došlo ke splnění úkolu č.10.

5.8 FORMY PORUŠOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍCH PRAVIDEL

Pro splnění úkolu č.11 bylo zapotřebí analyzovat rozhodnutí dozorčích orgánů a komunikovat se sportovními kluby ohledně utkání, která nebyla rozhodována disciplinárními komisemi. Z rozhodnutí disciplinární komise bylo zapotřebí vyčlenit ta, jejichž obsahem bylo jednání hráčů vyhodnocené jako nedovolený zákrok nebo nesportovní chování. Byť tímto jednáním v mnoha případech došlo k porušení pravidel, kterým bylo ohroženo zdraví druhých hráčů, nevztahovalo se takovéto jednání na podstatu tohoto výzkumu, který kladl důraz na jednání spojené s diváckým násilím.

Fotbal

Během fotbalových utkání docházelo k následným formám porušování bezpečnostních pravidel. Sportovní klub SIGMA Olomouc se často potýkal s poškozováním majetku, zejména toalet, ochranných sítí a plastových sedaček. K poškozování majetku (vandalismu) došlo celkově 17x. K vnášení, použití a vyhazování pyrotechniky na hrací plochu došlo v Olomouci 13x a jednou také v Prostějově i Uničově. Rasistické a antisemitské projevy byly v Olomouci zaznamenány 7x. Ke vyhazování předmětů (kelímky, bagety) na hrací plochu a případně na rozhodčí došlo v Olomouci v 5 případech, k napadení člena pořadatelské služby nebo fanoušků došlo taktéž 5x. K potyčkám fanoušků a vulgárním projevům došlo 2x, k vulgárním projevům se v jednom případě připojil také prostějovský fotbalový klub. K vniknutí fanoušků na herní plochu došlo 2x, 1x byla spálena během utkání vlajka mužstva. Policie České republiky musela na Olomouckém fotbalovém stadionu zasahovat 2x.

Hokej

U hokejových klubů nebylo zaznamenáno žádné poškozování majetku, ale nejvíce docházelo k vyhazování předmětů na ledovou plochu a na střídačku hostů celkem ve 24 případech. Pyrotechnika se na utkáních objevila celkem 14x, vulgární projevy směřované většinou na rozhodčí 5x, stejně tak v 5 případech došlo k potyčkám mezi fanoušky, 3x byla napadena pořadatelská služba, pořadatelé nebo rozhodčí, 2x došlo k rasistickým projevům a jednou bylo vyhrožováno rozhodčím. Policie České republiky musela zasahovat ve 4 případech.

Výše zmíněným výčtem jednotlivých forem porušování bezpečnostních pravidel včetně jejich počtu došlo ke splnění úkolu č.11. Je zde dobré upozornit, že nejpočetnější formou bylo používání pyrotechniky, ke kterému došlo společně s vyhazováním předmětů na hrací plochu v celkem 29 případech. Což koresponduje s pohledem fanoušků na pyrotechniku vyplývajícím z výzkumů, které byly zmíněny v podkapitole 2.4 Sociologické pojetí bezpečnosti ve sportu a z rozhovorů, které byly vedeny jak s bezpečnostními manažery klubů, tak se zástupci fanoušků. Specifikem fotbalu byla míra poškozování majetku klubu (vandalismu), ke kterému došlo v 17 případech oproti 15 případů s pyrotechnikou.

6 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo popsat současnou sportovní situaci v Olomouckém kraji s primárním zaměřením na bezpečnost a míru kriminality. Postupovalo se zpracováním dostupné literatury a dostupných údajů o sportovních organizacích. Následně byl vytvořen přehled sportovního prostředí v Olomouckém kraji. U v přehledu obsažených sportovních organizací se zjišťovalo, zda docházelo ve stanovené období k porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti během utkání. U zjištěných případů došlo k následnému porovnání. Dále se zjišťovalo, jaké tresty byly sportovním organizacím uděleny a došlo k porovnání výše pokut u dotčených sportovních organizací. Zjišťovaly se také soupeřící kluby, při jejichž utkáních docházelo k porušování pravidel a došlo k porovnání případů, počtu pokut a škod u těchto soupeřů. Zjišťovaly se škody, které vznikly sportovním organizacím v souvislosti s porušováním bezpečnostních pravidel. Vedle porovnávání jednotlivých klubů došlo k porovnání výsledků podle druhu sportu a podle úrovně hrané soutěže. Zjišťoval se počet kriminálních činů řešených Policií České republiky a formy jednání porušující bezpečnostní pravidla, která byla během utkání použita.

Během výzkumu se dospělo k **podání přehledu sportovních organizací** Olomouckého kraje. Přehled uvádí cca 80 významných sportovních organizací, které se účastní vrcholných celorepublikových soutěží. Z těchto hraje více jak 60 organizací nejvyšší celorepublikovou soutěž a některé z nich reprezentují Českou republiku na mezinárodních soutěžích. Více jak polovina z nich působí v okrese Olomouc. Přehled popisuje zařazení sportovních klubů, tělovýchovných jednot a oddílů do organizační struktury, aby bylo zřejmé organizační propojení, hierarchie a zastřešující článek soustavy.

Výzkum dále přinesl poznatky o bezpečí a míře kriminality ve sportovním prostředí v Olomouckém kraji za časové období let 2009 až 2019. V oblasti **počtu případů porušení pravidel ohrožujících bezpečnost** se zjistilo, že disciplinární komise Fotbalové asociace České republiky rozhodla v případech ohrožujících bezpečí v souvislosti s kluby Olomouckého kraje celkem ve 21 případech, a to u fotbalových klubů z Olomouce, Prostějova a Přerova. Disciplinární komise Českého svazu ledního hokeje rozhodla v obdobných záležitostech hokejových klubů Olomouckého kraje ve 46 případech, a to u klubů z Prostějova, Přerova a Šumperku. Dále bylo zjištěno, že od roku 2009 do roku 2019 došlo ke zvýšení počtu disciplinární komisí řešených fotbalových i hokejových případů. V roce 2009 došlo pouze k 1 rozhodnutí, v roce 2019 obě disciplinární komise rozhodly ve 20 případech.

Došlo se ke zjištění, že k případům ohrožujícím bezpečnost (divácké násilí) docházelo v letech 2009 až 2019 v Olomouckém kraji zejména v první lize (nejvyšší fotbalová soutěž, druhá nejvyšší hokejová soutěž). Celkový počet evidovaných případů ohrožující bezpečnost (divácké násilí) byl v letech 2009 až 2019 u fotbalových klubů 35 (z toho 32 případů evidoval Sportovní klub SIGMA Olomouc) a u hokejových klubů celkem 47 (z toho 28 případů Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov a 15 případů Hokejový klub Zubr Přerov).

V oblasti **pokutování** se zjistilo, že z celkových 67 rozhodnutí disciplinárních komisí byla v 55 případech uložena pokuta. V 5 případech došlo k napomenutí a v 7 případech nebyl trest uložen. Fotbalovým klubům byla uložena pokuta ve výši 560 000,- Kč, což činilo 52,2 % z celkové výše pokut. Hokejovým klubům byla uložena pokuta ve výši 513 500,- Kč, což činí 47,8 % z celkové výše pokut. V průměru nejvíce na pokutách zaplatily kluby hrající nejvyšší celorepublikovou soutěž. V celkové výši pokut nejvíce zaplatily kluby hrající druhou nejvyšší celorepublikovou soutěž. Nejvíce na pokutách zaplatil Sportovní klub SIGMA Olomouc, a to částku ve výši 515 000,- Kč, jako druhý v pořadí byl Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov, který zaplatil částku 348 500,- Kč.

V oblasti **rizikovosti soupeřících týmů** došlo k závěru, že mezi rizikové fotbalové soupeřící kluby, podle počtu případů ohrožujících bezpečnost v průběhu utkání hraných v Olomouckém kraji v letech 2009 až 2019, patřily v pořadí Fotbalový klub Baník, Fotbalový klub Zbrojovka Brno, Sportovní klub Sparta Praha, Sportovní klub Slavia Praha a Fotbalový klub Fastav Zlín. Mezi rizikové hokejové soupeřící kluby, podle počtu případů ohrožujících bezpečnost v průběhu utkání v letech 2009 až 2019, patřily v pořadí Rytíři Kladno, Hokejový klub Motor České Budějovice a Hokejový klub Zubr Přerov.

Mezi rizikové fotbalové soupeřící kluby, podle výše pokut domácímu klubu za případy ohrožující bezpečnost v letech 2009 až 2019, patřily v pořadí Sportovní klub Slavia Praha, Sportovní klub Sparta Praha a Fotbalový klub Baník Ostrava. Mezi rizikové hokejové soupeřící kluby, podle výše pokut za případy ohrožující bezpečnost v letech 2009 až 2019, patřily v pořadí Hokejový klub Zubr Přerov, Rytíři Kladno, Hokejový klub Motor České Budějovice a Hokejový klub AC Havířov. Mezi rizikové fotbalové soupeřící kluby, podle výše škod způsobených domácímu klubu za případy ohrožující bezpečnost v letech 2009 až 2019, patřily v pořadí Fotbalový klub Baník Ostrava, Sportovní klub Sparta Praha, Fotbalový klub Zbrojovka Brno a Sportovní klub Slavia Praha.

V oblasti **kriminality, kterou řešila Policie České republiky** se zjistilo, že policisté zasahovali během utkání v letech 2009 až 2019 v Olomouckém kraji častěji během hokejových utkání než během těch fotbalových.

V rámci zkoumání posledního dílčího cíle k **formám porušování bezpečnostních pravidel** (diváckého násilí) došlo ke zjištění, že nejčastěji docházelo k používání pyrotechniky a vhadzování předmětů na hrací plochu, a především během fotbalových utkání, docházelo k vandalismu a rasistickým a antisemitským projevům. Mimo sportovní oblast hokeje a fotbalu k těmto formám porušování bezpečnostních pravidel nedocházelo.

Při **zpracování literatury** se zjistilo, že mezinárodní instituce, stát, zastřešující sportovní organizace i samotné kluby přijaly řadu opatření s cílem omezit formy násilí a zajistit bezpečnější prostředí na stadionech. Osoby odpovědné za bezpečnost v průběhu utkání volají po moderních kamerových systémech, které pomáhají odhalit pachatele. Naproti tomu stojí skupiny fanoušků ultras, kteří pro jejich choreografie chtějí používat zakázanou pyrotechniku, skupiny fanoušků hooligans, kteří přichází na utkání se zájmem srovnat své síly se soupeřícími fanoušky nebo skupina fanoušků, která díky atmosféře na stadionu zapomene chvíli na tvrdou, pro lidi mnohdy obtížně zvládatelnou, realitu. Získaná data ukazují nárůst případů v průběhu let, což může do určité míry být dáno právě tím, že je na kluby vyvíjen tlak na dodržování stanovených pravidel a potírání nebezpečného jednání. S moderními technologiemi se navíc daří případy objasňovat.

7 SOUHRN

Pro výzkum bylo vybráno sportovní prostředí Olomouckého kraje se zaměřením na bezpečnost a míru kriminality ve vybraných sportovních zařízeních.

V kapitole 2. Syntéza poznatků došlo k:

- definování užívaných pojmů,
- získání historického přehledu v tématu bezpečnosti ve sportu od pravěku až po novodobé násilí na stadionech,
- sumarizaci mezinárodních, unijních legislativních dokumentů, ale také právních norem České republiky a dokumentů sportovních organizací spojených s bezpečností během utkání,
- popsání sociologického pojetí bezpečnosti ve sportu týkající se zejména typu diváků a násilí a jeho příčin,
- popsání nejvyšších hokejových a fotbalových klubů a jejich bezpečnostní specifika.

V kapitole 5. Výsledky a diskuze došlo nejprve k vytvoření přehledu cca 80 významných sportovních organizací, z toho cca 60 z nich, které hrají nejvyšší soutěž včetně jejich výsledků, základních údajů, struktury a zastřešujících organizací. U těchto sportovních organizací bylo provedeno anketní šetření sondážního charakteru, které zjistilo stav bezpečnosti a míry kriminality.

V rámci **podkapitoly 5.3 Počtu případů porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti** bylo zjištěno, že:

- k formám diváckého násilí dochází pouze v případě fotbalových a hokejových utkání, a to v Olomouci, Prostějově, Přerově, Šumperku a Uničově,
- k případům ohrožujícím bezpečnost (divácké násilí) docházelo v letech 2009 až 2019 v Olomouckém kraji zejména v první lize (nejvyšší fotbalová soutěž, druhá nejvyšší hokejová soutěž).

V rámci **podkapitoly 5.4 Tresty a výše uložených pokut disciplinárními komisemi** bylo zjištěno, že:

- z celkových 67 rozhodnutí disciplinárních komisí byla v 55 případech uložena pokuta,
- poměr pokut fotbalových klubů oproti hokejovým klubům byl 52,2 % oproti 47,8 %,
- v průměru nejvíce na pokutách zaplatily kluby hrající nejvyšší celorepublikovou soutěž, v celkové výši pokut nejvíce zaplatily kluby hrající druhou nejvyšší celorepublikovou soutěž.

V rámci **podkapitol 5.5 a 5.6 o rizikosti soupeřů** byly zjištěny:

- rizikové fotbalové a hokejové soupeřící kluby podle počtu případů ohrožujících bezpečnost,
- rizikové fotbalové a hokejové soupeřící kluby podle výše pokut domácímu klubu za případy ohrožující bezpečnost,
- rizikové fotbalové soupeřící kluby podle výše škod způsobených domácímu klubu za případy ohrožující bezpečnost.

V rámci **podkapitoly 5.7 Kriminalita ve sportu podle Policie ČR** bylo zjištěno, že policisté zasahovali během utkání v letech 2009 až 2019 v Olomouckém kraji častěji během hokejových utkání než během těch fotbalových.

V rámci **podkapitoly 5.8 Formy porušování bezpečnostních pravidel** bylo zjištěno, že nejčastěji docházelo k používání pyrotechniky a vyhazování předmětů na hrací plochu, a především během fotbalových utkání, docházelo k vandalismu a rasistickým a antisemitským projevům.

Na základě zjištění se dospělo k **následujícím doporučením**:

- S ohledem na snadnější identifikaci a odhalování pachatelů by bylo vhodné opatřit sportovní zařízení, kde dochází k častějším případům porušování pravidel spojených s ohrožením bezpečnosti, moderním kamerovým systémem.
- S ohledem na velmi častý vandalismus během fotbalových utkáních by bylo vhodné pokračovat v zavádění antivandal prvcích (toalety, sedačky).
- S ohledem na vnímání pyrotechniky příznivci ultras jako nejméně závažný problém a riziko, (používají ji k choreografiím), komunikovat s fanoušky a hledat cestu, jak umožnit použití bezpečné pyrotechniky, což by vyžadovalo i změnu přístupu zastřešujících organizací a nepokutování za bezpečnou pyrotechniku.
- S ohledem na ne vždy ideální vztahy mezi kluby a fanoušky vést vzájemnou komunikaci klubů s fanoušky, tak aby měli fanoušci pocit svobody, a nikoliv klubem řízených podmínek.
- S ohledem na skutečnosti, že byly zjištěny případy, kdy jednání pořadatelské služby nebo i samotné policie přispělo k rozdmýchání násilí a agrese, pokračovat v proškolení bezpečnostních služeb pro takovéto situace.
- S ohledem na dobrou zahraniční praxi, a naopak špatnou zkušenost při řešení případů v ČR zavést legislativně možnost zrychlení řízení pro jasné případy za přítomnosti státního zástupce přímo během utkání.

8 SUMMARY

The research was chosen on the sport environment of Olomouc region, focusing on safety and crime rates in selected sports facilities,

In **Chapter 2. The synthesis of knowledge** occurred:

- definition of used terms,
- gaining a historical overview of the topic of safety in sport from prehistory to modern violence at stadiums,
- summary of international, EU legislative documents, but also legal norms of Czech Republic and documents of sports organizations related to safety during the matches,
- a description of the sociological concept of safety in sport, concerning, in particular, the type of spectators and violence and its causes,
- description of the high leagues of hockey and football clubs and their specifics on safety.

In **Chapter 5. Results and discussion** made an overview of about 80 major sports organizations, 60 of them play the high leagues competition; including their results, basic data, structure and parent organizations. A survey was carried out on these sports organizations, which established the state of security and the crime rate.

In **Subchapter 5.3 Number of security breaches related to security threats** it was found that:

- forms of spectator violence occur only in cases of football and hockey matches, in Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk and Uničov,
- endangering safety cases (spectator violence) occurred during 2009 to 2019 y.y. in Olomouc Region, especially in the first league (highest football competition, second highest hockey competition).

In **Subchapter 5.4 Penalties and the amount of fines imposed by disciplinary commissions**, it was found that:

- a fine was imposed in 55 cases out of a 67 total decisions, by the disciplinary commissions,
- the ratio of football clubs to hockey clubs fine was 52,2 % to 47,8 %,
- on average, the most on fines paid clubs that play the highest national competition, in the total amount of paid fines mostly clubs that play the second highest national competition.

In **Subchapters 5.5 and 5.6 on the risk of competitors**, the following were found:

- risky football and hockey rival clubs according to the number of security threats,
- risky football and hockey rival clubs according to the amount of fines to the home club in cases of endangering safety,
- risky football rival clubs according to the amount of caused damage to the home club in cases of endangering safety.

In **Subchapter 5.7 Crime in sport, according to Police of Czech Republic**, it was found that police officers intervened during matches in period 2009 to 2019 in Olomouc Region more often during hockey matches than during football matches.

In **Subchapter 5.8 Most common forms of breaking safety rules** were using pyrotechnics and throwing objects on the playing field, and especially during football matches, there was vandalism and racist and anti-Semitic manifestations.

Based on the findings, the **following recommendations** had been done:

- With regard to easier identification and detection of offenders, it would be appropriate to provide a modern camera system, where there are more frequent breaches of security-related rules.
- With regard to very frequent vandalism during football matches, it would be appropriate to continue the introduction of anti-vandal elements (toilets, seats).
- With regard to perception of pyrotechnics by ultras supporters as the least serious problem and risk (used for choreography), to communicate with fans and find a way how to use pyrotechnics safely, which would require a change in the approach of parent organizations and not to blame safe pyrotechnics for this.
- With regard to not always perfect relationships among clubs and fans, keep clubs in communication with fans so that fans have a feel of freedom, not club-driven conditions.
- With regard to the fact that cases have been identified where actions of the organizing service or even the police themselves have contributed to the escalation of violence and aggression, to continue to train security services for such situations.
- With regard to good foreign practice and, conversely, bad experience in resolving cases in Czech Republic, introduce the possibility of speeding up proceedings for clear cases in presence of public prosecutor directly during the matches.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

9.1 Tištěné zdroje

- Berendt, J. & Uhrich, S. (2016). *Enemies with benefits: the dual role of rivalry in shaping sports fans' identity*. European Sport Management Quarterly. Köln: Sport University Cologne.
- Beyer, D. & Smolík, J. (2007). *Výsledky dotazníkového šetření mezi fotbalovými fanoušky v rámci projektu Profotbalfans. Aktuální otázky sociologie sportu*. Praha: UK FTVS.
- Coakley, J. (2001): *Sport and Society. Issues and Controversies*. New York: Mc-Graw-Hill.
- Fleming, S. (2006). An emerging typology of violence in sport: A case study from (ice) hockey. *Násilí ve výchově, umění a sportu*. Praha: Univerzita Karlova.
- Francová, E. (2017). *Trestná činnost páchaná v souvislosti se sportovními utkáními*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.
- Gerloch, A. (2009). *Teorie práva. 5. uprav. vyd.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.
- Grexa, J. & Strachová, M. (2018). *Dějiny sportu Přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita Fakulta sportovních studií.
- Gumusgul, O. & Acet, M. (2016). *The open Sore of Football: Aggressive Violent Behavior and Hooliganism*. Physical Culture and Sport. Studies and Research. Kutahya: Dumlupinar University.
- Hilliard, R. & Johnson, C. (2019). *Sport Fan Attitudes and Willingness to Commit Aggressive Acts*. Journal of Sport Behavior, Vol. 41, No. 3, ss .305-329. Morgantown: West Virginia University.
- Hodaň, B. (2000). *Fair play – teorie a skutečnost*. In Fair play v postmoderním světě. Olomouc: Hanex.
- Hodaň, B. (2006). *Sociokulturní kinantropologie*. Brno: Masarykova Univerzita v Brně.
- Králík, M. (2001). *Právo ve sportu*. Praha: Nakladatelství C.H.Beck.

- Landa, P. (2007). *Porovnání fotbalového a basketbalového publika podle sociodemografických charakteristik*. Aktuální otázky sociologie sportu. Praha: UK FTVS.
- Mareš, M. et al. (2004). *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií a Barrister & Pricipal.
- Marivoet, S. (2005). *Violent disturbance in Portuguese football. Fighting Fans. Football Hooliganism as a World Phenomenon*. Dublin: University College Dublin Press.
- Miller, E. & Giddings, T. (2012). *Terrorism and the Olympics*. Baltimore: National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism.
- Olivová, V. (1979). *Lidé a hry: historická geneze sportu*. Praha: Olympia.
- Opatrný, D. (2018). *Ročenka ČUS 2017*. Praha: Nakladatelství Olympia, s.r.o.
- Racism in Football*. (2012). London: House of Commons of the Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.
- Sekot, A. (2008). *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Sekot, A. (2013). *Sociologie sportu: Aktuální problémy*. Brno: Masarykova univerzita v Brně.
- Scholz, P. (2016). Czech Football Hooligans' Behavior. Brno: Masarykova univerzita v Brně.
- Scholz, P. (2016). *Football fan behavior of the oldest club in the Czech Republic*. Journal of Physical Education and Sport. 16,112 pp. 694-698.
- Smolík, J. (2001). *Psychologické aspekty fotbalového diváctví*. Brno: Masarykova univerzita.
- Suchánek, P. (2015). *Bezpečnostní aspekty pořádání velkých sportovních akcí*. Praha: Ochrana a bezpečnost o.s.
- Weyr, F. (1936). *Teorie práva. I. vyd.* Brno – Praha: Nakladatelství Orbis.
- Young, K. (2000). *Sport and Violence. Handbook of Sport Studies*. London: Sage.
- Zemánek, V. (2019). *Ročenka ČUS 2018*. Praha: Nakladatelství Olympia, s.r.o.
- Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření*. (2010). Praha: Ministerstvo vnitra ČR.
- Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010*. (2012). Olomouc: Krajské ředitelství Policie Olomouc.

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2016 ve srovnání s rokem 2015. (2017). Olomouc: Krajské ředitelství Policie Olomouc.

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2016 ve srovnání s rokem 2015. (2017). Praha: Ministerstvo vnitra ČR.

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2017 ve srovnání s rokem 2016. (2018). Olomouc: Krajské ředitelství Policie Olomouc.

9.2 Právní předpisy a závazné dokumenty

Bílá kniha sportu. (2007). Brusel: Komise Evropských společenství. Retrieved 20.2.2020 from World Wide Web: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>.

Disciplinární řád. (2016). Praha: Fotbalová asociace České republiky.

Evropská charta sportu. (1992). Štrasburk: Rada Evropy. Retrieved 20.2.2020 from World Wide Web: <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>.

Evropská úmluva o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech, a zvláště při fotbalových zápasech. (1985). Štrasburk: Rada Evropy.

Návštěvní řád Androva stadionu. (2017). Olomouc: SK SIGMA Olomouc. Retrieved 15.2.2020 from World Wide Web: <https://www.sigmafotbal.cz/areal/fotbalovy-stadion/>.

Návštěvní řád Zimního stadionu. (2017). Olomouc: HC Olomouc. Retrieved 15.2.2020 from World Wide Web: <https://www.hc-olomouc.cz/zobraz.asp?t=navstevni-rad>.

Předkládací zprávy pro Parlament České republiky pro ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích ze dne 19.1. 2018. (2018). Praha: Vláda České republiky.

Rozhodnutí 2019/683, kterým se členské státy v zájmu Evropské unie opravňují k tomu, aby se staly smluvní stranami Úmluvy Rady Evropy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích. (2019). Brusel: Rada Evropské unie. Retrieved 20.2.2020 from World Wide

Web: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1613c31e-6ca8-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-cs/format-HTML>.

Rozhodnutí 2002/348/SVV o bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru. (2002). Brusel: Rada Evropské unie. Retrieved 20.2.2020 from World Wide Web: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32002D0348>.

Soutěžní a disciplinární řád. (2018). Praha: Konference Českého svazu ledního hokeje.

Úmluva o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových zápasech a dalších sportovních akcích. (2016). Štrasburk: Rada Evropy.

Usnesení 2016/C 444/01 o aktualizované příručce s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci a opatřeními k předcházení násilí a výtržnostem a jejich zvládnutí při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu „fotbalová příručka EU“. (2016). Brusel: Rada Evropské unie.

Smlouva o fungování Evropské unie. (2007). Brusel: Evropské unie.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření z prosince. (2010). Praha: Vláda České republiky.

9.3 Rozhovory

Milan Zapletal, bezpečnostní a technický manažer SK SIGMA Olomouc, 3.2.2020.

Milan Ministr, technický manažer Hokejového klubu Olomouc, 10.2.2020.

Dominik Králík, představitel olomouckých fanoušků ultras, 27.4.2020.

10 PŘÍLOHY

Příloha č.1 Seznam disciplinárních řízení vedených proti SK Sigma Olomouc

(zdroj: rozhodnutí disciplinární komise Ligové fotbalové asociace)

2019

SK Sigma Olomouc a SK Slavia Praha – fotbal ze dne 23.11. 2019

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 5.12. 2019

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.1 písm. b) disciplinárního řádu. Klub nezajistil, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob vnášejících pyrotechniku. **Disciplinární trest neuložen.**

SK Sigma Olomouc a MFK Karviná ze dne 10.08. 2019

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 22.08. 2019

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.2 písm. d) disciplinárního řádu. Nepřijetí opatření k zabráněním projevům hanobícím příslušnost k rase, etnický původ, barvu pleti, sexuální orientaci, národnosti či politickou příslušnost (skandování „cikáne, cikáne“). **Disciplinární trest neuložen.**

SK Sigma Olomouc vs Slezský fotbalový club Opava ze dne 13.04. 2019

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 25.4. 2019

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §66 odst.2 písm. a) disciplinárního řádu. Fanoušci se chovali nesportovně – dopustili se výtržností (vhození 3 římských svíci do sektoru hostů a následně odhozeny za brankovou čáru).

Disciplinární trest neuložen.

SK Sigma Olomouc vs FC Fastav Zlín ze dne 30.03. 2019

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 11.4. 2019

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §66 odst.1 písm. b) disciplinárního řádu. Nevhodné chování, vnesení pyrotechniky (použití 4 kusů světlic, jeden vhozen na hrací plochu). **Uložen trest peněžité pokuty ve výši 15 000,- Kč.**

2018

SK Sigma Olomouc vs SK Sparta Praha ze dne 6.10. 2018

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 1.11. 2018

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.2 písm. d) a e) disciplinárního řádu. Nepřijetí dostatečných opatření k zabránění nesportovního chování jednotlivců či skupin osob, nepřijal taková opatření, aby v areálu stadionu nebo v jeho bezprostředním okolí nedošlo k výtržnostem, nepřijal opatření k zabráněním projevům hanobícím příslušnost k rase, etnický původ, barvu pleti, sexuální orientaci, národnosti či politickou příslušnost a dopustil vhadzování předmětů na hrací plochu (skandování „Hu hu hu“ na hráče Nhamoinesu Costa) a vhadzování kelímků na hrací plochu, vniknutí cca 50 fanoušků na hrací plochu, střet s pořadatelskou službou a policejní zásah.

Uložen trest peněžité pokuty ve výši 60 000,- Kč.

SK Sigma Olomouc a SK Slavia Praha ze dne 22.7. 2018

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 02.08. 2018

Klub je odpovědný za disciplinární přečin porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.1 písm. a) a b) a odst.2 písm. e) disciplinárního řádu. Nepřijetí dostatečných opatření k zabránění nesportovního chování jednotlivců či skupin osob, nezajistil, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob vnášejících pyrotechniku a dopustil vhadzování předmětů na hrací plochu (dělobuchy, světlice – poranění prstů jednoho z hostů, skandování „Jude, jude, Slávie“, vhození předmětů na hrací plochu). ***Uložen trest peněžité pokuty ve výši 65 000,- Kč.***

SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava ze dne 21.4. 2018

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 3.5. 2018

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.1 písm. b) a e) disciplinárního řádu. Klub nezajistil, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob vnášejících pyrotechniku a dopustil vhadzování předmětů na hrací plochu.

Disciplinární trest neuložen.

2017

SK Sigma Olomouc vs SK Sparta Praha ze dne 26.11. 2017

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 22.2. 2018

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.1 písm. b) disciplinárního řádu. Nezajistil, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob vnášejících pyrotechniku (dělobuchy, světlice, bučení na hráče tmavé pleti).

Disciplinární trest neuložen.

SK Sigma Olomouc a SK Slavia Praha ze dne 9.9. 2017

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 5.10. 2017

Klub je odpovědný za disciplinární přečin porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.2 písm. a) a c) disciplinárního řádu. Nepřijal taková opatření, aby v areálu stadionu nedošlo k výtržnostem, poškození zařízení stadionu a potyčkám a dopustil, aby došlo k fyzickému napadení člena pořadatelské služby divákem. Při potyčce s pořadatelskou službou musela zasahovat i policie (skandování „Jude Slávie“).

Uložen trest peněžité pokuty ve výši 100 000,- Kč.

SK Sigma Olomouc vs Slezský fotbalový club Opava ze dne 28.5. 2017

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 8.6. 2017

Klub je odpovědný za disciplinární přečin porušení povinností pořadajícího klubu podle §66 odst.1 písm. a) a b) disciplinárního řádu. Nesportovní chování, dopuštění se hanlivých, pohoršujících, urážlivých, provokujících, zesměšňujících nebo ponižujících posunků, gest či pokřiků a vnesení a použití pyrotechniky (světlice – bengálský oheň, pokřik „Jude Slávie“).

Rozhodnutí bez uvedení trestu.

SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava ze dne 21.5. 2017

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 01.06. 2017

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.1 písm. b) disciplinárního řádu. Klub nezajistil, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob vnášejících pyrotechniku (dýmovice, římské svíce, spálení vlajky mužstva).

Uložen trest peněžité pokuty ve výši 25 000,- Kč.

2016

SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava ze dne 1.4. 2016

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 14.04. 2016

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.1 písm. b) disciplinárního řádu. Klub nezajistil, aby do areálu stadionu bylo zamezeno vstupu osob vnášejících pyrotechniku (dýmovnice, svíce, dělobuchy, oheň, házení pyrotechniky také na hrací plochu). ***Uložen trest peněžité pokuty ve výši 20 000,- Kč.***

2015

SK Sigma Olomouc vs FC Zbrojovka Brno ze dne 15.8. 2015

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 03.09.2015

Klub je odpovědný za disciplinární přečin Porušení povinností pořadajícího klubu podle §65 odst.1 písm. a) disciplinárního řádu. Nepřijetí dostatečných opatření k zabránění nesportovního chování jednotlivců či skupin osob, když dopustil vhazování kelímků na hrací plochu.

Uložen trest peněžité pokuty ve výši 20 000,- Kč.

2014

SK Sigma Olomouc vs FC Zbrojovka Brno ze dne 14.04. 2014

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 24.4. 2014

Klub je odpovědný za disciplinární provinění v čl. 24. a čl. 22 odst. 4 disciplinárního řádu (skandování: „Mirek Pelta nemá ču**ka“). ***Disciplinární trest neuložen.***

SK Sigma Olomouc vs SK Slavia Praha ze dne 22.2. 2014

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 13.3. 2014

Klub je odpovědný za disciplinární provinění v čl. 22 odst.1 a čl. 22 odst. 4 disciplinárního řádu. Vnášení a vhazování pyrotechniky na hrací plochu (dělobuchy, světlice, římský oheň), skandování (Jude Slavie, Pražské kurvy) a poškození majetku vlastníka stadionu.

Uložen trest peněžité pokuty ve výši 40 000,- Kč.

2013

SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava ze dne 15.3. 2013

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 28.03. 2013

Klub je odpovědný za disciplinární provinění v čl. 22 odst.1 disciplinárního řádu. Vnášení a vhazování pyrotechniky na hrací plochu. ***Uložen trest peněžité pokuty ve výši 40 000,- Kč.***

2011

SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava ze dne 6.8. 2011

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 26.08. 2011

Klub je odpovědný za disciplinární provinění proti disciplinárnímu řádu, kdy byla hozena bageta na asistenta rozhodčího. ***Uložen trest peněžité pokuty ve výši 30 000,- Kč.***

2009

SK Sigma Olomouc vs SK Sparta Praha ze dne 31.08. 2009

Rozhodnutí Disciplinární komise Ligové fotbalové asociace: 2009

Klub je odpovědný za disciplinární provinění proti disciplinárnímu řádu, kdy nezabránili výtržníkovi vběhnout na herní plochu. ***Uložen trest peněžité pokuty ve výši 100 000,- Kč.***

Příloha č.2 Seznam pokut a soupeřících hokejových týmů
(zdroj: rozhodnutí disciplinární komise)

Hokejový klub Zubr Přerov

2019

20 000,- Kč	Rytíři Kladno
10 000,- Kč	Rytíři Kladno
10 000,- Kč	Rytíři Kladno
10 000,- Kč	Hokejový klub Stadion Litoměřice
20 000,- Kč	Hokejový klub Stadion Litoměřice
5 000,- Kč	Rytíři Kladno
3 000,- Kč	Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov

2018

5 000,- Kč	Rytíři Kladno
20 000,- Kč	Hokejový klub Slavia Praha

2017

5 000,- Kč	Hokejový klub Energie Karlovy Vary
napomenutí	Hokejový klub Motor České Budějovice
5 000,- Kč	Rytíři Kladno (hráno v Kladně)

2016

5 000,- Kč	Rytíři Kladno
10 000,- Kč	Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov
10 000,- Kč	Hokejový klub Motor České Budějovice

Lední hokejový klub Jestřábi Prostějov

2019

30 000,- Kč	Hokejový klub Motor České Budějovice (hráno v ČB)
5 000,- Kč	Sportovní klub Kadaň (hráno v Kadani)
10 000,- Kč	Hokejový klub VÍTKOVICE RIDERA
5 000,- Kč	Valašský hokejový klub
3 000,- Kč	Valašský hokejový klub
napomenutí	Hokejový klub Frýdek Místek

2018

napomenutí	(domácí funkcionář)
5 000,- Kč	Rytíři Kladno
5 000,- Kč	Rytíři Kladno (hráno v Kladně)
15 000,- Kč	Rytíři Kladno
5 000,- Kč	Rytíři Kladno
20 000,- Kč	Hokejový klub AC Havířov (hráno v Havířově)
10 000,- Kč	Rytíři Kladno

2017

5 000,- Kč	Hokejový klub Stadion Litoměřice
napomenutí	(domácí funkcionář)
15 000,- Kč	Hokejový klub Motor České Budějovice (hráno v ČB)
10 000,- Kč	Hokejový klub Frýdek Místek (hráno v Kladně)

50 000,- Kč Hokejový klub Zubr Přerov
15 000,- Kč Hokejový klub Slavia Praha

2016

40 000,- Kč Hokejový klub Zubr Přerov
napomenutí Sportovní klub Kadaň
20 000,- Kč Hokejový klub Zubr Přerov
10 000,- Kč Sportovní klub Kadaň
10 000,- Kč (domácí funkcionář)

2015

40 000,- Kč Hokejový klub AC Havířov

2014

10 000,- Kč Hokejový klub Motor České Budějovice

2012

10 000,- Kč Hokejový klub Zubr Přerov

2011

500,- Kč Hokejový klub Frýdek Místek

Hokejový klub DRACI PARS Šumperk

2019

20 000,-Kč Bruslařský klub Havlíčkův Brod

2018

3 000,-Kč Hokejový klub RT Torax Poruba

2014

4 000,-Kč Hokejový klub Slovan Ústí nad Labem

Příloha č.3 Škoda vzniklá SK SIGMA Olomouc v rámci fotbalových utkání
(zdroj: Rozhovor s Milanem Zapletalem a poskytnuté materiály)

Datum	zápas a poškození	škoda
2019		
22.05.	SK Slavia Praha vs FC Baník Ostrava (wc – průtok vody, ochranná síť, sedačky, stropní kazety)	104 039,- Kč
2018		
06.10.	SK Sigma Olomouc vs SK Sparta Praha (wc, útok na 2 pořadatele)	15 551,- Kč
02.09.	SK Sigma Olomouc vs Bohemians Praha 1905 (wc)	2 901,- Kč
2017		
19.10.	FC Fastav Zlín vs. FC Kodaň (64 sedadel, CN na síť)	34 112,- Kč
12.09.	SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava (ochranná síť)	???
9.9.	SK Sigma Olomouc vs SK Slavia Praha (wc, pořadatel přehozen přes lavice)	10 901,- Kč
2016		
01.04.	SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava (wc, 5ks reklamních tabulí a plachet a 27 sedadel)	38 600,- Kč
2014		
22.02.	SK Sigma Olomouc vs SK Slavia Praha (wc, ochranná síť, nápis na zdi)	23 306,- Kč
2013		
10.11.	SK Sigma Olomouc vs SK Sparta Praha (wc, ochranná síť, sedadla, zábradlí, okno autobusu, návštěvní řád)	15 783,- Kč
28.09.	SK Sigma Olomouc vs FC Zbrojovka Brno (wc, místnost (dýmovnice) a stánek s občerstvením)	42 095,- Kč
15.03.	SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava (wc, ochranná síť, sedačky, zábradlí)	74 615,- Kč
2012		
28.09.	SK Sigma Olomouc vs FC Zbrojovka Brno (wc)	48 115,- Kč
2011		
07.03.	SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava (wc)	14 152,- Kč
2010		
22.08.	SK Sigma Olomouc vs FC Zbrojovka Brno (dveře od bufetu)	2 000,- Kč
15.05.	SK Sigma Olomouc vs Bohemians Praha 1905 (wc – průtok vody)	???
2009		
18.10.	SK Sigma Olomouc vs FC Zbrojovka Brno (pyrotechnika, napadení pořadatelů při vyklízení tribuny)	0,- Kč
31.08.	SK Sigma Olomouc vs SK Sparta Praha fotbal (vstup výtržníka na herní plochu)	0,- Kč
02.08.	SK Sigma Olomouc vs FC Baník Ostrava (rozbité okno u pokladny, hod rekl. tabulí po pořadatelích)	1 200,- Kč
22.02.	SK Sigma Olomouc vs SK Sparta Praha fotbal (wc, ochranná síť, oplocení)	104 845,- Kč

Příloha č.4 Rozhovor s Milanem Zapletalem,

bezpečnostním manažerem SK SIGMA Olomouc, který se uskutečnil dne 3. února 2020 v prostorách Androva Stadionu.

Milan Zapletal uvádí, že zpočátku po legislativních změnách v roce 2010 nebyly zcela jasně vymezeny vztahy mezi kluby a bezpečnostními složkami, nebylo zcela jasné, zda příslušníci Policie České republiky smí nebo nesmí být přítomni během utkání přímo na stadionu. Panovala nejistota, zda v případě policejního zásahu na stadionu bude muset vlastník či organizátor akce takovýto zásah hradit či nikoliv a v jaké výši. Jeden takový příklad se stal například v Brně, kdy po zákroku policistů během fotbalového utkání byla účtována částka 80 000,-Kč Fotbalovému klubu Zbrojovka Brno za policejní zásah.

S ohledem na lokální potřeby a odlišnosti uzavírají kluby s Policií České republiky místní ujednání o spolupráci na zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku. Uvedl také, že v dnešní době platí dohoda o neúčtování policejního zákroku na stadionu, dodrží-li klub všechna na koordinačním jednání sjednaná opatření a postupy.

Mezi nejčastější formy sportovního násilí diváků na stadionech řadíme zejména užívání verbálního násilí a agrese, zejména rasistického, antisemitského, šovinistického a vulgárního zaměření vůči divákům, hráčům, rozhodčím, pořadatelské službě, policistům, organizátorům a managementu sportovního klubu. Dále zmiňuje využívání pyrotechniky, házení předmětů na hrací plochu, výtržnosti a potyčky s policií nebo pořadatelskou službou, vandalismus (především ničení toalet, vytrhávání sedaček, reklamních cedulí apod.), užití fyzického násilí vůči fanouškům soupeřícího týmu, pořadatelské službě a policii nebo vniknutí na hrací plochu.

V posledních letech je preventivní aktivita zaměřena proti používání nebezpečné pyrotechniky. Bezpečnost na stadionu si zajišťuje klub samotný prostřednictvím pořadatelské služby. Při rizikových utkáních oslovuje soukromé bezpečnostní agentury napříč Českou republikou. Dochází ke spolupráci mezi klubem a bezpečnostními složkami státu, stejně tak komunikuje klub i se zástupci fanoušků. Před i po utkáních působí také antikonfliktní tým, který doprovází fanoušky, domlouvají se na určitých pravidlech a postupech. Od roku 2009 vznikla ve Sportovním klubu SIGMA Olomouc pozice „bezpečnostní manažer/ hlavní pořadatel“. V rámci pořadatelské služby působí také tzv. „supervizoři“ neboli osoby odpovědné za situaci na jednotlivých tribunách (jednotlivých úsecích). Jak vyplývá z oficiálních internetových stránek Ligové fotbalové asociace, od roku 2017 jsou kluby tlačeny do vytvoření pozice Support Liaison Officer „SLO“, kdy byla tato povinnost zakomponována

do licenčních požadavků na profesionální kluby. Support Liaison Officer působí jako kontaktní osoba pro fanoušky a následně také jako styčný důstojník mezi nimi a klubem.

Bývá mnohdy problém najít takovou zodpovědnou osobu, která by byla schopna zlepšovat dialog mezi fanoušky a klubem. V minulosti se osvědčilo, když tuto pozici zastával aktivní fanoušek klubu, který tak má zároveň i dostatečný respekt u zbylých fanoušků.

V posledních letech klub jako největší bezpečnostní problém na Andrově stadionu vnímá používání pyrotechniky. Uvítal, že existuje možnost odsouzeným osobám udělit trest obecně prospěšných prací na stadionu nebo jim zakázat vstup na stadion s tím, že se dotyční musí v době zápasu hlásit na Policii České republiky. Snahou bezpečnostních pracovníků Sportovního klubu SIGMA Olomouc je dostat problematickou část fanoušků pryč ze stadionu. Z celkového počtu 500 fanoušků je problémových tak 20.

Za posledních 10 let praxe, řadí české prvoligové fotbalové kluby do tří skupin. Kluby vysoce bezpečnostně rizikové, středně bezpečnostně rizikové a bezpečnostně nerizikové. Mezi kluby s vysokým rizikem řadí zejména Fotbalový klub Baník Ostrava, Sportovní klub Slavia Praha a Sportovní klub Sparta Praha, Fotbalový klub Zbrojovka Brno nebo Slezský fotbalový klub Opava. V dřívějších letech by do této kategorie ještě zařadil i Bohemians Praha 1905. Do kategorie středního bezpečnostního rizika řadí Fotbalový klub Slovácko a Fotbalový klub Fastav Zlín. Zbylé kluby zařadil do nerizikové kategorie.

Fanoušci Sportovního klubu Sparta Praha jsou specifictí ve využívání dělobuchů (pyrotechniky), kterou předělávají z armádních zbraní. Fanoušci Sportovního klubu Sparta Praha mají všelijaké metody, jak pronést pyrotechniku na stadion. Například si vytváří komplice mezi stánkovými brigádníky působícími v průběhu utkání na stadionu. Ti jim potřebnou pyrotechniku pronesou na stadion a následně předají. Na klubový letenský fotbalový stadion s názvem Generali aréna, který pojme téměř 19 000 diváků, byl umístěn nový moderní kamerový systém za téměř 23 000 000,- Kč, což je podle Milana Zapletala důležitým a potřebným krokem pro zlepšení bezpečnosti na stadionech.

Součástí rozhovoru je i poskytnutí materiálů o škodách vzniklých SK SIGMA Olomouc v rámci fotbalových utkání, které jsou samostatnou přílohou.

Příloha č.5 Rozhovor s Milanem Ministrem, bezpečnostním manažerem Hokejového klubu Olomouc, který se uskutečnil dne 10. února 2020 v prostorách Zimního Stadionu.

Divácká účast závisí mimo jiné na atraktivitě hostujícího klubu a pohybuje se v rozmezí 3 600 do 5 500 diváků. Horní hranici návštěvnosti dosahoval například hostující Hokejový klub Kometa Brno. Návštěvnost ovlivňuje také vzdálenost a zvolený termín.

Klub vidí určitá rizika v používání pyrotechniky. Během zápasů občas dochází k vhazování předmětů na hrací plochu a nebývá ojedinělý případ vulgárního pokřikování směřovaného na rozhodčího při nespokojenosti diváků s jeho rozhodnutím. Co se však týká potyček fanoušků, ublížení na zdraví, tohoto jednání je hokej v Olomouci oproštěn. Stejně tak nedochází ani k vandalismu, při němž je poškozován majetek klubu (vytrhávání sedaček, poničené záchody či reklamní bannery). Ani rasistické, antisemitské a jiné formy verbálních projevů diváckého násilí nejsou obvyklé (vyjma zmíněného vulgárního pokřikování na rozhodčí). Občas dochází k rozházení košů, zde ale škoda většinou nevzniká. Hráči soupeřících týmů si navzájem berou fanouškovskou týmovou šálu, což pro ně znamená potupu. Policie během utkání čeká zejména před stadionem, v rizikových případech jsou policisté přítomni také uvnitř stadionu. Milan Ministr však zdůraznil, že ani jednou nenastala situace, že by klub policisty požádal o zásah. K porušování pravidel směřujících k zajištění bezpečnosti v průběhu utkání a formám diváckého násilí v průběhu hokejových utkání dochází velmi zřídka, během hokejových utkání dochází občas k vhazování předmětů na ledovou plochu. V roce 2019 došlo pouze k jednomu incidentu, kdy byla použita pyrotechnika.

Hokejový klub Olomouc si najímá na zajišťování bezpečnosti a řádného průběhu zápasu pořadatelskou službu (soukromé agentury). Klub také spolupracuje s Policií České republiky, kdy umožňuje umístění policejních kamer do prostor stadionu, komunikuje pravidelně se zástupci Policie České republiky na úrovni vedení Územního odboru Olomouc, a to vždy týden před zápasem. Vedení klubu komunikuje také s vlastními fanoušky, a to prostřednictvím generálního manažera Erika Fürsta. Hokejový klub Olomouc, zavedly preventivní opatření proti protiprávnímu jednání a formám diváckého násilí. Soutěžní a disciplinární řád stanovuje omezení spojená s pyrotechnikou, vnášení předmětů na stadion a podobně. U vstupu bývají přítomny ženy z řad pořadatelské služby, kdyby bylo zapotřebí prohledat i druhého pohlaví, zda u sebe nemají zakázané předměty. V řádu je zakotven také souhlas diváků s pořizováním audiovizuálního záznamu, který může následně sloužit pro identifikaci potenciálních pachatelů.

Příloha č.6 Rozhovor s Dominikem Králíkem, jedním z čelních představitelů olomouckých fotbalových příznivců ultras, který se konal dne 20.4. 2020 v Olomouci.

Příznivci ultras, jsou fanoušky, kteří tvoří skalní jádro diváků. Jde jim o co nejzajímavější podívanou v průběhu utkání, vytváří choreografie utkání, k fandění používají transparenty, zpěv, slogany a pyrotechniku, kterou vnímají jako nástroj k choreografiím, jako zvýšení zážitku, a nikoliv jako zbraň. Zajímají se o klubový život, pokud o ně má klub zájem. Prožívají průběh zápasů, které pozorují většinou ve stoje. Vyhýbají se přímým konfliktům, násilí a vandalismu, ale jsou připraveni se v případě násilného konfliktu bránit.

Z příznivců ultras, hooligans a aktivnějších fanoušků bývá 20–40 % žen, 60-80 % mužů a většina z nich vychází z rozvedených rodin, kde mezi ostatními fanoušky hledají a získávají otcovský vzor. Věkově se pohybují do 22 nebo 23 let a pak až s odskokem pár starších. Složení fanoušků na fotbale je odrazem společnosti. Dříve olomoučtí fanoušci stáli za brankou na nezastřešené tribuně. fanoušci Sportovního klubu SIGMA Olomouc vnímali velmi pozitivně, že jim tehdejší manažer klubu Jiří Kubíček vyčlenil prostor na východní tribuně téměř uprostřed, což jsou jedny z nejlepších míst.

Míra rizikovosti klubů, respektive potenciál jejich fanoušků porušit pravidla směřující k zajištění bezpečnosti v průběhu utkání na stadionu, je ovlivněna také vzdáleností mezi jednotlivými městy, odkud týmy a fanoušci pocházejí. Na utkání s kluby vzdálenějšími, přijíždí do Olomouce méně fanoušků, což je dáno časovou a finanční náročností. Výjimku tvoří atraktivní soupeřící kluby, které mají své fanoušky nejen v místě jejich působení jako například SK Slavia Praha nebo SK Sparta Praha.

Rasistické projevy jsou mnohdy zveličovány. Fanoušci prý například „hučí“ nejen na hráče jiné pleti. Ale ve chvíli, kdy se fanoušci projeví u hráče jiné pleti, je to bráno jako projev rasismu.